

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КОМПЕТЕНТНІСТЬ В АУДІЮВАННІ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ І
ВИКЛАДАЧА ІСПАНСЬКОЇ ТА
ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ФОРМУВАННЯ**

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

**Київ
Вид. центр КНЛУ
2015**

УДК 378.147

ББК 81.2-9

Компетентність в аудіюванні майбутнього вчителя і викладача іспанської та французької мов: теорія і практика формування: Колективна монографія / Бігич О. Б., Майер Н. В., Руснак Д. А., Яковенко-Глушенкова Є. В. / за заг. і наук. ред. Бігич О. Б. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2015. – 168 с.

ISBN 978-966-638-300-9

Мета монографії – ознайомити читачів з пропонованою авторами методикою формування професійно орієнтованої аудитивної компетентності у майбутніх учителів іспанської та французької мов та методичної компетентності в навчанні аудіювання, а також методикою формування у майбутніх учителів і викладачів французької мови дотичної медіакомпетентності.

Адресується викладачам іноземних мов лінгвістичних ВНЗ, учителям іноземних мов, фахівцям з методики навчання іноземних мов, молодим науковцям.

Рецензенти:

ДАНИЛИЧ В. С.

- доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри романських мов та перекладу Київського національного лінгвістичного університету;

ПОПОВИЧ М. М.

- доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри романської філології та перекладу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

ЧЕРНОВАТИЙ Л. М.

- доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови та перекладу Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.

**Рекомендовано до друку вченою радою
Київського національного лінгвістичного університету
(протокол № 9 від 23 лютого 2015 року).**

ISBN 978-966-638-300-9

© О. Б. Бігич та інш., 2015.

© Вид. центр КНЛУ, 2015

Зміст

Передмова	4
Розділ 1. Формування у майбутніх учителів іспанської мови професійно орієнтованої аудитивної компетентності та методичної компетентності в навчанні аудіювання (О.Б.Бігич)	5
1.1. Формування у майбутніх учителів іспанської мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні	5
1.2. Освітній сайт як засіб навчання аудіювання майбутніх учителів іспанської мови	10
1.3. Формування у майбутніх учителів іспанської мови методичної компетентності в навчанні аудіювання	19
Розділ 2. Формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання (Є.В.Яковенко-Глушенкова)	26
2.1. Цілі формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні	26
2.2. Знання, навички, уміння як складники професійно орієнтованої компетентності майбутніх учителів французької мови в аудіюванні	31
2.3. Етапи формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні	44
Розділ 3. Формування у майбутніх викладачів французької мови методичної субкомпетенції в навчанні аудіювання (Н.В.Майер)	55
3.1. Компетентність в аудіюванні майбутнього вчителя французької мови	55
3.2. Цілі формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні	60
3.3. Чинники та труднощі формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні	61
3.4. Підсистема вправ для навчання аудіювання	65
3.5. Етапи роботи з аудіотекстом	66
3.6. Засоби навчання аудіювання	66
3.7. Методичні знання майбутнього викладача французької мови для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні	69
3.8. Методичні навички майбутнього викладача французької мови для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні	76

3.9. Методичні вміння майбутнього викладача французької мови для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні	82
Розділ 4. Формування у майбутніх учителів і викладачів французької мови медіакомпетентності (Д.А.Руснак)	90
4.1. Медіакомпетентність як різновид професійної компетентності вчителя / викладача іноземної мови	90
4.2. Методичні завдання на прикладі реклами	92
4.3. Методичні завдання на прикладі відеокліпу	108
4.4. Методичні завдання на прикладі репортажу	135
Післямова	168

ПЕРЕДМОВА

Вашій увазі пропонуються авторські методики формування у майбутніх учителів іспанської та французької мов професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні та методичної компетентності в навчанні аудіювання, а також методика формування у майбутніх учителів і викладачів французької мови дотичної медіакомпетентності.

Сподіваємось, що запропоновані матеріали сприятимуть підвищенню Вашої методичної компетентності вчителя / викладача іноземної мови, зокрема допоможуть Вам в організації й проведенні уроків іспанської мови і практичних занять з французької мови.

Бажаємо Вам успіху!

РОЗДІЛ 1.

ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В НАВЧАННІ АУДІЮВАННЯ

1.1. Формування у майбутніх учителів іспанської мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні

Серед виучуваних у світі іноземних мов, за даними Інституту Сервантеса [6], іспанська мова посідає третє місце (6%) після англійської (69%) та французької (7%) мов [6, с. 10]. Майже 20 млн. вивчають іспанську мову як іноземну [6, с. 5]. Зокрема в університетах США її вивчають 864.986 студентів, Норвегії – 23.064 студентів, Польщі – 20.800 студентів [6, с. 11-12]. З 1995 р. по 2009 р. є сталою тенденція кількісного домінування зарахованих студентів для вивчення іспанської мови порівняно з іншими сучасними мовами [6, с. 17].

Про популярність іспанської мови в світі свідчать такі факти [6, с. 29]:

- іспанська мова посідає третє місце за вживаністю в мережі (після англійської (26,8%) та китайської (24,2%) мов [6, с. 32]);
- 7,8% користувачів Інтернету спілкуються іспанською мовою [6, с. 32];
- з 2000 по 2011 рік використання іспанської мови зросло на 807,4% (5-е місце після арабської, російської, китайської та португальської мов [6, с. 32]);
- іспанська мова посідає друге місце за вживаністю в двох найвідоміших соціальних мережах – Facebook [6, с. 36] і Twitter;
- іспанська мова є другою за вживаністю в Twitter в таких англійськомовних містах як Лондон та Нью-Йорк [6, с. 37];
- з 285-ти мов, якими наразі представлена Wikipedia, іспанська мова займає 5-те місце за кількістю відвідувань [6, с. 39].

Зважаючи на таку популярність іспанської мови, використання сучасних засобів формування іспаномовної комунікативної компетентності на різних ступенях навчання іспанської мови, зокрема в мовних ВНЗ, наразі залишається актуальним питанням.

На думку викладачів іспанської мови колумбійського Pontificia Universidad Javeriana, серед видів мовленнєвої діяльності найбільші труднощі для опанування студентами представляють аудіювання (60%) та письмо (40%). На думку самих студентів, найскладнішими для оволодіння є письмо (47%) та аудіювання (27%).

Отже, і викладачі, і студенти вважають найскладнішими видами мовленнєвої діяльності аудіювання (46,5%) та письмо (43,5%) [7, с. 77-78, 87].

Щодо формату навчальних матеріалів студенти віддають перевагу аудіовізуальним матеріалам та підручнику (по 31 %), аудіоматеріалам (16%), веб-сторінці (13%) та мультимедійним матеріалам (9%). Викладачі віддають перевагу мультимедійним, аудіовізуальним та аудіоматеріалам (по 24%), веб-сторінці (18%) та підручнику (12%) [7, с. 85, 87]. Отже, обидва суб'єкти навчального процесу: і студенти, і викладачі виокремлюють такий формат навчальних матеріалів як аудіо-.

Компетентність в аудіюванні є здатністю студентів розуміти зміст автентичних текстів різних жанрів і видів в умовах прямого й опосередкованого спілкування. В процесі формування компетентності в аудіюванні студенти оволодівають низкою вмінь:

- *мовленнєвими* вміннями виділяти в аудіотексті основну інформацію і прогнозувати його зміст; виокремлювати головні факти, не звертаючи уваги на другорядні; вибірково розуміти необхідну інформацію прагматичних текстів в опорі на мовну здогадку, контекст тощо;

- *компенсаторними* вміннями (як складником мовленнєвих умінь аудіювання) використання мовної та контекстуальної здогадок для розуміння почутого; ігнорування незнайомого мовного матеріалу, несуттєвого для розуміння; паралінгвістичних засобів (міміки, жестів тощо) за умови контактного аудіювання тощо;

- *інтелектуальними* вміннями ймовірного прогнозування, критичного оцінювання почутої інформації, поєднання в процесі слухового сприймання мнемічної та логіко-сислової діяльності, класифікації й систематизації отриманої інформації тощо;

- *організаційно-навчальними* вміннями, зокрема самостійної роботи в позааудиторний час, спрямованої на оволодіння компетентністю в аудіюванні, з використанням електронних засобів навчання, наприклад, освітнього сайту.

Ефективний розвиток аудитивних умінь передбачає сформованість у студентів низки мовленнєвих навичок: *слухових* навичок сприймання й розпізнавання окремих звуків та їхніх сполучень у мовленнєвому потоці, а також різних інтонаційних моделей; *лексичних* навичок розпізнавання звукових образів лексичних одиниць та їх розуміння; *граматичних* навичок розпізнавання на слух граматичних форм і прогнозування синтаксичних структур та їх розуміння.

Ефективність розвитку аудитивних умінь та формування мовленнєвих навичок аудіювання зумовлюється наявністю у студентів *декларативних* і *процедурних* знань.

Декларативними є мовні знання (фонем, інтоном, лексичних одиниць, граматичних структур тощо) та країнознавчі знання (культури країн іспанської мови, зокрема фонові знання). Процедурні знання включають лінгвосоціокультурні знання, зокрема мовленнєвої і немовленнєвої поведінки носіїв іспанської мови в процесі аудіювання.

Комунікативні здібності студента до іншомовного аудіювання включають його адекватну реакцію на пропозиції інших; вміння вислухати, не переривати співрозмовника, брати почуте до уваги; цінувати мовленнєвого партнера незалежно від ступеня своєї прихильності до нього, визнавати його чесноти; орієнтуватися в ситуаціях усного спілкування тощо.

Успішність перебігу аудіювання зумовлюється також індивідуально-психологічними особливостями самого студента: його кмітливостю, вмінням чути й швидко реагувати на сигнали усномовленнєвої комунікації (паузи, логічні наголоси, риторичні запитання, фрази зв'язку тощо), вмінням переключатися з однієї розумової операції на іншу, швидко схоплювати тему повідомлення, співвідносити її з широким контекстом тощо. Вагомим для процесу формування компетентності в аудіюванні є також рівень розвитку / сформованості у студента уваги, артикулювання, мовленнєвого слуху, аудитивної пам'яті, ймовірного прогнозування. Останні три є психофізіологічними механізмами аудіювання, які в реальній комунікації функціонують майже синхронно.

Також на успішність перебігу аудіювання суттєво впливають спрямованість студента на пізнавальну діяльність та його мотивація: наявність потреби пізнати щось нове, інтересу до теми аудіоповідомлення, усвідомлення потреби вивчати іспанську мову тощо.

Таблиця 1.1

Чинники, які зумовлюють успішність перебігу аудіювання

<i>Особистісно-діяльнісний підхід</i>			
Особистісний складник		Діяльнісний складник	
Мотивація та спрямованість на пізнавальну діяльність в аудіюванні	Когнітивні процеси, задіяні в процесі аудіювання: увага, артикулювання, мовленнєвий слух, аудитивна пам'ять, імовірне прогнозування	Організаційно-навчальні вміння (самостійного учіння з використанням електронних засобів навчання)	Мовленнєві й компенсаторні вміння аудіювання. Мовленнєві навички аудіювання. Декларативні та процедурні знання.

Узагальню у вигляді таблиці (табл. 1.1) чинники, які зумовлюють успішність перебігу аудіювання, в контексті особистісно-діяльнісного підходу. При цьому кожен із зазначених чинників потребує спеціального формування, розвитку й удосконалення в спеціально організованих викладачем завданнях..

Вагомим складником занять з іноземної мови на початковому ступені навчання є випереджувальна професіоналізація [5], зокрема формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні у майбутніх учителів іспанської мови. При цьому супроводжувальна професіоналізація, яка постійно збільшується, стає домінуютьною на випускових курсах.

У результаті кореляції змісту етапів навчання іншомовного аудіювання студентів мовних спеціальностей [3] зі змістом етапів навчання іншомовного аудіювання школярів [1, 2] виокремлю підетапи, на яких, на мою думку, доцільно здійснювати випереджувальну професіоналізацію, зокрема формувати у майбутніх учителів іспанської мови професійно орієнтовану компетентність в аудіюванні (табл. 1.2). При цьому зразком для наслідування для студентів слугують передусім професійні мовленнєві й методичні дії викладача іспанської мови щодо організації навчання аудіювання.

Таблиця 1.2

Етапи та підетап навчання аудіювання

<i>Етап навчання аудіювання</i>	<i>Підетап навчання аудіювання</i>
Дотекстовий	Зняття мовних (фонетичних, лексичних і граматичних) та смислових труднощів аудіювання іспанською мовою
Текстовий	Презентація аудіотексту з різних джерел
Післятекстовий	Використання невербальних і вербальних способів контролю розуміння основного й детального змісту аудіотексту

На дотекстовому етапі, який організується викладачем іспанської мови наприкінці аудиторного заняття власне для підготовки студентів до позааудиторної самостійної роботи, це підетап усунення мовних (фонетичних, лексичних, граматичних) та смислових труднощів пропонованого для слухання іспаномовного аудіотексту.

На текстовому етапі, який реалізується під час роботи студента з освітнім сайтом (як електронним засобом навчання), це підетап власне слухання студентом аудіотексту у виконанні носія іспанської мови в цифровому записі.

На післятекстовому етапі це підетап виконання студентом різних видів контрольних завдань для перевірки розуміння основного й детального змісту

аудіотексту, зокрема підтвердження чи спростування тверджень; вибір пунктів плану аудіотексту; виконання різних видів тестів; відповіді на запитання; переказ змісту аудіотексту іспанською мовою; переклад окремих слів, словосполучень, речень; укладання плану чи запитань до аудіотексту; бесіда в опорі на його зміст тощо.

Отже, багаторазове виконання студентами завдань дотекстового, текстового й післятекстового етапів навчання аудіювання уможлиблюють набуття майбутніми вчителями іспанської мови процедурних знань щодо послідовності перебігу та змісту цих етапів. (Бажаним також є спеціально організоване викладачем іспанської мови спостереження студентів за його професійними мовленнєвими й методичними діями щодо навчання аудіювання).

З огляду на випереджувальну професіоналізацію [5] обов'язковим є також включення до самостійної позааудиторної роботи студентів з навчання аудіювання професійно орієнтованих завдань, націлених на формування у майбутніх учителів іспанської мови фахових лінгводидактичних навичок:

- проаналізувати аудіотексти з підручників іспанської мови для початкової / основної / старшої школи з метою

➤ визначення потенційних мовних (фонетичних, лексичних і граматичних) труднощів цих аудіотекстів;

➤ виявлення в них національних реалій: реалій-антропонімів, етнографічних реалій, реалій культури й освіти, реалій шкільного життя, реалій-топонімів, фонові лексики, безеквівалентної лексики;

➤ виявлення в них джерел потенційного словника школярів: інтернаціональних слів, складних слів, похідних слів, конвертованих слів, нових значень відомих учням багатозначних слів, слів, про значення яких можна здогадатися з контексту, «слів-родичів»;

➤ визначення соціокультурної інформативності та пізнавальної цінності описових аудіотекстів;

➤ визначення цікавості фабули та виховної цінності фабульних аудіотекстів;

- проаналізувати фонозаписи аудіотекстів, звернувши увагу на їхнє інтонаційне оформлення та темп мовлення (слів/хвилину);

- укласти добірку вербальних (рецептивних і репродуктивних) способів контролю розуміння змісту аудіотекстів;

- самостійно знайти й проаналізувати щодо доцільності їх залучення до навчання аудіювання освітні сайти, які студенти – майбутні вчителі іспанської мови – зможуть використати протягом педагогічної практики як електронний засіб навчання школярів цього виду мовленнєвої діяльності тощо.

Таким чином, формування у студентів початкового ступеня навчання іспанської мови цільової компетентності в аудіюванні передбачає її професійну орієнтацію на фахову діяльність учителя, одночасне формування лінгвосоціокультурної компетентності, а також активне залучення до самостійної позааудиторної роботи студента дидактичних матеріалів освітнього сайту як електронного засобу навчання.

Список використаних джерел та Інтернет-ресурсів

1. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні / О. Б. Бігич // Іноземні мови. – 2012. – № 2. – С. 19-30.
2. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні / О. Б. Бігич // Методика навчання іноземних мов і культур: теорія та практика : підручник для студ. / під ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – С. 280-296.
3. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетенції в аудіюванні у студентів мовних спеціальностей / О. Б. Бігич // Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : Курс лекцій (схеми і таблиці) : Навчальний посібник. – К. : Ленвіт, 2011. – С. 175-189.
4. Бігич О. Б. Особливості організації професійно орієнтованого навчання аудіювання майбутніх учителів іспанської мови з використанням освітнього сайту / О. Б. Бігич // Наукові записки. Серія Філологічні науки (мовознавство). – Вип. 136. – Кіровоград, Видавець Лисенко В. Ф., 2015. – С. 377-383.
5. Funk H. Berufsbezogener Deutschunterricht mit Jugendlichen. Grundlagen – Lernziele – Aufgaben / H. Funk // Fremdsprache Deutsch : Zeitschrift für die Praxis des Deutschunterrichts. – 1992, Sondernummer. – S. 4-15.
6. El Español : una lengua viva : Informe 2014. – Departamento de Comunicación del Instituto Cervantes : Edición digital. – Modo de acceso <http://eldiae.es/wp-content/uploads/2014/07/El-español-lengua-viva-2014.pdf>
7. García A. P. Diseño de una unidad didáctica modelo para enseñar lenguaje académico a los estudiantes del centro latinoamericano de la Puj, a partir de material audiovisual / A. P. García, Y. Z. Ortiz : Trabajo de grado para optar al título de Licenciadas en Lenguas Modernas. – Bogotá, 2009 : Edición digital. – Modo de acceso <http://www.javeriana.edu.co/biblos/tesis/comunicacion/tesis477.pdf>

1.2. Освітній сайт як засіб навчання аудіювання майбутніх учителів іспанської мови

Викладачі іспанської та інших іноземних мов, укладаючи плани-конспекти аудиторних занять і сценарії позааудиторних заходів, активно використовують

дидактичні матеріали, запозичені з іспаномовних освітніх сайтів. Освітній сайт є цілісною, концептуально обґрунтованою й структурно вибудованою системою, яка об'єднує взаємопов'язані веб-сторінки, зміст яких підпорядковано загальній ідеї та виражено в конкретних цілях і завданнях кожної з них [5].

Обираючи для аналізу освітні сайти, крім їхньої цільової спрямованості на формування компетентності в іспаномовному аудіюванні я також брала до уваги структурну організацію їхніх дидактичних матеріалів:

- назву, яка відображає зрозумілий користувачам задум розробників освітнього сайту;
- зрозуміле для користувача структурування дидактичних матеріалів,
- чітку представленість змісту сайту: методична термінологія, формулювання завдань, пояснень, наявність коментарів, словників та іншого довідкового матеріалу, аудіо- та відеосупроводу тощо;
- поетапну організацію процесу навчання аудіювання: дотекстовий етап, текстовий етап, післятекстовий етап;
- представленість процесуальної основи освітнього сайту умовними позначеннями: аудіозапис, відеофрагмент, правило, самоконтроль тощо.

Освітній сайт «donQuijote» (режим доступу <http://www.donquijote.org/es/>)

Рис. 1.1. Титульна сторінка освітнього сайту «donQuijote»

На освітньому сайті «donQuijote» представлено іспаномовні аудіотексти лінгвокраїнознавчого змісту, наприклад «Los Reyes Magos», «Año Nuevo (Nochevieja)» тощо. Кожен аудіотекст супроводжується двомовним (іспано-англійським) словником (Vocabulario). Також виокремлено дієслова (Verbos) з перекладом на англійську мову, що є важливим для зняття лексичних труднощів аудіювання, особливо в групах так званих «нульовиків» – студентів, які розпочали вивчення іспанської мови з I курсу після виучуваної в ЗНЗ англійської мови.

Аудіотексти також презентовано англійською мовою, а також у графічному варіанті, що є дуже зручним для викладача з точки зору економії його часу для написання скрипту аудіотексту.

На жаль, на сайті «donQuijote» не представлено способи контролю розуміння змісту аудіотекстів. Тому до кожного аудіотексту викладач на власний розсуд обирає й укладає дотичні до його змісту способи контролю почутого.

Освітній сайт «StudySpanish» (режим доступу <http://www.studyspanish.com/>)

Рис. 1.2. Титульна сторінка освітнього сайту «StudySpanish»

Отже, особливістю освітніх сайтів є одночасне представлення тексту в звуковому й друкованому варіантах, що уможливорює паралельне навчання студентів аудіювання та читання.

Освітній сайт «StudySpanish» пропонує скорочений та повний варіанти аудіотекстів з опертям на їхній друкований варіант. Повний варіант аудіотексту супроводжують чотири запитання, за допомогою яких викладач може перевірити детальне розуміння студентами змісту аудіотексту, наприклад, до аудіотексту «Estudiar Español en América Latina» (рис. 1.3).

1. ¿Por qué son preferibles las clases pequeñas?
2. ¿Qué ofrecen muchas escuelas además de las clases de español?
3. ¿Qué hacen los alumnos que viven con familias locales?
4. ¿Cuál es el tamaño típico de las clases?

Рис. 1.3. Запитання до аудіотексту «Estudiar Español en América Latina»

Однак, на мою думку, відповіді на запитання не є ефективнішим способом контролю розуміння змісту аудіотексту, оскільки на них зазвичай відповідає один чи декілька студентів. Тому я віддаю перевагу різним видам тестів (залежно від змісту аудіотексту), які уможливають одночасну перевірку рівня його розуміння всіма студентами. При цьому я ні в якому разі не применшуюю ролі запитань, місце яких саме

на дотекстовому етапі в якості смислового орієнтиру для студентів під час прослуховування аудіотексту.

Освітній сайт «VideoEle» (режим доступу <http://www.videoele.com/index.html>)

Рис. 1.4. Титульна сторінка освітнього сайту «VideoEle»

Освітній сайт «VideoEle» пропонує лінгвокраїнознавчі відеофрагменти, які викладач може використати як засоби паралельного навчання студентів аудіювання та читання, оскільки всі відеофрагменти супроводжуються субтитрами іспанською мовою.

Наприклад, відеофрагмент «La herencia árabe en España» має чітко виражену фахову спрямованість, оскільки в ньому згадуються слова іспанської мови, запозичені з арабської мови. Знання джерел походження лексичних одиниць є обов'язковими професійними знаннями майбутніх філологів.

Фахову спрямованість має також відеофрагмент «Onomatopéyas» про ономотопи, як один з потужних засобів створення експресії в художньому тексті [6]. Акцентуючи фахову спрямованість, я передусім маю на увазі майбутніх перекладачів, перед якими в процесі перекладу художніх творів, зокрема казок про тварин, неминуче постане проблема перекладу звуконаслідувальних слів.

Говорячи про лексику іспанської мови, не можу обминути увагою лінгвосціокультурний потенціал змісту аудіотекстів, пропонованих освітніми сайтами, зокрема фонову та безеквівалентну лексику, знання якої є обов'язковим для студентів-філологів, і передусім для перекладачів.

Так, наприклад, аудіотекст «Los Reyes Magos» з освітнього сайту «donQuijote» містить такі фонові та безеквівалентні лексичні одиниці як las Navidades (різдвяні святки), los Reyes Magos (волхви), el día de los Reyes Magos (день Волхвів), la Cabalgata (парад Волхвів).

Відеофрагмент «Ya es Navidad» з освітнього сайту «VideoEle» також наповнено тематично дотичними лексичними одиницями: la Cortylandia (різдвяна музична

лялькова вистава в Мадриді), el Gordo De Navidad («товстун» – різдвяна іспанська національна державна лотерея), la Nochebuena (ніч перед Різдом 24 грудня), los villancicos (традиційні новорічні іспанські пісні), el aguinaldo (різдвяний подарунок у вигляді солодоців, нуги, пісочного печива, монеток тощо), el Roscón de Reyes (солодка випічка, всередині якої обов'язково сховано сюрприз у вигляді невеличкої фігурки), el turrón (національні солодоці з мигдалю, цукру, меду та яєць), el polvorón (пісочне крихке печиво) тощо.

Отже, освітні сайти є невичерпним ресурсом аудіотекстів для викладачів іноземної, зокрема іспанської, мови. Перевагами проаналізованих освітніх сайтів є озвучування аудіотекстів носіями іспанської мови (чоловічим і жіночим голосами), могутній лінгвокраїнознавчий потенціал змісту аудіотекстів, наявність їхніх скриптів, що суттєво економить час викладача для їх написання, а також уможлиблює паралельне навчання студентів аудіювання та читання. До недоліків проаналізованих освітніх сайтів (досить умовних за їхніх позитивних рис) віднесу відсутність завдань для перевірки рівня розуміння студентами змісту аудіотексту чи обмеженість різновидів контролю лише запитаннями до його змісту.

Освітній сайт «Ejercicios de Español»

(режим доступу <http://www.ver-taal.com/index.htm>)

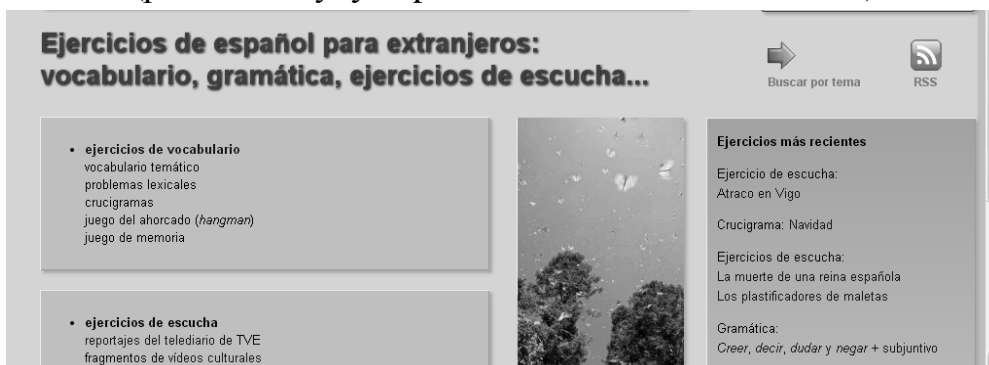

Рис. 1.5. Титульна сторінка освітнього сайту «Ejercicios de Español»

Останній недолік не є властивим освітньому сайтові «EjerciciosdeEspañol», зокрема такій його рубриці як Ejercicios de escucha (Вправи для слухання), навчальним матеріалом якої є телерепортажі іспанської державної телекомпанії TVE, відеофрагменти, анонси фільмів, пісні тощо. Наприклад, найсвіжішим відеофрагментом є фрагмент документального фільму телекомпанії TVE із серії Made in Spain про виробництво la cava – іспанського ігристого вина, традиційного різдвяного напою іспанців.

До кожного різновиду аудіотексту пропонується три вправи, наприклад, до телерепортажу:

Ejercicio 1

Escucha una primera vez y comenta si las siguientes frases podrían ser un buen resumen de lo ocurrido.

Ejercicio 2

Escucha otra vez y anota la información relacionada con las siguientes palabras. Puedes ver la transcripción del reportaje después de hacer el ejercicio 3.

Ejercicio 3

Indica las frases correctas teniendo en cuenta la información del reportaje. Haz clic en ✓ y ✗ para ver por qué una frase es correcta o falsa. Después de hacer el ejercicio, haz clic aquí para ver la transcripción.

Отже, опрацювання кожного аудіотексту слухачем – користувачем сайту передбачає щонайменше два його прослуховування. Також після виконання останньої третьої вправи студент може ознайомитися зі скриптом аудіотексту.

З огляду на низку об'єктивних і суб'єктивних чинників, зокрема тривалість аудиторного заняття з іноземної мови (80 хв.), його цільову спрямованість (формування 4-х мовних і 4-х мовленнєвих, лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей) і дотичне змістове наповнення, кількість студентів в академічній групі тощо, унеможлиблюється якісне формування у кожного студента компетентності в іншомовному аудіюванні саме протягом аудиторного заняття.

На мою думку, цей вид мовленнєвої діяльності (особливо на початковому ступені навчання іноземної мови) потребує тривалого часу для оволодіння, зокрема кількаразового слухання кожним студентом пропонованого аудіотексту з різним рівнем розуміння його змісту, що уможлиблюється лише протягом самостійної позааудиторної роботи. Отже, актуалізується питання організації процесу навчання аудіювання студентів протягом різних організаційних форм навчання з іноземної мови.

Скорелюю у вигляді таблиці (табл. 1.3) етапи навчання іншомовного аудіювання студентів мовних спеціальностей [4] з організаційними формами навчання з іноземної мови у ВНЗ та прокоментую зміст таблиці.

На дотекстовому етапі, який організується викладачем іспанської мови наприкінці аудиторного заняття для підготовки студентів до позааудиторної самостійної роботи, це зняття мовних (фонетичних, лексичних, граматичних) та смислових труднощів обраного для слухання іспаномовного аудіотексту.

На текстовому етапі, який реалізується протягом позааудиторної самостійної роботи студента з освітнім сайтом, це власне слухання студентом аудіотексту у виконанні носія іспанської мови в цифровому записі та виконання пропонованих на сайті завдань.

На післятекстовому етапі, який доцільно здійснювати на початку наступного аудиторного заняття в якості контролю, це виконання студентом різних видів контрольних завдань для перевірки розуміння основного й детального змісту аудіотексту, зокрема підтвердження чи спростування тверджень; вибір пунктів плану

аудіотексту; виконання різних видів тестів; відповіді на запитання; переказ змісту аудіотексту іспанською мовою; переклад окремих слів, словосполучень, речень; укладання плану чи запитань до аудіотексту; бесіда за його змістом тощо.

Таблиця 1.3

Кореляція етапів навчання аудіювання та організаційних форм навчання студентів з іноземної мови

Етап навчання Аудіювання	Завдання етапу навчання аудіювання	Організаційна форма навчання
Дотекстовий	Зняття мовних (фонетичних, лексичних, граматичних) труднощів аудіотексту Зняття смислових труднощів аудіотексту	Попереднє аудиторне заняття
Текстовий	Презентація цифрового запису аудіотексту у виконанні носія іспанської мови, наприклад, з освітнього сайту, та виконання пропонованих на сайті завдань	Позааудиторна самостійна робота
Післятекстовий	Контроль розуміння основного й детального змісту аудіотексту вербальними та невербальними способами (залежно від змісту аудіотексту)	Наступне аудиторне заняття

Отже, до- та післятекстовий етапи навчання аудіювання реалізуються викладачем іспанської мови на аудиторних заняттях, а текстовий етап (власне аудіювання студентом цифрового запису аудіотексту з освітнього сайту) – протягом його позааудиторної самостійної роботи.

При цьому кожен студент отримує пам'ятку, як найкраще опрацювати аудіотекст, залежно від властивих йому (студенту) домінуючих особливостей сприймання й засвоєння інформації:

- для аудіалів: перше прослуховування – аудіювання тексту без зорової опори; друге прослуховування – аудіювання тексту з опертям на його друкований варіант;
- для візуалів: перше прослуховування – аудіювання тексту з опертям на його друкований варіант; друге прослуховування – аудіювання тексту без зорової опори;
- для кінестетиків: перше прослуховування – аудіювання тексту з опертям на його друкований варіант на паперовому носії; друге прослуховування – аудіювання тексту без зорової опори. (Дискрети серед студентів-філологів зазвичай не зустрічаються).

У такий спосіб кожен студент щонайменше двічі слухає аудіотекст. І за

необхідності може прослухати аудіотекст необхідну йому для розуміння його змісту кількість разів та скористатися підказками до вправ, пропонованими на сайті в кінці кожної вправи.

Отже, сучасним засобом, який уможлиблює ефективне навчання аудіювання іспанською мовою студента протягом його самостійної позааудиторної роботи, є освітній сайт.

Формувати у студентів компетентність в іспаномовному аудіюванні доцільно також на матеріалі дібраних викладачем іспанської мови з Інтернет-мережі, дотичних до виучуваних студентами тем, аудіозаписів пісень (Інтернет-ресурс *Antología Poética Multimedia. Una selección de poemas musicados, cantados o recitados para su trabajo en las aulas.* – Режим доступу <http://antologiapoeticamultimedia.blogspot.com>), відеокліпів, віршів (наприклад, Інтернет-ресурс *Palabra virtual. Voz i video en la poesía iberoamericana. Los 250 poemas con voz más vistos.* – Режим доступу http://palabravirtual.com/index.php?ir=mas_visitados.php), римувань тощо.

Водночас аудіювання є не лише метою, але й ефективним засобом формування у студентів інших видів мовленнєвих і мовних компетентностей. Так, освітній сайт «Aprender Español» (режим доступу <http://aprenderespanol.org/videos/ver-escuchar-leer.html>) пропонує добірки відеофрагментів, озвучені носіями іспанської мови (páginas 01-05). Так, сторінка 05 серед низки рубрик (*Canciones – Cuentos, Lecturas – Ejercicios, Videos – Español*) пропонує рубрику *Recursos – Varios*, на якій серед інших ресурсів є подкасти. Наприклад, текст для читання «Y tú, ¿crees en los Reyes Magos?» представлено в звуковому варіанті з запитаннями для перевірки розуміння його змісту.

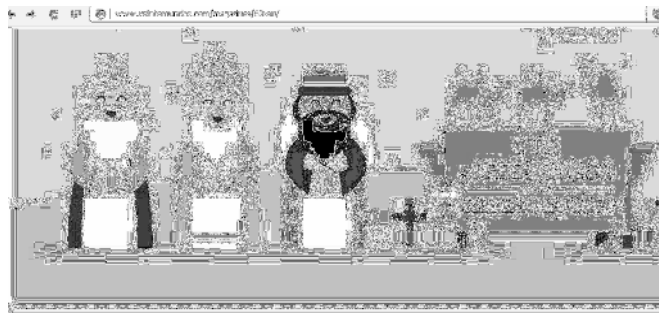

Рис. 1.6. Текст «Y tú, ¿crees en los Reyes Magos?»

У кросворді «Navidades en España» (режим доступу http://www.bbc.co.uk/languages/spanish/news/crossword/flash/index_christmas.shtm), цілями використання якого в процесі навчання іспанської мови є формування орфографічної та лексичної компетентностей, наведення курсору на цифру уможлиблює прослуховування іспанською мовою визначення слова, яке потрібно вписати (рис. 1.7).

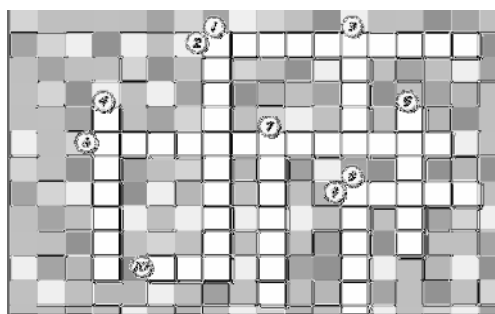

Рис. 1.7. Кросворд «Navidades en España»

Таким чином, формувати у студентів компетентність в аудіюванні можна в різних його функціях: як цільовому виді іншомовної мовленнєвої компетентності та як засобі формування інших видів мовленнєвих чи мовних компетентностей.

Список використаних джерел та Інтернет-ресурсів

1. Бігич О. Б. Майбутній учитель іспанської мови в процесі формування компетентності в аудіюванні / О. Б. Бігич // Сучасний студент у контексті особистісно-діяльнісного підходу : за результатами науково-методичних досліджень : Колективна монографія. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2014. – С. 67-74.
2. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні / О. Б. Бігич // Іноземні мови. – 2012. – № 2. – С. 19-30.
3. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні / О. Б. Бігич // Методика навчання іноземних мов і культур: теорія та практика : підручник для студ. / під ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – С. 280-296.
4. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетенції в аудіюванні у студентів мовних спеціальностей / О. Б. Бігич // Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : Курс лекцій (схеми і таблиці) : Навчальний посібник. – К. : Ленвіт, 2011. – С. 175-189.
5. Габова М. А. Мастер-клас «Образовательный сайт: технология создания и использования» / М. А. Габова // Электронный ресурс з режимом доступу <http://wiki.kgpi.ru/mediawiki/index.php>
6. Микитюк І. М. Звуконаслідувальна лексика: перекладознавчий аспект / І. М. Микитюк // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – № 9 (268). – Ч. 1. – 2013. – С. 63-68.
7. Роман С. В. Методичні орієнтири аналізу підручника іноземної мови під час педагогічної практики в школі / С. В. Роман, О. О. Коломінова // Сучасні напрямки викладання гуманітарних дисциплін у середніх та вищих навчальних закладах : мова, література, історія : Матеріали доповідей IV Міжнародної наукової конференції. – Горловка: ПІМ ДВНЗ «ДДПУ», 2014. – С. 83-88.
8. <http://www.antologiapoeticamultimedia.blogspot.com>
9. <http://www.aprenderespanol.org>

10. <http://www.bbc.co.uk/languages/spanish/>
11. <http://www.donquijote.org/>
12. http://www.palabrvirtual.com/index.php?ir=mas_visitados.php
13. <http://www.studyspanish.com/>
14. <http://www.ver-taal.com/index.htm>
15. <http://www.videoele.com/>

1.3. Формування у майбутніх учителів іспанської мови методичної компетентності в навчанні аудіювання

Формування методичної компетентності у майбутніх учителів іноземної мови в курсі методики навчання іноземної мови у загальноосвітніх навчальних закладах здійснюється протягом таких організаційних форм навчання як лекції, на яких студенти набувають методичних знань, семінарські заняття, у ході яких студенти оволодівають методичними навичками, та під час проходження педагогічної практики, протягом якої студенти оволодівають методичними вміннями.

Для набуття студентами декларативних знань про етапи роботи з аудіотекстом та процедурних знань про завдання і вправи для навчання школярів іспаномовного аудіювання в якості зразка для семінарського заняття з методики навчання іспанської мови (ІУ курс) я уклала методичну розробку фрагменту уроку іспанської мови з навчання аудіювання тексту «Los Reyes Magos».

Тема «El Día de Los Reyes Magos» є змістовно й методично цікавою в контексті культурологічного підходу до навчання іспанської мови [2], який передбачає формування поряд з іншими видами іншомовної комунікативної компетентності й лінгвосціокультурної компетентності як однієї з цільових на уроці та в позакласній роботі з іспанської мови. Слухаючи та читаючи тексти, монологи, діалоги, листи тощо, які пропонують автори підручників іноземної мови, учні набувають знань про культуру, історію, реалії, традиції тощо країни виучуваної іноземної мови.

Так, у підручниках іспанської мови В.Г.Редько з співавторами в текстах, діалогах, листах та дотичних до них вправах надають інформацію про традицію святкування El Día de Los Reyes Magos в іспаномовних країнах: у підручнику для 1-го класу це інформація про це свято в тексті «Las fiestas de invierno de España», для 4-го класу – текст «Los Reyes Magos», для 5-го класу (І рік вивчення іспанської мови) – лист Ізабель до Тетяни з описом святкування El Día de Los Reyes Magos, для 6-го класу – інформація про Los Reyes Magos у тексті «Las Navidades», в електронному підручнику для 7-го класу – лист іспаномовного хлопчика волхвам, для 9-го класу – текст «Ya

vienen los Reyes», для 11-го класу (II рік вивчення іспанської мови) – текст «Los Reyes Magos» тощо.

Отже, на всіх ступенях навчання іспанської мови (як першої, другої та третьої іноземної) автори підручників цілеспрямовано знайомлять школярів з цим святом іспаномовних дітей. Водночас свято порівнюється з його вітчизняним аналогом – Днем Святого Миколая. Таке порівняння є доцільним, оскільки учні вчать представляти це свято своїм іспаномовним друзям, знайомлячи в такий спосіб світову спільноту з народними звичаями та національними традиціями українського народу.

Етапи роботи з аудіотекстом

Дотекстовий етап

- 1) зняття мовних та/або смислових труднощів;
- 2) прогнозування змісту аудіотексту за його назвою, ілюстрацією, ключовими словами, першим/останнім реченням тощо;

Текстовий етап

- 3) формулювання комунікативної установки на аудіювання тексту;
- 4) власне аудіювання тексту;

Післятекстовий етап

- 5) контроль розуміння змісту (основного та детального) аудіотексту;
- 6) обговорення змісту аудіо тексту.

Фрагмент уроку з навчання аудіювання

I. Дотекстовий етап

Мета 1 – зняття смислових труднощів.

Приєм – навчальна розмова в режимі «вчитель – клас».

Maestro: Чи знаєте ви зимове свято, на яке слухняні діти отримують подарунки, а неслухняні – різочки? Так, це свято Святого Миколая. Як ви думаєте, чи є аналогічне свято у ваших іспаномовних ровесників? Звичайно, є. Це свято волхвів – Los Reyes Magos.

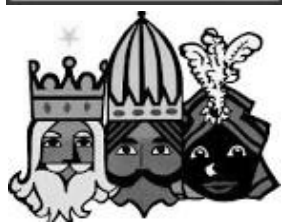
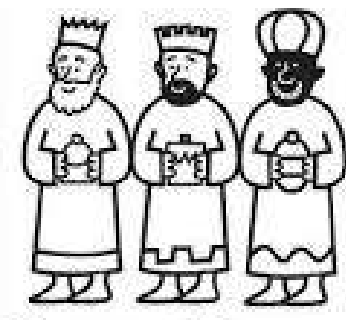
Мета 2 – вчити учнів прогнозувати основний зміст аудіотексту за заголовком та ілюстрацією.

Прийом – лінгвокраїнознавчий коментар

Maestro: Текст, який ви будете сьогодні слухати, називається «Los Reyes Magos». Уважно розгляньте ілюстрацію до аудіотексту.

Скільки волхвів прийшли привітати новонародженого Ісуса? Так, троє. А чи знаєте ви їхні імена? Gaspar, Melchor, Baltasar. Їх зображають¹ по-різному:

А ось як їх описують: Мельхіор був літньої людиною з сивою бородою, Каспар – безбородим юнаком, Балтазар мав темну пишну бороду.² Вважається, що вони уособлюють три частини світу: Європу, Америку, Африку чи білу, жовту й чорну раси.

Волхви подарували маленькому Ісусові три подарунки: золото (oro), ладан (incienso) та миро (mirra).

Мета 3 – вчити учнів прогнозувати основний зміст аудіотексту за першим / останнім реченням.

Maestro: Послухайте перше й останнє речення тексту. Протягом яких свят і в який день святкується день волхвів?

Los Reyes Magos es la tradición más querida entre los niños durante la Navidad Española.

Los niños comienzan a jugar, y a esperar a que el próximo 5 de enero vuelva.

Мета 4 – вчити учнів прогнозувати основний зміст аудіотексту за ключовими словами.

Maestro: Аудіотекст містить слова, які підкажуть вам його зміст детальніше. Розмістіть ці слова в три колонки: 1) іменники (regalo, estrella, carta, camello, trozo, carbon, comportamiento), 2) дієслова (seguir, recibir, visitar, dormir, encontrar) та 3)

¹ Залежно від віку учнів (молодші школярі, підлітки, старшокласники) варто пропонуються дотичні до їхнього віку ілюстрації.

² Молодшим школярам можна запропонувати вдома розфарбувати чорно-біле зображення волхвів.

прикметники (travieso).

Мета 5 – зняття лексичних труднощів.

Волхвів Los Reyes Magos у тексті ще називають sus Majestades, а немовля Ісуса el niño Jesús – el Rey de Reyes та el recién nacido en Belén.

Також у тексті крім імен волхвів згадуються такі власні назви – Belén, España, Latinoamérica.

Ще одне слово, пов'язане зі святом волхвів – la Cabalgata (парад волхвів). Якщо ввести це слово в пошуковик, через гіперпосилання ви зможете ознайомитися зі святкуванням la Cabalgata в різних містах Іспанії.

II. Текстовий етап

Мета – учити учнів слухати аудіотекст із повним розумінням його змісту.

Прийом – активне слухання.

Maestro: Слухаючи текст, знайдіть відповіді на такі запитання:

1. ¿Quiénes son las estrellas en España?
2. ¿Qué hacen los niños cuando llega diciembre?
3. ¿Cómo se llaman los Reyes Magos?
4. ¿Qué reciben los niños traviosos?
5. ¿Cuándo los niños reciben sus regalos?

III. Післятекстовий етап

Мета – перевірити детальне розуміння змісту аудіотексту.

Прийом 1 – відповіді на дотекстові запитання:

1. ¿Quiénes son las estrellas en España?
2. ¿Qué hacen los niños cuando llega diciembre?
3. ¿Cómo se llaman los Reyes Magos?
4. ¿Qué reciben los niños traviosos?
5. ¿Cuándo los niños reciben sus regalos?

Прийом 2 – виконання тесту альтернативного вибору.

Verdadero – Falso

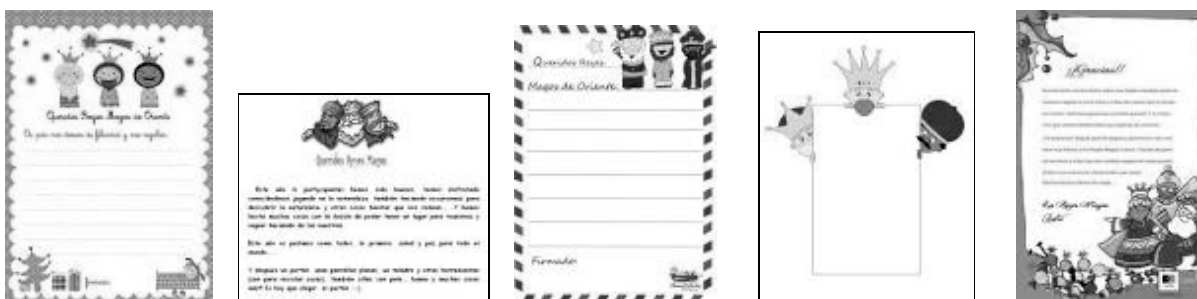
1. La tradición más querida entre los niños durante las Navidades es Santa Claus.
2. Los Reyes son aquellos que siguieron una estrella para conocer al Rey de Reyes y ofrecerle tres presentes.
3. Los niños piden las cosas que les gustaría recibir la mañana del 6 de diciembre.
4. Sus Majestades viajan en renos y debido a esto cuando vienen del este, tardan en llegar a España.
5. Los niños también ponen algo para que los Reyes coman y beban, así como agua y hierba para los camellos.

Приїом 3 – виконання тесту перехресного вибору.

1. Santa Claus es muy conocido por dar regalos	a. porque ningún niño se porta tan mal.
2. Cuando llega diciembre, todos los niños de España y Latinoamérica empiezan a escribir	b. sus cartas a los Reyes o a su Rey favorito: Gaspar, Melchor o Baltasar.
3. Si los niños han sido buenos reciben regalos	c. pero las estrellas en España son los reyes.
4. En la noche del día 5, los niños ponen sus zapatos en la puerta antes de ir a dormir	d. pero si han sido malos reciben un trozo de carbón.
5. No es habitual que sus Majestades dejen carbón	e. así los Reyes saben cuantos niños viven allí.

Приїом 4 – обговорення змісту аудіотексту, зокрема про листи

Maestro: у тексті, який ви щойно слухали, мовиться про листи las cartas, які пишуть діти a los Reyes magos o a su Rey favorito: Gaspar, Melchor o Baltasar. Ось як виглядають ці листи:

Зверніть увагу, що попри різні формати листів на кожному з них є зображення los Reyes magos.

Домашнє завдання: А це лист a los Reyes Magos хлопчика, який поки що погано говорить та пише іспанською мовою³. Es que hace unos años él vino con sus padres a España de Francia. Допоможіть йому дописати листа (див. рис. 1.8-9).

Aquí puedes leer una carta que escribió un chico. ¡Atención! Es que hace unos años él vino con sus padres a España de Francia y todavía habla y escribe mal en español. Él ha hecho algunas faltas. Corrígelas.

Рис. 1.8. Інструкція до вправи

³ Вправу запозичено з електронного підручника іспанської мови для 7-го класу авторів В.Г.Редька та О.В.Кохана.

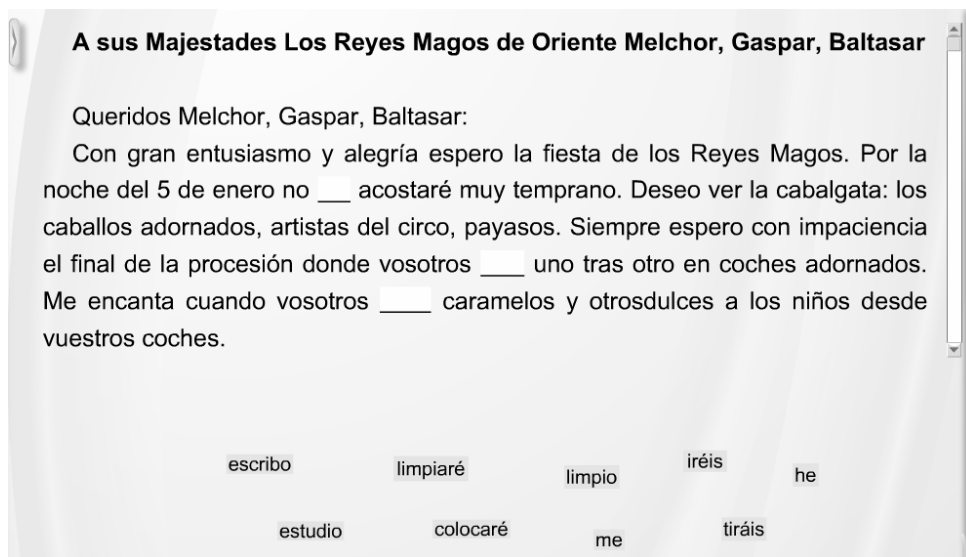

Рис. 1.9. Власне вправа

А чи пишете ви листи Святому Миколаю? Що ви хочете отримати в подарунок від нього?

З опертям на цей фрагмент уроку студенти по аналогії укладають власний фрагмент з навчання аудіювання школярів на одному зі ступенів навчання іспанської мови (початкова, основна, старша школа), набуваючи дотичних методичних знань. При цьому студенти віддають перевагу аудіотекстам країнознавчого змісту.

Список використаних джерел та Інтернет-ресурсів

1. Бігич О. Б. Навчання іспанської мови школярів у контексті культурологічного підходу (тема «Las Navidades») / О. Б. Бігич // Іноземні мови. – 2015. – № 1. – С. 3-10.
2. Бурзина С. А. Содержание культуроведческого обогащения детей младшего школьного возраста в курсе обучения иностранному языку в школе с углубленным изучением иностранного языка (на материале испанского языка) / Светлана Анатольевна Бурзина : дис. ... канд. пед. наук. – М., 2005. – 323 с.
3. Редько В. ¡Bienvenidos al Español! Іспанська мова : підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Редько, В. Береславська. – К. : Генеза, 2013. – 192 с.
4. Редько В. Español. Іспанська мова : підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Редько, В. Береславська. – К. : Генеза, 2012. – 103 с.
5. Редько В. Español. Amigos-1. Іспанська мова : підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч.

- закл. / В. Редько, І. Шмігельський. – К. : Педагогічна думка, 2011. – 227 с.
6. Редько В. Español. Amigos-2. Іспанська мова : підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Редько, І. Шмігельський. – К. : Педагогічна думка, 2011. – 228 с.
7. Редько В. Hola Español-5. Іспанська мова: підруч. для 5 класу загальноосвіт. навч. закл. / В. Редько, В. Береславська. – К. : Генеза, 2013. – 224 с.
8. Редько В. Hola Español-9. Іспанська мова : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Редько, В. Береславська. – К. : Генеза, 2009. – 224 с.
9. Редько В. Hola Español-10. Іспанська мова.: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Редько, В. Береславська. – К. : Генеза, 2010. – 255 с.
10. Редько В. Hola Español-11. Іспанська мова : підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Редько, В. Береславська. – К. : Генеза, 2011. – 240 с.
11. Los Reyes Magos : : Edición digital. – Modo de acceso <http://www.donquijote.org/cultura/espana/sociedad/fiestas-y-celebraciones/los-reyes-magos>

РОЗДІЛ 2.

ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ НА ПОЧАТКОВОМУ СТУПЕНІ НАВЧАННЯ

2.1. Цілі формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні

Запровадження компетентнісного підходу у вітчизняну педагогічну освіту передбачає серйозні реформаційні кроки до оновлення системи вищої школи та залучення інноваційних технологій у навчальний процес. Реалізація стратегічних кроків підвищення якості педагогічної освіти, обґрунтована у низці загальноєвропейських і національних документів, спрямована на посилення уваги до формування в учителів таких професійно значущих компетентностей, що уможливають виконання ними ключових виробничих функцій і забезпечують безперервний професійний розвиток. Водночас, сьогодні, у період зверненості України до міжнародної спільноти, коли рівень володіння іноземною мовою визначається адекватністю розуміння й ефективністю практичного застосування іншомовної інформації у реальних умовах дійсності, постає питання оновлення системи, зокрема цілей підготовки майбутніх учителів саме іноземної мови.

Цілі навчання є багатоаспектним поняттям, яке є об'єктом дослідження різних галузей науки, зокрема педагогіки, психології, соціології та культурології, що знайшло безпосереднє відображення у його тлумаченні.

Аналіз, узагальнення, систематизація вітчизняних і зарубіжних наукових джерел (Е.Г. Азімов, Л.Є. Алексеева, В.С. Безруков, С.М. Вишнякова, Н.Д. Гальскова, С.Ю. Ніколаєва, О.М. Щукін, L. Aase, W.M. Rivers, R.W. Tyler та інші) дали можливість охарактеризувати цілі навчання як систему заздалегідь запланованих результатів навчального процесу, які відображують соціальні запити, педагогічні наміри та бажання особистості щодо подальшого всебічного (фізичного, інтелектуального, культурного (у широкому і вузькому значенні слова), професійного) розвитку останнього, що виступає суб'єктом навчального процесу.

Попри активне обговорення у наукових джерелах освітнього, виховного і розвивального потенціалів іноземної мови деталізація цілей формування у майбутніх учителів іноземної мови загалом, французької мови зокрема, професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання не знайшла широкого висвітлення у вітчизняних і зарубіжних дослідженнях.

Так, під час аналізу різних аспектів навчання аудіювання у педагогічних і лінгвістичних ВНЗ конкретизація цілей залишилася поза увагою Д.В. Агапової [2], О.М. Колесової [17], Ю.А. Нікітіної [21], М.В. Новікова [22], Д.В. Позняк [23], В.О. Цибаньової [30], І.В. Щукіної [32] та інших. Запропоновані формулювання цілей навчання аудіювання майбутніх учителів іноземної мови у дисертаційних дослідженнях Н.Ю. Абрамовської [1], Н.Ю. Кірілліної [15], К.О. Колеснікової [16], в навчальному посібнику О.Б. Тарнопольського [26], на нашу думку, не є достатніми, оскільки вони не враховують освітнього, виховного, а деякі – повною мірою і професійно орієнтувального потенціалу цього виду мовленнєвої діяльності.

Хоча у дослідженнях О.А. Мацневої [20] та О.О. Сіваченко [24] формування у майбутніх учителів іноземної мови вмінь аудіювання і передбачає освітній, виховний, розвивальний впливи на особистість, професійно орієнтувальний потенціал цього виду мовленнєвої діяльності залишився поза увагою дослідниць.

У «Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» освітній, розвивальний, виховний і професійно орієнтувальний потенціали навчання іноземних мов висвітлено «експліцитно»: у контексті ментальності користувача / того, хто вивчає мову, естетичного використання мови, правил ввічливості, плюрилінгвальної та плюрикультурної компетенції, способів розвитку загальних компетенцій, компетенцій учня та його характерних особливостей тощо [13].

Таким чином, актуальність деталізації цілей формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання обґрунтована недостатньою увагою дослідників до всебічного розвитку особистості під час їх професійної підготовки у ВНЗ, що суперечить положенню Закону України «Про вищу освіту», відповідно до якого вища освіта є сукупністю «систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому навчальному закладі (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією...» [14].

Ми не заперечуємо позитивного впливу процесу формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання на розвиток у них інтересу та поваги до народу, історії, традицій, культури країни виучуваної мови, мотивації до поглиблення мовних знань, мовленнєвих навичок й умінь французькою мовою, усвідомлення взаємного впливу і збагачення культур у сучасному світі тощо, про що йдеться у низці різногалузевих наукових досліджень, присвячених полікультурному розвитку майбутніх учителів

іноземної мови, формуванні у них «культурної чуттєвості», лінгвокультурологічного компоненту їхньої особистості, соціокультурної компетентності тощо. Ми зосередили увагу на аналізі саме тих рис характеру і властивостей особистості, рівень розвитку яких забезпечує успішність процесу формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання, і навпаки, на позитивний розвиток яких впливає процес формування окресленої компетентності, оскільки ці процеси є взаємозалежними і характеризуються як суб'єктивні й об'єктивні фактори впливу на процес аудіювання [4; 9; 26; 28; 31].

Практична мета формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання передбачає розвиток у них на основі рецептивних фонетичних, лексичних, граматичних навичок і дотичних знань умінь, що сприяють задоволенню їхніх потреб в особистісному спілкуванні, а саме глобальному і детальному розумінню усного мовлення.

Виховна мета формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання реалізується під час засвоєння ними системи моральних цінностей через призму мовних знань і мовленнєвих професійно значущих умінь. Це передбачає розвиток у майбутніх учителів французької мови таких рис:

- культури слухання, що включає формування почуття поваги до присутніх, колективізму;
- свідомого і відповідального ставлення до власної діяльності, оточуючих людей, навколишнього середовища;
- толерантності та неупередженості до інших членів колективу, оточуючих людей, носіїв різних національних і регіональних особливостей мовлення, різних стилів мовлення, представників різних соціальних верст населення та професій;
- працьовитості і наполегливості, необхідних для поглиблення мовних знань і вдосконалення професійно значущих мовленнєвих умінь по мірі їх накопичення;
- літературознавчих смаків шляхом залучення до прослуховування літературних текстів різних жанрів: казок (*Le Petit Chaperon Rouge*; *Cendrillon*; *La Blanche Neige et les Sept Nains* тощо), пісень (*Vive le vent*, *Salut par J. Dassin* та інші), віршів (*Paris at night par J. Prévert*, *Déjeuner du matin par J. Prévert* тощо); уривків п'єс (*Le Bourgeois gentilhomme par Molière*), повістей (*Le Petit Prince par Saint-Exupéry* та інші), романів (*Notre Dame de Paris par V. Hugo* та інші) тощо;
- естетичних смаків шляхом прослуховування аудіотекстів, присвячених історії та

актуальним питанням розвитку театрального, художнього, кінематографічного видів мистецтва, життю і творчості видатних персоналій тощо в межах дотичних тем, визначених типовою програмою з французької мови для університетів та інститутів (п'ятирічний курс навчання), робочими програмами з французької мови за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (Мова і література (французька));

- почуття здорового способу життя шляхом прослуховування аудіотекстів, присвячених гастрономічним традиціям, особливостям національної кухні Франції та України, щоденному харчуванню французів і українців, а також актуальним питанням медицини й охорони здоров'я, історії розвитку, ролі в житті сучасної особистості спорту, спортивних ігор у межах дотичних тем, визначених типовою програмою з французької мови для університетів та інститутів (п'ятирічний курс навчання), робочими програмами з французької мови за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (Мова і література (французька)).

Розвивальна мета формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання реалізується під час розвитку таких когнітивних властивостей особистості:

- фонематичного слуху («здатності правильно сприймати дистинктивні якості фонем, тобто автоматично і підсвідомо ідентифікувати й диференціювати фонем у мовленні на основі слухо-вимовних зразків-інваріантів у довготривалій пам'яті» [5, с. 200-201]) та інтонаційного слуху («здатності правильно сприймати інтонаційну структуру фрази, ідентифікувати й диференціювати мелодійні, ритмічні, акцентні і темпоральні контури фрази шляхом співвіднесення їх зі слухо-вимовними зразками-інваріантами у довготривалій пам'яті» [5, с. 201]); оскільки розвиток фонетичного слуху («здатності правильно сприймати звуки та їхні недистинктивні якості» [5, с. 200]) та інтонаційного слуху («здатності розрізняти комунікативні типи висловлювання на основі розрізнення інтонаційних моделей» [5, с. 201]) не забезпечує формування у майбутніх учителів французької мови навичок розуміти і диференціювати артикуляційно-інтонаційні особливості французького мовлення, що відображається на ефективності їхньої професійної діяльності;

- самокритичного слуху як професійно зорієнтованої форми слуху, яка розвивається під час прослуховування фонограм із записом власного мовлення з метою ідентифікації та реєстрації власних помилок [6; 34];

- механізму внутрішнього промовляння, під час якого відбувається відтворення почутого повідомлення засобами внутрішнього мовлення;

- уваги, зокрема її обсягу як здатності довго зберігати інтенсивність, необхідної для розуміння усних повідомлень за умови збільшення часу їх звучання, а також здатності

переключати увагу з одного об'єкта на інший, важливої для розуміння діалогічних, полімічних усних повідомлень, а також тих, що мають декілька головних думок;

- оперативної пам'яті, що забезпечує утримування в пам'яті ідентифікованої інформації під час прослуховування усного мовлення;

- довготривалої пам'яті як здатності зберігати інформацію протягом тривалого часу, що сприяє коректній ідентифікації на основі вже наявних у ній зразків-інваріантів комунікативного різновиду речень, логічного наголосу, лексичних одиниць, граматичних форм і структур, логіко-семантичних зв'язків між лексичними одиницями, граматичними структурами тощо;

- мовної здогадки і механізму ймовірного прогнозування, які забезпечують ідентифікацію у мовленнєвому потоці коректного значення лексичної одиниці на основі контексту, її словотворчих елементів, диференціювання схожих за звучанням лексичних одиниць за їхніми інформативними ознаками, розуміння значення граматичної структури поміж множини можливих, незнайомої граматичної структури на основі контексту тощо;

- механізму еквівалентних замінів, що забезпечує збільшення обсягу оперативної пам'яті шляхом компресії аудіотексту в наслідок опущення незначущої інформації [31];

- уяви, що сприяє розумінню усного мовлення у взаємодії з оперативною та довготривалою пам'яттю, мовною здогадкою, механізмом імовірного прогнозування й еквівалентних замінів, за умови, коли шум перевищує звуковий сигнал, а також відсутності зорової наочності;

- аналітичного і критичного мислення, що виступають основою розвитку мовленнєвих умінь і забезпечують ефективність особистісного і професійного спілкування майбутніх учителів французької мови.

Освітня мета формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання передбачає розширення їхнього кругозору, поглиблення знань про оточуюче середовище, зокрема щоденне життя французької родини, французькі національні свята, кухню, визначні пам'ятки і місця, систему освіти та студентське життя, географічне положення, населення, галузі економіки, політичний устрій, ринок праці Франції та інших франкомовних країн, а також різні сфери функціонування медицини, спорту, туризму, театру і кіно у співставленні з аналогічними актуальними подіями в Україні в межах тем, визначених типовою програмою з французької мови для університетів та інститутів (п'ятирічний курс навчання) і робочими програмами з французької мови за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (Мова і література

(французька)).

Професійно орієнтована мета формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання передбачає

- розвиток позитивної мотивації до навчальної діяльності та оволодіння педагогічною професією;
- набуття емпіричного досвіду педагогічної діяльності шляхом спостереження за діяльністю викладача французької мови на дотекстовому, тестовому, післятекстовому етапах навчання аудіювання;
- усвідомлення мети діяльності викладача французької мови на кожному етапі навчання аудіювання шляхом аналізу, систематизації та узагальнення емпіричного досвіду під час евристичних бесід;
- формування практичних навичок і вмінь як складових компонентів окресленої компетентності шляхом залучення майбутніх учителів до таких інтегративних форм діяльності, під час реалізації яких вони можуть проявити себе і як студенти, і як вчителі.

Єдність цілей формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання сприяє досягненню позитивних результатів їх підготовки до педагогічної діяльності, розвитку у них дотичних знань, навичок, умінь як складових компонентів окресленої компетентності.

2.2. Знання, навички, уміння як складники професійно орієнтованої компетентності майбутніх учителів французької мови в аудіюванні

Деталізація цілей формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання дозволяє нам перейти до уточнення знань, навичок, умінь як структурних компонентів окресленої компетентності.

Аналізуючи процес формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання у контексті діяльнісного підходу, доцільним, на нашу думку, є визначити вміння як оптимальний рівень досконалості певної дії, сутність якої полягає в здатності людини усвідомлено застосовувати набуті знання адекватно новим обставинам дійсності [7, с. 179; 12, с. 463], де «сам факт призвичаєності до певної дії» називається навичкою [7, с. 179].

Аналіз, систематизація й узагальнення наукових джерел, присвячених різним аспектам формування професійних комунікативних умінь у майбутніх учителів іноземної мови (М.О. Гоголева, В.А. Кан-Калік, С.І. Кісельгоф, О.В. Кузлякіна, А.П. Суркова, І.Г. Шилкіна, В.В. Черниш та ін.) дозволили нам погодитися з висновками О.В. Кузлякіної [18] щодо доцільності виділення двох основних груп професійно орієнтованих комунікативних умінь майбутніх учителів французької мови: загальні мовленнєві вміння, які сприяють оволодінню нормами французького мовлення (перцептивно-аналітичні, прогностично-проектувальні, продуктивні, рефлексивно-коригувальні), і комунікативні вміння, які забезпечують реалізацію ними основних професійних функцій учителя французької мови (проективну, організаційну, мотиваційну, контролюючу, дослідницьку).

Наведена О.В. Кузлякіною класифікація професійно орієнтованих комунікативних умінь відповідає основній вимозі, що висувається до організації навчально-педагогічної діяльності майбутніх учителів французької мови, згідно з якою їх підготовка до професійної діяльності передбачає залучення до таких інтегративних форм діяльності, під час реалізації яких вони можуть проявити себе і як студенти, і як учителі. Такий «подвійний» характер навчально-педагогічної діяльності майбутніх учителів французької мови на початковому ступені навчання передбачає одночасне, тобто паралельне, формування у них умінь, що забезпечують успішне особистісне і професійне спілкування.

Зважаючи на особливості навчально-педагогічної діяльності майбутніх учителів французької мови на початковому ступені навчання, вважаємо доречним деталізувати контролюючу функцію вчителя іноземної мови як коригувально-контролюючу. Таке формулювання, на нашу думку, точніше відображує сутність основної функції педагогічного контролю.

Критичний аналіз типової програми з французької мови для університетів та інститутів (п'ятирічний курс навчання), робочої програми з практики усного та писемного мовлення французької мови для студентів I курсу за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (Мова і література (французька) Київського національного лінгвістичного університету, узагальнення, систематизація вміщеного у підручниках та навчальних посібниках мовного і мовленнєвого матеріалу, передбаченого для вивчення на I курсі, наукових досліджень С.В. Захарової, Н.В. Єлухіної, О. Б. Тарнопольського та інших, а також систематизація й узагальнення результатів емпіричного дослідження сучасного стану формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання [33] дали можливість говорити про те, що формування

окресленої компетентності у студентів на I курсі навчання передбачає розвиток таких загальних мовленнєвих умінь:

перцептивно-аналітичні вміння

- розуміти усне мовлення, породжене одним або кількома мовцями, представлене наживо або за допомогою технічних засобів;
- розуміти аудіотекст у цілому (глобальне розуміння);
- розуміти деталі аудіотексту (детальне розуміння);

прогностично-проектувальні вміння

- визначити головну думку аудіотексту;
- розуміти провідні ідеї аудіотексту;
- диференціювати основну і другорядну інформацію аудіотексту;
- ігнорувати незнайомі елементи аудіотексту, які не заважають його розумінню в цілому;
- виявляти імпліцитний зміст аудіотексту на основі контексту і власного досвіду (критичне розуміння аудіотексту);
- конкретизувати ситуацію, в якій «передається» повідомлення (критичне розуміння аудіотексту);

продуктивні вміння

- асоціювати вербальну інформацію, що звучить, із візуальною опорою;
- занотовувати прецизійну лексику під час прослуховування аудіотексту;
- вирізняти і розуміти необхідну інформацію аудіотексту;
- ділити аудіотекст на змістові уривки;
- упорядковувати основні ідеї аудіотексту у хронологічній послідовності;
- встановлювати логічні зв'язки між елементами аудіотексту;

рефлексивно-коригувальні вміння

- фіксувати власні помилки під час аналізу результатів аудіювання;
- доповнювати і коригувати вилучену з аудіотексту інформацію відповідно до оригіналу після повторного прослуховування або аналізу його транскрипції.

Формування виділених загальних мовленнєвих умінь у майбутніх учителів французької мови знаходиться у нерозривній єдності з розвитком у них комунікативних умінь. Це дає можливість запровадити у навчальний процес такі інтегративні форми роботи, що забезпечують одночасне формування у них на I курсі власної компетентності в аудіюванні, яка задовольняє потреби особистісного спілкування, та професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні як основи успішного професійного спілкування (такий поділ на компетентності проведено суто з гностичною метою).

На основі запропонованої О.В. Кузлякіною класифікації ми виділили такі комунікативні вміння, що забезпечують успішне формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на I курсі:

дослідницькі вміння

- адекватно розуміти мовлення, яке містить мовні і мовленнєві помилки;

проектувальні вміння

- здійснювати лінгвометодичний аналіз аудіотекстів з метою виявити і пояснити а) головну думку аудіотексту; б) основну і другорядну інформацію аудіотексту; в) необхідну інформацію аудіотексту; г) змістові уривки аудіотексту; д) логічні зв'язки між елементами аудіотексту; е) імпліцитний зміст аудіотексту; ж) ситуацію, в якій «передається» аудіотекст;

організаційні вміння

- визначити й обґрунтувати ефективність застосування опор різного характеру під час прослуховування аудіотексту;

мотиваційні вміння

- надавати інструкції щодо прослуховування аудіотексту, виконання завдань і особливостей його контролю і коригування;
- зробити підсумок результатів аудіювання;

коригувально-контроючі вміння

- пояснити власні помилки під час аналізу результатів аудіювання;
- фіксувати помилки інших під час аналізу результатів аудіювання;
- пояснити помилки інших під час аналізу результатів аудіювання;
- коментувати власні результати аудіювання і результати інших.

Запровадження ефективної методики формування загальних мовленнєвих і комунікативних умінь у майбутніх учителів французької мови на I курсі передбачає деталізацію структурних компонентів цих умінь – фонетичних, лексичних, граматичних навичок і дотичних знань.

Не заперечуючи ідеї взаємозв'язку та нерозривності рецептивних і репродуктивних навичок (фонетичних, лексичних і граматичних), з метою точності й послідовності наукового аналізу процесу формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні вважаємо доречним говорити про особливості розвитку у майбутніх учителів французької мови лише рецептивних навичок.

Аналіз, систематизація й узагальнення виділених нами загальних мовленнєвих і комунікативних умінь, вимог типової програми з французької мови для університетів та інститутів (п'ятирічний курс навчання), робочої програми з практики усного та писемного мовлення французької мови для студентів I курсу за напрямом підготовки

6.020303 Філологія (Мова і література (французька) Київського національного лінгвістичного університету, робочої програми з практичної фонетики французької мови для студентів I курсу за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (Мова і література (французька), робочої програми з практичної граматики французької мови для студентів I курсу за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (Мова і література (французька), узагальнення, систематизація вміщеного в підручниках і навчальних посібниках мовного і мовленнєвого матеріалу, передбаченого для вивчення на I курсі, а також наукових досліджень Ю.В. Головача, А.М. Щукіна, К.С. Фокіної та ін., І.Г. Колосовської, С.В. Смоліної, А.В. Долини, О.В. Коршук, Г.О. Харлова, Є.В. Ягаєвої, О.С. Патарі, М.П. Коваленко, О.Є. Сіземіної та інших дали можливість деталізувати фонетичні, лексичні, граматичні навички, а також дотичні знання, що лежать в основі професійно орієнтованої комунікативної компетентності майбутніх учителів французької мови в аудіюванні на I курсі.

Формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на I курсі передбачає розвиток у них таких рецептивних фонетичних навичок:

- впізнавати ізольовані звуки, опозиційні пари голосних і приголосних звуків (довгі-короткі, чисті-носові, відкриті-закриті, дзвінки-глухі), представлені наживо або за допомогою технічних засобів;
- впізнавати склади, представлені наживо або за допомогою технічних засобів;
- впізнавати слова, словосполучення, представлені наживо або за допомогою технічних засобів;
- коректно ідентифікувати зміст і комунікативний різновид ізольованих речень (розповідні, питальні, окличні), представлених наживо або за допомогою технічних засобів;
- впізнавати ізольовані звуки, склади, слова, словосполучення попри опущення випадного [ə], модифікацію фонем (зміну тривалості і чергування голосних, оглушення чи одзвінчення приголосних) і фонетичні явища у середині мовленнєвого потоку (зіяння, зчеплення, зв'язування, елізію);
- коректно ідентифікувати наголос мовленнєвих єдностей (ритмічної групи, синтагми) у мовленнєвому потоці;
- впізнавати логічний наголос у мовленнєвому потоці;
- розуміти зміст аудіотекстів, представлених наживо або за допомогою технічних засобів.

Розвиток у майбутніх учителів французької мови рецептивних фонетичних навичок як складових професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на I курсі

передбачає набуття ними відповідних фонетичних знань. Слідом за запропонованою В.А. Бухбіндером класифікацією, вважаємо доцільним проранжувати фонетичні знання майбутніх учителів французької мови за такими ознаками: знання, які стосуються окремого звуку чи правил дистрибуції, або ж комбінації звуків у певній мові; знання, які стосуються явищ у слові; знання, які стосуються явищ у середині мовленнєвого потоку [8, с. 150].

На основі результатів критичного аналізу, систематизації й узагальнення наукових джерел ми виділили такі фонетичні знання, що є складовими професійно орієнтованої компетентності майбутніх учителів французької мови в аудіюванні на I курсі:

фонетичні знання, які стосуються одного звуку

- основні артикуляційні особливості французького мовлення;
- основні артикуляційно-акустичні характеристики голосних (відкриті-закриті, чисті-носові, короткі-довгі) і приголосних звуків (тверді-м'які, дзвінкі-глухі);

фонетичні знання, які стосуються явищ у слові

- опущення випадного [ə];
- зміна тривалості голосного звуку залежно від його якості;
- чергування (альтернація) голосних у мовленнєвому потоці;
- різновиди складів (відкриті, закриті);
- правила складоподілу;

фонетичні знання, які стосуються явищ у середині мовленнєвого потоку

- основні правила зчеплення, зв'язування (обов'язкове, факультативне, заборонене);
- особливості елізії, зіяння;
- правила поділу мовленнєвого потоку на ритмічні групи, синтагми;
- різновиди наголосу (ритмічний, фразовий, логічний);
- особливості інтонаційного оформлення різних комунікативних типів висловлювання (низхідна, висхідна інтонація).

Ми звернули увагу на висновки О.О. Леонтьєва про те, що, хоча фонетичні характеристики є домінантними ознаками під час впізнання і розуміння слова, його семантичні та семантико-граматичні характеристики стають пріоритетними, коли рівень шуму перевищує рівень звукового сигналу [19, с. 131]. Це підкреслює важливість розвитку у майбутніх учителів французької мови на I курсі фонетичних навичок і знань одночасно з рецептивними лексичними навичками і дотичними знаннями.

Згідно з результатами дослідження Г.О. Харлова [29], формування рецептивних лексичних навичок і накопичення достатнього рецептивного словника відбувається

завдяки семантизації системи змістових зв'язків з одночасним запам'ятовуванням іншомовних лексичних одиниць⁴ по збільшеним кількісним параметрам в оптимальному обсязі. Цей принцип лежить в основі розширення навчально-пізнавальних можливостей студентів та концепції переходу «пасивної» лексики в «активну», що відповідає комунікативному підходу до оволодіння іншомовною мовленнєвою діяльністю.

Формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на I курсі передбачає розвиток у них таких рецептивних лексичних навичок:

- розуміти лексичну одиницю на основі співставлення її звукового образу з відповідним еталоном, що зберігається у довготривалій пам'яті;
- розуміти ключові лексичні одиниці в мовленнєвому потоці;
- здогадуватися про значення лексичної одиниці на основі контексту;
- визначати значення лексичної одиниці на основі її словотворчих елементів;
- співвідносити форму лексичної одиниці з її словниковою формою;
- ідентифікувати необхідні лексичні одиниці в мовленнєвому потоці;
- ідентифікувати синонімічні, антонімічні лексичні одиниці у мовленні;
- ідентифікувати відповідно до контексту конкретне значення лексичної одиниці з-поміж множини можливих;
- диференціювання схожі за звучанням лексичні одиниці за їхніми інформативними ознаками;
- розуміти логіко-семантичні зв'язки між лексичними одиницями.

Формування лексичних навичок у майбутніх учителів французької мови відбувається на основі засвоєння ними лексичних знань, що передбачає розширення діапазону лексичних одиниць до 1500 одиниць до кінця I курсу [27, с. 39] в межах тем, визначених робочою програмою з французької мови (практики усного та писемного мовлення) і типовою програмою з французької мови за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (Мова і література (французька)): «Родина та житло», «Навчання та робочий день студента», «Зима та зимові свята», «У ресторані, у кафе та у продовольчому магазині», «Місто, подорож містом, історичні та визначні місця Парижа, Києва та рідного міста».

Збагачення словникового запасу майбутніх учителів французької мови на I курсі загалом, розвиток у них лексичних навичок зокрема, під час формування професійно

---

⁴ Відповідно до понятійного апарату методики навчання іноземних мов під лексичною одиницею ми розуміємо слово, стале словосполучення, речення.

орієнтованої компетентності в аудіюванні передбачає засвоєння ними таких лексичних знань:

- усні форми лексичних одиниць;
- денотативне і конотативне значення лексичних одиниць;
- здатність лексичних одиниць мати антоніми, синоніми, пароніми, омоніми, алофони тощо;
- стилістичну і соціокультурну забарвленість лексичних одиниць;
- синтаксично і лексично сполучувальні цінності лексичних одиниць;
- правила словотвору;
- основні поняття, пов'язані з будовою слова (префікс, корінь, суфікс, закінчення).

Зважаючи на думку Г.В. Рогової та інших [25] щодо ефективності формування лексичних навичок під час опанування лексичних одиниць у різних граматичних формах, на основі критичного аналізу наукових джерел ми виділили такі рецептивні граматичні навички, що входять до складу професійно орієнтованої компетентності майбутніх учителів французької мови в аудіюванні на I курсі:

- розуміти зміст граматичної структури на основі співвіднесення її звукового образу з відповідним еталоном, що зберігається у довготривалій пам'яті;
- диференціювання за інформативними ознаками схожі за звучанням граматичні структури;
- ідентифікувати відповідно до контексту конкретне значення граматичної структури з-поміж множини можливих;
- співвідносити граматичну форму лексичної одиниці з її словниковою формою;
- визначати комунікативну функцію граматичної структури;
- здогадуватися про значення граматичної структури на основі контексту;
- ідентифікувати необхідну граматичну структуру в мовленнєвому потоці;
- розуміти логіко-семантичні зв'язки між граматичними структурами;
- розуміти зміст і комунікативну функцію граматичної структури.

Формування окреслених рецептивних граматичних навичок передбачає засвоєння майбутніми вчителями французької мови на I курсі граматичних знань про:

- порядок слів у реченнях різних комунікативних типів – розповідному, питальному, спонукальному;
- формулювання питальних речень за допомогою простої та складної інверсії, виразу *est-ce que*;
- лексико-граматичні категорії іменника;
- граматичні категорії іменника та правила їх утворення (рід, число, відмінок);
- способи творення іменників (морфологічні, неморфологічні);

- особливості лексико-граматичної сполучуваності іменників;
- лексико-граматичні категорії прикметників;
- граматичні категорії прикметників та правила їх творення (рід, число);
- способи творення прикметників;
- способи творення ступенів порівняння прикметників;
- особливості лексико-граматичної сполучуваності прикметників;
- категорії артиклів: означений, неозначений, партитивний, злитний;
- граматична, семантична, стилістична функції артикля;
- граматичні категорії дієслова (перехідність, неперехідність; група; спосіб; час; особа; число; стан);
- правила відмінювання перехідних і неперехідних дієслів усіх груп за особами, числами у всіх часах дійсного способу активного стану (*présent, futur simple, futur proche, futur proche dans le passé, futur dans le passé, futur antérieur, futur antérieur dans le passé, passé proche, imparfait, passé simple, passé composé, plus-que-parfait, passé antérieur, passé proche dans le passé*);
- правила відмінювання дієслів у наказовому способі;
- порядок слів у реченні непрямої мови;
- узгодження часів, займенників, прислівників часу й місця у непрякій мові;
- особливості лексико-граматичної сполучуваності дієслів;
- граматичні категорії займенників;
- граматичні ознаки займенників та особливості їх утворення (рід, число);
- особливості лексико-граматичної сполучуваності займенників;
- граматичні категорії числівників;
- особливості утворення порядкових числівників;
- особливості лексико-граматичної сполучуваності числівників;
- особливості творення прислівників;
- особливості творення ступенів порівняння прислівників;
- особливості лексико-граматичної сполучуваності прислівників;
- основні функції прийменників та сполучників.

Критичний аналіз типової програми з французької мови для університетів та інститутів (п'ятирічний курс навчання) [27], робочої програми з практики усного та писемного мовлення французької мови для студентів II курсу за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (Мова і література (французька)), робочої програми з практичної фонетики французької мови для студентів II курсу за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (Мова і література (французька)), робочої програми з практичної граматики французької мови для студентів II курсу за напрямом підготовки 6.020303 Філологія

(Мова і література (французька)) Київського національного лінгвістичного університету, а також узагальнення та систематизація передбаченого для вивчення на II курсі мовного і мовленнєвого матеріалу, представленого в підручниках, навчальних посібниках, наукових досліджень В.А. Бухбіндера, Ю.В. Головач, Н.В. Єлухіної, С.В. Захарової, О.М. Кміть, І.Г. Колосовської, С.В. Смоліної, К.С. Фокіної, О.М. Щукіна, О.Б. Тарнопольського дозволили дійти висновку про те, що засвоєні та розвинені майбутніми вчителями французької мови на I курсі знання, навички, вміння під час формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні поглиблюються й удосконалюються на II курсі.

Номенклатура загальних мовленнєвих умінь як складових професійно орієнтованої компетентності майбутніх учителів французької мови в аудіюванні на I та II курсі є єдиною. Тому з метою запобігання повторів вважаємо доречним не деталізувати перелік цих умінь. Подальше удосконалення на II курсі сформованих протягом першого року навчання загальних мовленнєвих умінь відбувається завдяки розширенню діапазону навичок і знань майбутніх учителів французької мови. Це обґрунтовано збільшенням жанрів аудіотекстів, істотними змінами їхньої тривалості, якісних параметрів мовлення (швидкість, вимова тощо), наявністю звукових ефектів, що детермінують автентичність аудіотексту тощо (детальніше див. підрозділ 2.3).

Запровадження до робочого навчального плану майбутніх учителів французької мови на II курсі дисциплін психолого-педагогічного циклу (у Київському національному лінгвістичному університеті: «Педагогіка» – 162 год. у 2012-2013 н.р., 180 год. у 2013-2014 н.р.; «Психологія» – 90 год. у 2012-2014 н.р.) дає можливість «посилити професійну складову» їхньої професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, що знаходить безпосереднє відображення у комунікативних вміннях студентів. Комунікативними вміннями, що лежать в основі професійно орієнтованої компетентності майбутніх учителів французької мови в аудіюванні на II курсі, є:

дослідницькі вміння

- з урахуванням вікових особливостей розвитку учнів (психологічного, загальноінтелектуального, лінгвістичного) здійснювати і коментувати лінгвометодичний аналіз аудіотекстів з метою виявлення мовних труднощів, національних реалій, джерел їх потенційного словника, а також доцільності їх використання у навчальному процесі відповідно до практичної, освітньої, виховної, розвивальної, професійно орієнтувальної (у старшій школі) цілей навчання;

- адекватно розуміти мовлення, яке містить мовні і мовленнєві помилки;

проектувальні вміння

- з урахуванням вікових особливостей розвитку учнів (психологічного,

загальноінтелектуального, лінгвістичного) здійснювати лінгвометодичний аналіз аудіотекстів з метою виявити і пояснити а) потенційні труднощі аудіотексту; б) головну думку аудіотексту; в) основну і другорядну інформацію аудіотексту; г) специфічну інформацію аудіотексту; д) змістові уривки аудіотексту; ж) логічні зв'язки між елементами аудіотексту; з) імпліцитний зміст аудіотексту; і) ситуацію, в якій «передається» аудіотекст;

організаційні вміння

- організовувати процес аудіювання з урахуванням вікових особливостей розвитку учнів (психологічного, загальноінтелектуального, лінгвістичного): визначити і пояснити мету кожного етапу аудіювання, необхідність запропонованої кількості прослуховування, доцільність використання певних типів і видів вправ для перевірки рівня розуміння аудіотексту;
- визначити й обґрунтувати ефективність застосування опор різного характеру під час прослуховування аудіотексту з урахуванням вікових особливостей розвитку учнів (психологічного, загальноінтелектуального, лінгвістичного);

мотиваційні вміння

- надавати інструкції щодо прослуховування аудіотексту, виконання завдань, особливостей його контролю і коригування з урахуванням вікових особливостей розвитку учнів (психологічного, загальноінтелектуального, лінгвістичного);
- підсумувати результати аудіювання;
- заохочувати до подальшого вдосконалення знань, навичок, умінь, необхідних для формування компетентності в аудіюванні з урахуванням вікових особливостей розвитку учнів (психологічного, загальноінтелектуального, лінгвістичного);

коригувально-контролюючі вміння

- пояснити власні помилки під час аналізу результатів аудіювання;
- пояснити помилки інших під час аналізу результатів аудіювання з урахуванням вікових особливостей їх розвитку (психологічного, загальноінтелектуального, лінгвістичного);
- визначити ступінь коректності вилученої з аудіотексту інформації та її відповідність оригіналу після повторного прослуховування або аналізу його транскрипції;
- коментувати власні результати аудіювання та результати інших;
- оцінювати власні результати аудіювання та результати інших з урахуванням вікових особливостей їх розвитку (психологічного, загальноінтелектуального, лінгвістичного).

Удосконалення вмінь як складового компонента професійно орієнтованої компетентності майбутніх учителів французької мови в аудіюванні на II курсі передбачає розвиток у них таких рецептивних фонетичних навичок:

- розуміти автентичний аудіотекст, що демонструє типове мовлення представників різних регіонів Франції та франкомовних країн;
- розуміти ставлення мовця до інформації повідомлення;
- розуміти особливості почуттів мовця, виражені за допомогою фонетичних засобів (стилістичної модифікації фонем, просодичних засобів);
- диференціювати різні стилі мовлення, представлені наживо або за допомогою технічних засобів.

Формування у майбутніх учителів французької мови виділених рецептивних фонетичних навичок у контексті професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на II курсі передбачає засвоєння таких фонетичних знань, які ми проранжували за запропонованими В.А. Бухбіндером [8] ознаками:

фонетичні знання, які стосуються одного звуку

- класифікація голосних і приголосних звуків;
- типові особливості вимови представників різних регіонів Франції та франкомовних країн;
- особливості вимови подвоєних приголосних;
- тенденції сучасної французької вимови;

фонетичні знання, які стосуються явищ у слові

- явища модифікації французьких фонем у мовленнєвому потоці (акомодація, асиміляція, діляція, дисиміляція);
- фонетичне чергування голосних і приголосних звуків у мовленнєвому потоці;
- стилістична модифікація фонем у мовленнєвому потоці;

фонетичні знання, які стосуються явищ у середині мовленнєвого потоку

- особливості мовленнєвих явищ у середині мовленнєвого потоку (зчеплення, зв'язування, елізія, зіяння);
- характеристика складових елементів просодії (мелодика, наголос, тривалість, тембр);
- семантичні і стилістичні функції наголосу та паузи;
- інтонаційні моделі розповідного, питального, наказового речень;
- фонетичні особливості різних стилів мовлення (неформальний, академічний, розмовний, поетичний).

Формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на II курсі передбачає розвиток таких рецептивних лексичних навичок:

- розуміти лексичні засоби вираження емоцій та почуттів;
- розуміти поширені у мовленні ідіоматичні вирази;
- розуміти вирази для логічного зв'язування думок (connecteurs logiques);

- розуміти компоненти психологічного значення лексичних одиниць;
- розуміти денотативне значення лексичних одиниць;
- розуміти лексичні особливості мовлення представників різних регіонів Франції та франкомовних країн;
- розуміти лексичні особливості різних стилів мовлення.

Формування лексичних навичок у майбутніх учителів французької мови відбувається на основі засвоєння ними лексичних знань, що передбачає розширення діапазону лексичних одиниць до 2500 одиниць до кінця II курсу [27, с. 61] в межах тем, визначених робочою програмою з французької мови (практики усного та писемного мовлення) і типовою програмою з французької мови за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (Мова і література (французька)). Удосконалення рецептивних лексичних навичок майбутніх учителів французької мови на II курсі передбачає формування у них лексичних знань про:

- лексичні засоби вираження емоцій та почуттів;
- поширені у мовленні ідіоматичні вирази;
- вирази для логічного зв'язування думок (*connecteurs logiques*);
- лексичні відмінності у мовленні представників різних регіонів Франції та франкомовних країн;
- лексичні особливості різних стилів мовлення.

Формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на II курсі передбачає подальший розвиток вже набутих на I курсі рецептивних граматичних навичок на основі засвоєння нових граматичних знань (з метою запобігання повторів вважаємо доречним не деталізувати перелік цих умінь). У зв'язку зі засвоєнням майбутніми вчителями французької мови до кінця II року повного курсу практичної граматики, нагальним стає розвиток у них навичок ідентифікувати і розуміти синонімічні граматичні структури.

Удосконалення рецептивних граматичних навичок майбутніх учителів французької мови на II курсі передбачає формування у них граматичних знань про:

- особливості утворення часів умовного способу дієслова та їх вживання в складних реченнях;
- особливості вживання умовного способу в простих реченнях;
- особливості вживання і утворення часів суб'єктивного способу дієслова;
- особливості вживання суб'єктивного способу дієслова у простих реченнях;
- особливості вживання суб'єктивного способу дієслова у складних реченнях;
- особливості утворення пасивного стану дієслів;
- особливості утворення, вживання часів інфінітиву та його функції у реченні;

- особливості вживання інфінітивних речень;
- утворення, особливості вживання та функції у реченні *participle présent*, *gérondif*, *adjectif verbal*.

Таким чином, на початковому ступені навчання основною метою формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання є забезпечення різного рівня розуміння, диференціації, аналізу усного автентичного мовлення у різних умовах пред'явлення, тобто мовленнєвих повідомлень різного стилю і жанру під час безпосереднього й опосередкованого особистісного і професійного спілкування, ігноруючи перешкоди, пов'язані з індивідуальними особливостями мовців (регіональний акцент, тембр тощо) й умовами комунікації.

Деталізація умінь, навичок і знань, що є складниками професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні майбутніх учителів французької мови на початковому ступені навчання, дозволяє нам обґрунтувати етапи формування окресленої компетентності.

2.3. Етапи формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні

Під час деталізації етапів формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання ми спираємося на виділені в контексті діяльнісного розвитку особистості етапи навчально-педагогічної діяльності майбутніх учителів (О.Б. Бігич, І.О. Пальшкова, Є.Б. Тесля), теорію поетапного формування мисленнєвої діяльності (П.Я. Гальперін, О.О. Леонт'єв, Н.Ф. Тализіна), етапи формування іншомовних навичок загалом, аудитивних умінь, професійно орієнтованих аудитивних умінь зокрема (О.Б. Бігич, Ю.В. Головач, І.П. Задорожна, Н.В. Єлухіна, Є.С. Каптурова, Л.Ю. Куліш, Т.В. Савицька, С.П. Шатілов, М. Frumholz, L. Lafontaine, M.J. Wallance).

На основі аналізу, систематизації та узагальнення наукових джерел ми дійшли висновку щодо доцільності виділення трьох етапів формування в майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання: рецептивного, репродуктивного, навчально-продуктивного. Слідом за О.Б. Бігич [3, с. 69] охарактеризуємо їх докладніше у контексті етапів навчання аудіювання (дотекстовий, текстовий, післятекстовий), що забезпечує єдність процесів формування у майбутніх учителів французької мови власної компетентності в аудіюванні та формування у них дотичної професійно

орієнтованої компетентності.

Рецептивний етап формування в майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні передбачає цілеспрямований розвиток у них на основі рецептивних фонетичних, лексичних, граматичних навичок перцептивної основи аудіювання, тобто механізмів сприйняття усного французького мовлення (фонематичного та інтонаційного слуху, внутрішнього промовляння, оперативної і довготривалої пам'яті, усвідомлення, механізмів еквівалентних замінів, імовірного прогнозування) як безпосереднього підґрунтя розвитку загальних мовленнєвих умінь, що забезпечують формування у них власної компетентності в аудіюванні. Основою формування на цьому етапі комунікативних умінь, що забезпечують успішне виконання студентами професійних функцій у майбутньому, є набуття емпіричного досвіду педагогічної діяльності шляхом спостереження за діяльністю викладача французької мови на дотекстовому, текстовому, післятекстовому етапах навчання аудіювання. Коректному усвідомленню майбутніми вчителями французької мови мети професійних дій викладача на кожному етапі навчання аудіювання сприяють евристичні бесіди, запровадження яких у навчальний процес відповідає загальнодидактичному принципу активності суб'єктів навчального процесу, а також принципу створення розвивального навчально-педагогічного середовища.

Нагальність виділення рецептивного етапу формування в майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні як етапу цілеспрямованого розвитку перцептивної основи аудіювання обґрунтована висновками Д.В. Агапової, І.П. Задорожної, Н.Ф. Єлукіної, К.О. Колеснікової, А.М. Щукіна та інших, а також результатами емпіричного дослідження сучасного стану формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання [33], що доводять низький рівень розвитку у студентів механізмів аудіювання.

Попри значну увагу викладачів до розвитку у майбутніх учителів французької мови перцептивної основи аудіювання протягом перших 2-3 місяців навчання на I курсі, які охоплює рецептивний етап, удосконалення механізмів сприйняття усного французького мовлення відбувається протягом усього періоду професійної підготовки майбутніх учителів французької мови у ВНЗ загалом, на початковому ступені навчання зокрема. Це обумовлено підвищенням вимог до технічних характеристик аудіотекстів та ефективності їх сприйняття на кожному наступному ступені навчання майбутніх учителів французької мови загалом, етапі формування у них професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні зокрема.

На рецептивному етапі формування в майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні розвиток перцептивної бази аудіювання відбувається на основі вправ для розвитку фонетичних, лексичних, граматичних навичок аудіювання, матеріалом для яких є слова, словосполучення, фрази, понадфразові єдності, мінітексти, що демонструють зразки діалогічного і монологічного мовлення. Водночас це забезпечує формування у майбутніх учителів французької мови загальних мовленнєвих умінь, зокрема на текстовому етапі навчання аудіювання – умінь розуміти усне мовлення, породжене одним або кількома мовцями, представлене наживо або за допомогою технічних засобів; розуміти аудіотекст у цілому (глобальне розуміння аудіотексту), асоціювати вербальну інформацію, що звучить, із візуальною опорою, на післятекстовому етапі навчання аудіювання – умінь визначити головну думку (глобальне розуміння аудіотексту).

Щодо пріоритету глобального розуміння аудіотекстів на рецептивному етапі формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, ми підтримуємо думку О.Б. Тарнопольського щодо значного ускладнення й унеможливлення процесу аудіювання напруженою, яка витрачається на усвідомлення та розуміння кожного слова повідомлення, за умови низького рівня розвитку механізму сприймання усного французького мовлення [26, с. 132]. По мірі розвитку у майбутніх учителів французької мови перцептивної бази аудіювання стає можливим їх залучення до детального і критичного розуміння аудіотекстів на репродуктивному і навчально-продуктивному етапах.

Ми підтримуємо думку О.Б. Тарнопольського [26], А.М. Щукіна [31] щодо доцільності інтенсивного використання візуальних опор на рецептивному етапі формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні з подальшим зменшенням їх кількості по мірі розвитку у студентів перцептивної бази аудіювання, фонетичних, лексичних, граматичних навичок.

Формування у майбутніх учителів французької мови фонетичних, лексичних, граматичних навичок на рецептивному етапі формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні передбачає засвоєння ними знань про особливості функціонування механізмів сприйняття усного мовлення, зокрема позитивного впливу внутрішнього промовляння на розуміння усних повідомлень, а також дотичних фонетичних, лексичних, граматичних знань на основі використання у навчальному процесі аудіотекстів, мовний і мовленнєвий матеріал яких є знайомим студентам.

Формування у майбутніх учителів французької мови фонематичного й інтонаційного слуху на рецептивному етапі відбувається переважним чином з

опорою на мовлення викладача. У зв'язку з тим, що це може викликати у студентів значні труднощі під час особистісного і професійного спілкування в майбутньому, ми передбачаємо інтенсивне використання на цьому етапі автентичних аудіотекстів, а також залучення майбутніх учителів французької мови до аналізу мовлення однокласників, що має позитивний вплив на розвиток у них комунікативних умінь, зокрема дослідницьких і коригувально-контролюючих на репродуктивному та навчально-продуктивному етапах.

Щодо інтенсивного використання автентичних аудіотекстів на рецептивному етапі формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, з огляду на особливості нейролінгвістичного розвитку особистості з метою розвитку механізмів внутрішнього промовляння й усвідомлення, ми передбачаємо застосовувати в навчальному процесі аудіотексти, де середній темп добре артикульованого мовлення є уповільненим порівняно з загальним темпом за рахунок збільшення пауз між змістовими єдностями [10; 11; 26; 31] і обсяг яких не перевищує 1,5 хвилини звучання, тобто 600-800 слів для монологічного мовлення і 10-12 реплік для діалогічного мовлення [31, с. 178]. Жанрове розмаїття аудіотекстів включає розмови, описи, розповіді, тематика яких відповідає виучуваним темам.

З огляду на недостатній досвід майбутніх учителів французької мови на початковому ступені навчання в аудіюванні загалом, професійно орієнтованому аудіюванні зокрема, ми пропонуємо дворазове прослуховування аудіотекстів на рецептивному етапі формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, що передбачає контроль рівня розуміння загального змісту після першого прослуховування, а також формулювання змісту завдання щодо їх подальшого використання після другого прослуховування (детальне розуміння, відтворення, обговорення тощо) [31, с. 180]. Це сприяє розвитку у майбутніх учителів умінь детального, критичного розуміння аудіотексту, активне формування яких відбувається на репродуктивному і навчально-продуктивному етапах, а також усвідомлення ними аудіювання як одного з видів мовленнєвої діяльності.

Мета репродуктивного етапу формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні полягає у розвитку у них професійно значущих аудитивних умінь унаслідок наслідування дій викладача. На цьому етапі передбачається формування у майбутніх учителів французької мови повного спектру загальних мовленнєвих умінь на основі дотичних знань і навичок, що забезпечує розвиток у них умінь аудіювання, а також окремих комунікативних умінь на основі емпіричного досвіду щодо особливостей професійної діяльності вчителя іноземної мови, отриманого шляхом спостереження за діяльністю викладачів у ВНЗ, а

також знаннях, навичках, загальних мовленнєвих, комунікативних уміннях, сформованих на рецептивному етапі, та тих, що перебувають у процесі вдосконалення на репродуктивному етапі.

Формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на дотекстовому етапі навчання забезпечується розвитком на основі засвоєних зворотів аудиторного вжитку вмінь формулювати інструкції щодо прослуховування аудіотексту, виконання завдань, особливостей його контролю і коригування з метою зняття смислових і змістових труднощів.

На текстовому етапі розвиваються загальні мовленнєві вміння, засвоєні на рецептивному етапі, а також уміння ігнорувати незнайомі елементи аудіотексту, які не заважають його розумінню в цілому, занотовувати прецизійну лексику (числівники, географічні та власні назви), фонематичного, інтонаційного, самокритичного слуху, що сприяють розвитку вміння фіксувати власні помилки та помилки інших під час аналізу результатів аудіювання на післятекстовому етапі.

На післятекстовому етапі після повторного прослуховування чи / або аналізу транскрипції аудіотексту на основі засвоєного мовного і мовленнєвого матеріалу, що знаходить своє безпосереднє відображення у фонетичних, лексичних, граматичних знаннях і навичках, а також на основі розвинених на рецептивному етапі механізмах мовної здогадки, абстрагування, уяви тощо у майбутніх учителів розвиваються такі загальні мовленнєві вміння: розуміти провідні ідеї аудіотексту; диференціювати його основну і другорядну інформацію; виявляти імпліцитний зміст аудіотексту на основі контексту і власного досвіду; конкретизувати ситуацію, в якій «передається» повідомлення; вирізняти і розуміти в аудіотексті необхідну інформацію; ділити аудіотекст на змістові уривки; упорядковувати основні ідеї аудіотексту у хронологічній послідовності; встановлювати логічні зв'язки між елементами аудіотексту; доповнювати і коригувати вилучену з аудіотексту інформацію відповідно до оригіналу; фіксувати власні помилки під час аналізу результатів аудіювання.

На післятекстовому етапі у майбутніх учителів французької мови формуються такі комунікативні вміння: фіксувати помилки інших під час аналізу результатів аудіювання; пояснювати власні помилки та помилки інших; коментувати власні результати аудіювання і результати інших; аналізувати ефективність використаних опор під час аудіювання; аналізувати ефективність використаних способів контролю глобального і детального розуміння аудіотексту; аналізувати відповідність змісту аудіотексту практичній, освітній, виховній, розвивальній, професійно орієнтувальній (у старшій профільній школі) цілям навчання.

На репродуктивному етапі формування в майбутніх учителів французької мови

професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні розвиток умінь ігнорувати незнайомі елементи аудіотексту, які не заважають його розумінню в цілому, передбачає використання в навчальному процесі аудіотекстів, які містять незнайомі елементи на фонетичному, лексичному, граматичному рівнях у сукупності не більше ніж 15 % від загального обсягу аудіотексту.

Значне збільшення номенклатури загальних мовленнєвих і комунікативних умінь на репродуктивному етапі передбачає дворазове прослуховування аудіотексту, кожному з яких передує постановка завдань різного цільового спрямування. Оптимальним є поєднання завдань на розвиток загальних мовленнєвих і комунікативних умінь. Це забезпечує одночасне формування у майбутніх учителів французької мови компетентності в аудіюванні, яка задовольняє потреби особистісного спілкування, та професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні як запоруки успішного виконання професійних функцій.

Щодо жанрових характеристик аудіотекстів, що пропонуються на цьому етапі, передбачається розширення їхнього спектру, зокрема використання у навчальному процесі розповідей та описів, розмов, більших за обсягом, ніж ті, що пропонувалися на попередньому етапі навчання, казок, інтерв'ю, оголошень, звітів, презентацій, теле- та радіопередач, мовлення яких подається зі стандартним акцентом, і тематика яких відповідає виучуваним темам.

Ми передбачаємо вдосконалення перцептивної бази аудіювання протягом усього періоду формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання. Так, розвиток у них оперативної та довготривалої пам'яті, збільшення швидкості процесу усвідомлення на репродуктивному етапі стає можливим завдяки збільшенню обсягу аудіотекстів до 2-х хвилин, зменшенню пауз між змістовими єдностями аудіотексту, зниженню інтенсивності використання опор, за винятком природних – географічної карти, плану міста, маршруту подорожі, залізничного квитка, посвідчення водія, візитівки тощо.

У зв'язку з розширенням обсягу засвоєних фонетичних, лексичних, граматичних знань і дотичних навичок на репродуктивному етапі формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні у майбутніх учителів французької мови формується механізм еквівалентних замінів, що знаходить своє безпосереднє вираження у розвитку загальних мовленнєвих і комунікативних умінь.

Мета навчально-продуктивного етапу формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні полягає у подальшому розвитку у майбутніх учителів французької мови загальних мовленнєвих і комунікативних умінь на основі

самостійного пошуку під керівництвом викладача шляхів вирішення поставлених професійно орієнтованих комунікативних завдань.

Хоча кожен з етапів формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні є навчальним за своїм характером, у назві цього етапу «навчально» вжито з метою зосередити увагу на тому, що продуктивна діяльність майбутніх учителів французької мови на початковому ступені навчання, хоча і носить ознаки творчості, пошуковості, має чітко виражені елементи репродуктивності, оскільки реалізується під керівництвом викладача.

Удосконалення перцептивної бази аудіювання на навчально-продуктивному етапі формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні є можливим завдяки таким факторам: 1) збільшення обсягу аудіотекстів до 3-х хвилин звучання сприяє активізації роботи оперативної та довготривалої пам'яті; 2) застосування аудіотекстів, де темп мовлення відповідає нормальному середньому темпу французького мовлення, сприяє удосконаленню процесу усвідомлення; 3) розширення спектру жанрів аудіотекстів, зокрема прослуховування інтерв'ю, програм новин, репортажів, ток-шоу, фрагментів наукових звітів, презентацій, тематика яких не виходить за межі виучуваних тем; 4) ускладнення композиційної структури аудіотекстів, зокрема запровадження полемічних аудіотекстів; 5) залучення аудіотекстів, де наявні зразки типового мовлення жителів різних регіонів Франції та франкомовних країн; 6) використання аудіотекстів різних стилів мовлення (неформального, академічного, розмовного, поетичного).

Так само, як і на рецептивному і репродуктивному етапах, на навчально-продуктивному етапі формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні передбачаємо дворазове прослуховування аудіотекстів, кожному з яких передує постановка завдань різного цільового спрямування.

З огляду на те, що на навчально-продуктивному етапі формування в майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні передбачено лише вдосконалення сформованих на попередніх етапах загальних мовленнєвих умінь, а також запровадження до робочого навчального плану майбутніх учителів французької мови на II курсі дисциплін психолого-педагогічного циклу, ми звертаємо особливу увагу на інтенсивний розвиток у майбутніх учителів французької мови на цьому етапі саме комунікативних умінь.

На навчально-продуктивному етапі формування в майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні переважають завдання, спрямовані на розвиток у них саме професійно орієнтованої компетентності

в аудіюванні. Це передбачає широке використання професійно орієнтованих комунікативних завдань, зокрема навчально-педагогічних задач і проблемних ситуацій, розв'язання яких передбачає множину алгоритмів дій і способів. Обговорення ефективності застосування кожного з цих алгоритмів відбувається майбутніми вчителями французької мови під керівництвом викладача. Таким чином, на навчально-продуктивному етапі аудіотекст виступає основою для формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в говорінні, що відповідає реальним умовам професійної педагогічної діяльності.

Дотекстовий етап навчання аудіювання передбачає сформувати у майбутніх учителів французької мови такі вміння: знімати мовні труднощі аудіювання французькою мовою; здійснювати і коментувати лінгвометодичний аналіз аудіотекстів з урахуванням вікових особливостей розвитку учнів (психологічного, загальноінтелектуального, лінгвістичного); виявляти мовні труднощі; коментувати відповідність змісту аудіотексту практичній, освітній, виховній, розвивальній, професійно орієнтувальній (для старшої профільної школи) цілям навчання.

На текстовому етапі навчання аудіювання у майбутніх учителів французької мови формуються вміння презентувати аудіотекст у власному виконанні або за допомогою технічних засобів, уміння адекватно розуміти мовлення, яке містить мовні і мовленнєві помилки.

На післятекстовому етапі навчання аудіювання передбачається розвиток у майбутніх учителів французької мови умінь фіксувати власні помилки та помилки інших під час аналізу результатів аудіювання (під час повторного прослуховування або аналізу транскрипції аудіотексту), вміння оцінювати результати аудіювання та заохочувати до подальшого вдосконалення знань, навичок, умінь, необхідних для формування компетентності в аудіюванні з урахуванням вікових особливостей розвитку учнів (психологічного, загальноінтелектуального, лінгвістичного).

Таким чином, формування в майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на початковому ступені навчання є банатоаспектним процесом їх особистісного і професійного становлення, що є взаємозалежними складовими професійного розвитку суб'єкта навчальної діяльності.

Список використаних джерел

1. Абрамовская Н. Ю. Выявление трудностей при обучении аудированию, обусловленных стилевой принадлежностью звучащих текстов : на материале английского языка для младших курсов языкового вуза : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Нина Юрьевна Абрамовская. – М., 2000. – 166 с.
2. Агапова Д. В. Формирование перцептивной компетенции аудирования как

компонента межличностного общения у студентов I-II курсов языкового факультета : на примере английского языка : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Диляра Вячеславовна Агапова. – Спб., 2004. – 212 с.

3. Бігич О. Б. Майбутній учитель іспанської мови в процесі формування компетентності в аудіюванні / О. Б. Бігич // Сучасний студент у контексті особистісно-діяльнісного підходу : за результатами науково-методичних досліджень : колективна монографія / О. Б. Бігич, М. М. Волошинова, М. С. Глазунов та інш.; [за заг. і наук. ред. О. Б. Бігич]. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2014. – С. 67–75.

4. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні / О. Б. Бігич // Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / [Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін.] ; під ред. С. Ю. Ніколаєвою. – К. : Ленвіт, 2013. – С. 280–297.

5. Бориско Н. Ф. Методика формування іншомовної фонетичної компетентності / Н. Ф. Бориско // Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищ. навч. закладів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / під загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – С. 192–214.

6. Бориско Н. Ф. Методика формування іншомовної фонетичної компетенції в умовах інтегрованого навчання іноземної мови у мовному ВНЗ / Н. Ф. Бориско // Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : курс лекцій : [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / під ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2011. – С. 107–140.

7. Бориско Н. Ф. Психолінгвістичні засади формування іншомовної комунікативної компетентності і система вправ / Н. Ф. Бориско // Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика : підручник для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищ. навч. закладів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / під загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – С. 175–190.

8. Бухбиндер В. А. Основы методики преподавания иностранных языков / В. А. Бухбиндер. – К. : Вища школа, 1986. – 335 с.

9. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика : учебное пособие / Гальскова Н. Д., Гез Н. И. – 3-е изд., стер. – М. : Академия, 2006. – 336 с.

10. Елухина Н. В. Интенсификация обучения аудированию на начальном этапе / Н. В. Елухина // Иностранные языки в школе. – 1986. – № 5. – С. 15–20.

11. Елухина Н. В. Обучение аудированию в русле коммуникативно ориентированной методики / Н. В. Елухина // Иностранные языки в школе. – 1989. – № 2. – С. 29–36.
12. Загальна психологія : підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Каравела, 2009. – 464 с.
13. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
14. Закон України «Про вищу освіту» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
15. Кириллина Н. Ю. Обучение аудированию публицистических текстов на основе аудиовизуальных источников информации : языковой вуз, французский язык : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Наталья Юрьевна Кириллина. – М., 2006. – 227 с.
16. Колесникова Е. А. Обучение аудированию с письменной фиксацией существенной информации студентов первого курса языкового педагогического вуза : английский язык : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Колесникова Екатерина Алексеевна. – М., 2008. – 240 с.
17. Колесова Е. М. Развитие аудитивных умений студентов языкового вуза с применением аутентичных радиопередач : автореф. дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Е. М. Колесова. – Екатеринбург, 2014. – 23 с.
18. Кузлякина Е. В. Развитие профессиональных коммуникативных умений у будущего учителя иностранного языка в ситуативно-направленном обучении иноязычному общению : на примере немецкого языка : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.08 ; 13.00.02 / Елена Васильевна Кузлякина. – Курск, 2006. – 179 с.
19. Леонтьев А. А. Основы психолингвистики / Алексей Алексеевич Леонтьев. – М. : Смысл, 1999. – 287 с.
20. Мацнєва О. А. Навчання майбутніх учителів розуміння англійського мовлення з національними та регіональними типами вимови : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / О. А. Мацнєва. – К., 2009. – 261 с.
21. Никитина Ю. А. Речеведческий подход к формированию умений аудирования как средство повышения профессиональной компетенции студентов факультетов иностранных языков : на материале жанров англоязычной новостной информации: дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Юлия Анатольевна Никитина. – Тольятти, 2002. – 238 с.
22. Новиков М. Ю. Обучение иноязычной аудитивной компетенции студентов-лингвистов с использованием DVD : на материале современных французских художественных фильмов : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / М. Ю. Новиков. – Пятигорск, 2007. – 198 с.

23. Позняк Д. В. Обучение студентов языкового вуза самостоятельному совершенствованию сложных аудитивных умений иноязычной речи : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Дарья Владимировна Позняк. – Екатеринбург, 2007. – 231 с.
24. Сіваченко О. О. Навчання аудіювання англомовних драматичних творів студентів старших курсів мовних спеціальностей: автореф. дисс... канд. пед. наук : 13.00.02 / О. О. Сіваченко. – К., 2009. – 20 с.
25. Рогова Г. В. Методика обучения иностранным языкам в средней школе / Рогова Г. В., Рабинович Ф. М., Сахарова Т. Е. – М. : Просвещение, 1991. – 287 с.
26. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності в вищому мовному закладі освіти / Олег Борисович Тарнопольський. – Дніпропетровськ : Вид-во ДУЕП, 2005. – 248 с.
27. Типова програма з французької мови для університетів та інститутів (п'ятирічний курс навчання) / [уклад. В. І. Мельник, А. П. Максименко та ін.]. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2004. – 230 с.
28. Фокина К. С. Методика преподавания иностранного языка : конспект лекций / К. В. Фокина, Л. Н. Тернова, Н. В. Костычева. – М. : Изд-во Юрайт, Высшее образование, 2009. – 158 с.
29. Харлов Г. А. Основы системного обучения иноязычному лексическому материалу при чтении текстов в неязыковом вузе : дисс. ... док. пед. наук 13.00.02 / Георгий Александрович Харлов. – Одесса, 1991. – 339 с.
30. Цыбанёва В. А. Модульное обучение иноязычной аудитивной компетенции студентов-лингвистов : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Валентина Александровна Цыбанёва. – Волгоград, 2009. – 185 с.
31. Щукин А. Н. Методика обучения речовому общению на иностранном языке : учеб. пособие для преподавателей и студентов языковых вузов / А. Н. Щукин. – М. : Изд-во ИКАР, 2011. – 454 с.
32. Щукина И. В. Методика построения многоуровневой модели обучения аудированию в системе профессиональной подготовки учителя иностранного языка : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Ирина Владимировна Щукина. – М., 2009. – 261 с.
33. Яковенко-Глушенкова Є. В. Труднощі сприйняття аудіотекстів майбутніми вчителями французької мови на початковому ступені навчання / Є. В. Яковенко-Глушенкова // Педагогічні науки. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2014. – Вип. 65. – С. 145–152.
34. Dieling H. Phonetik im Fremdsprachenunterricht Deutsch / H. Dieling. – Munchen : Langenscheidt, 1992. – 134 s.

РОЗДІЛ 3.

ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ МЕТОДИЧНОЇ СУБКОМПЕТЕНЦІЇ В НАВЧАННІ АУДІЮВАННЯ

3.1. Компетентність в аудіюванні майбутнього вчителя французької мови

Під професійно орієнтованою компетентністю в аудіюванні майбутніх учителів іноземної мови (ІМ) (у термінах Т.В. Савицької – професійна аудитивна компетентність) розуміється сукупність знань, навичок і вмінь, сформованих у процесі навчання аудіювання (аудитивна компетенція); здатність учителя успішно виконувати професійну діяльність, що передбачає володіння професійними аудитивними вміннями (методична компетенція), які включають уміння організувати навчальну діяльність учнів та керувати процесом навчання аудіювання в різних сферах і ситуаціях професійно-педагогічного спілкування (дидактичне мовлення) [18, с. 273]. Утім, у контексті компетентнісного підходу до складників цієї компетентності, як вважають науковці, слід віднести також комунікативні здібності аудіювання [3, с. 19].

В.О. Цибанева наголошує, що знаннями, які забезпечують успішність формування компетентності в аудіюванні, є знання про реєстри мовлення і комунікативно прийнятну мовленнєву поведінку в ситуаціях офіційного чи неофіційного мовлення; різні стратегії аудіювання; знання особливостей міжкультурної взаємодії [27, с. 18], О.Б. Бігич виокремлює мовні, країнознавчі та соціокультурні знання [3, с. 20]. Н.Ю. Абрамовська вважає необхідним знати різні стилі, жанри аудіотекстів, адже кожен аудіотекст є продуктом цілого комплексу соціально-історичних і культурних факторів [1].

Успішність формування у студентів компетентності в аудіюванні залежить від рівня сформованості у них відповідних мовленнєвих навичок: фонетичних, лексичних, граматичних. Серед фонетичних навичок особливо важливими є інтонаційні навички, адже інтонація, як вважають науковці, є однією із основних структурних ознак, за якими розрізняють комунікативні типи речень: розповідні, питальні, окличні, спонукальні [11, с. 216]; вона посідає провідне місце серед інформативних ознак аудіотексту [23, с. 132]. Отже, високий рівень сформованості фонетичних навичок є одним із чинників, що полегшують процес розуміння аудіоповідомлення. Лексичні навички дозволяють розпізнавати в аудіоповідомленні лексичні одиниці та співвідносити їх звуковий образ зі значенням у відповідному контексті. Граматичні навички забезпечують розпізнавання на слух граматичних форм і прогнозування

синтаксичних структур [3, с. 20].

Аудитивні вміння пов'язані з розумінням іншомовного автентичного мовлення, його лінгвістичних і паралінгвістичних компонентів, особливостей функціонування психологічних механізмів сприймання та індивідуальних особливостей тих, хто говорить [9, с. 12].

Відповідно до вимог чинної Програми з французької мови майбутні вчителі повинні оволодіти вміннями глобального, детального розуміння аудіоповідомлення та вміннями розуміння його конкретної інформації [25, с. 18]. Кінцевою метою навчання аудіювання в мовному ВНЗ є формування здатності розуміти усне неперепароване мовлення носіїв мови в неуповільненому темпі, включаючи розуміння мовлення з індивідуальними особливостями говоріння та «неповним стилем» вимови [26, с. 12].

На формування компетентності в аудіювання впливає рівень сформованості інтелектуальних, навчальних, організаційних і компенсаційних умінь. До інтелектуальних умінь відносяться вміння ймовірного прогнозування, критичного оцінювання почутої інформації, поєднання в процесі слухового сприймання мнемічної та логіко-сислової діяльності, класифікації і систематизації отриманої інформації тощо. Компенсаційні вміння входять до складу мовленнєвих умінь та передбачають використання мовної і контекстуальної здогадок, паралінгвістичних засобів для розуміння почутого, ігнорування невідомого мовного матеріалу, несуттєвого для розуміння [3, с. 19], які інші науковці трактують як стратегії аудіювання [13].

У контексті методичної підготовки майбутніх викладачів французької мови, як ми вважаємо, доцільно конкретизувати навчально-організаційні вміння, до яких відносимо: вміння самоорганізації, самонавчання, зокрема в процесі позааудиторної самостійної роботи з розвитку професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні з використанням Інтернет-ресурсів навчального призначення, різних засобів навчання, зокрема електронних, самоконтролю за процесом і результатом учіння, самокорекцію, рефлексію; вміння планувати індивідуальну траєкторію учіння з використанням стратегій аудіювання відповідно до власних індивідуально-психологічних особливостей та власного навчального стилю; вміння реалізації індивідуальних стратегій та самостійного їх коригування в процесі аудіювання.

Високий рівень розвитку професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні тих, хто навчається, уможлиблює, зокрема, й успішну реалізацію усного спілкування, зокрема діалогічного та полілогічного мовлення. Тому, комунікативні здібності аудіювання включають адекватну реакцію слухача на пропозиції інших; вміння вислухати, не перериваючи співрозмовника, брати почуте до уваги; поважати партнера по спілкуванню незалежно від ступеня своєї прихильності до нього,

визнавати його чесноти; орієнтуватися в ситуації спілкування тощо [3, с. 20].

Важливим компонентом професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні майбутніх учителів французької мови є лінгвосоціокультурна компетентність у єдності всіх її субкомпетентностей, до яких, услід за науковцями [10, с. 93], відносимо соціолінгвістичну, соціокультурну і соціальну.

Названі субкомпетентності інтегруються в процес формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні.

З точки зору І.І. Халєєвої, завдання навчання аудіювання ІМ повинні виходити із необхідності формування у студентів уміння сприймати усний текст з позиції учасника міжкультурної комунікації. Йдеться про формування вмінь розпізнавати в слуховому контексті соціально-культурну специфіку як плану змісту, так і плану вираження тексту. Як мовний «стандарт», так і мовна/мовленнєва «нестандартність» плану вираження тексту є носіями національно-культурної специфіки соціуму, який повинен навчитися осягати студент мовної спеціальності. Тому необхідно організувати навчання аудіювання в такий спосіб, щоб студент мав можливість максимально наблизитися до розуміння смислових механізмів соціальної взаємодії людей країни виучуваної ІМ і оволодів уміннями «розпізнавання» як здатності адекватно декодувати різноманітну та різнорівневу інформацію, об'єктивовану в текстовій діяльності мовної особистості [13, с. 10-12].

Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності, зазначає К.М. Сінькевич, є невід'ємною частиною соціальної взаємодії і передбачає не лише розуміння загального смислу висловлювання, отримання нової інформації, а й сприймання і розуміння соціального аспекту комунікації, що тісно пов'язане із реалізацією соціолінгвістичної компетенції [21, с. 13-14], що передбачає знання, навички і вміння сприймання й розуміння мовних і мовленнєвих засобів з національною семантикою, а саме: країнознавчої безеквівалентної та фонові лексика; сталих виразів, ідіом і кліше; лінгвістичних маркерів соціальних стосунків і ситуацій; фразеологізмів, афоризмів, прислів'їв і приказок, крилатих виразів; культуро-специфічних фонетичних і граматичних особливостей ІМ [10, с. 426-428]; вміння створювати комунікативний портрет носіїв мови, які є учасниками комунікації; орієнтуватися в комунікативній ситуації шляхом аналізу стратегій, тактик і засобів вербального спілкування; прогнозувати комунікативну наступність і доцільність вибору засобів оформлення мовлення; [21, с. 15].

Соціокультурний компонент цієї компетентності представлений знаннями соціокультурного контексту, в якому використовується мовлення, а також впливу, який спричиняє соціокультурний контекст на вибір мовленнєвих засобів [28, с. 21];

загальнокультурними, міжкультурними знаннями та знаннями про країну і культуру виучуваної ІМ [10, с. 429].

Успішне формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні тісно пов'язане з оволодінням студентами навчально-стратегічною компетентністю, що уможлиблює підвищення ефективності реалізації аудіювання як виду мовленнєвої діяльності й організацію самостійного учіння студента з метою розвитку адитивних умінь, використовуючи відповідні стратегії.

Стратегію аудіювання А.Е. Міхіна визначає як спосіб досягнення мети розуміння усного мовлення, який обирається свідомо, обдумано та планомірно і який реалізується на основі комбінування знань, навичок і вмінь. При цьому «планомірно» означає, що студент ставить перед собою цілі, планує шляхи і способи їх досягнення відповідно до своїх індивідуальних здібностей та можливостей, за допомогою знань, навичок і вмінь слідує визначеному плану; свідоме використання передбачає, що студент усвідомлено включається в процес учіння, оскільки самостійного його визначив і відповідає за його успішність; обдумане використання стратегій – це прийняття студентом рішення про можливість і необхідність раціональних способів діяльності, прагнення до виконання дій відповідно накресленого плану досягнення результату [13, с. 10]. Використовуючи стратегії аудіювання, зауважує дослідниця, студент може самостійно оцінити ситуацію спілкування, сформулювати мету розуміння тексту, використовувати фонові знання й актуалізувати навички та вміння у цьому виді мовленнєвої діяльності [13, с. 13].

Номенклатура стратегій аудіювання, яких слід навчати студентів, широко представлена в сучасних наукових доробках. Так, А.Е. Міхіною визначено такі стратегії аудіювання: ігнорування другорядної, несуттєвої інформації, незнайомих слів, які не впливають на розуміння; уникання фіксації уваги на явищах, які заважають розумінню (побічні дії, відволікаючі шуми); вилучення інформації з інтонаційних особливостей речення, паузації, логічного наголосу, темпу; концентрація уваги на звукових ефектах, що сприяють розумінню; опертя на лексичну інформацію, яка доповнює текст (заголовок, список слів, формулювання завдання); опертя на графічну інформацію, використання підказувальної функції малюнків, схем, таблиць, карт, покажчиків; заповнення пробілів у сприйманні, здогадуєтесь про значення незнайомих чи пропущених слів, фраз з опорою на знайомі мовленнєві одиниці, ситуацію, контекст, словотворчі ознаки тощо [13, с. 14]. Д.Л. Морозов до стратегій аудіювання відносить: виокремлення інформативних ознак; їх ідентифікацію; співставлення та встановлення відповідностей; класифікацію і групування отриманої інформації; виведення умовиводів шляхом логічної індукції/дедукції, узагальнення,

систематизації; інтерпретацію з критичною оцінкою [14, с. 17]. З точки зору Н.В. Обухової, до стратегій аудіювання слід віднести метакогнітивні (планування, установки і мотивації, орієнтування, підготовки, функціонального планування, спрямованої уваги, оцінки / самооцінки) та когнітивні (орієнтування, підготовки, лінгвістичну, логічних операцій, лінгвокраїнознавчу, структурування, повторення) стратегії [17, с. 15-16].

В.О. Цибанева акцентує спеціальні навчальні стратегії аудіювання: компенсації мовними засобами; лінгводидактичні, які представлені семантичними, лінгвосистематизуючими, когнітивно-концептними, лінгвосоціокультурознавчими, та конкретно-практичні, що визначаються стратегіями самостійного ознайомлення з мовними засобами, заучування/запам'ятовування, контекстуалізації, використання мовних засобів у текстовій діяльності і самостійній мовленнєвій практиці та самокорекції мовленнєвих навичок і вмій [27, с. 12].

Погоджуємося з А.Е. Міхіною в тому, що використання стратегій у процесі аудіювання має індивідуальний і творчий характер, а навчання використанню стратегій демонструє індивідуалізацію процесу навчання, оскільки стратегія персонально присвоюється кожному студенту [13, с. 11]. Тому завдання викладача французької мови – ознайомити студентів із різними стратегіями аудіювання та сформувати вміння практичного застосування засвоєних стратегій. З цією метою А.Е. Міхіна пропонує використовувати спеціальні вправи: 1) орієнтувальні – ознайомлення зі стратегіями, ефективними способами вилучення інформації з аудіоповідомлення; 2) виконавчі – безпосереднє формування стратегій; 3) контрольні – самоконтроль, рефлексивний аналіз власної навчальної діяльності, контроль викладача [13, с. 19].

Навчаючись стратегій аудіювання в процесі учіння, способів і прийомів ознайомлення з ними та їх засвоєння, майбутні вчителі французької мови оволодівають дотичними професійними вміннями. Крім того, як вважають науковці, на практичних заняттях з ІМ студентів (І-ІІІ курси) можна навчити порівнювати аудіоповідомлення за кількісними і якісними характеристиками; визначати мовні та структурно-композиційні труднощі аудіотекстів; практично використовувати технічні та інші засоби навчання з урахуванням їхніх основних можливостей [5, с. 41]; аналізувати й оцінювати ефективність використання викладачем допоміжних засобів навчання цього виду мовленнєвої діяльності; аналізувати рівень володіння студентами аудитивними навичками; спостерігати фрагмент заняття і визначати його основні етапи та задачі навчання аудіювання; визначати труднощі оволодіння студентами аудитивною іншомовною діяльністю тощо [19, с. 119].

3.2. Цілі формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні

Майбутній викладач французької мови повинен володіти вміннями реалізації цілей формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні.

Узагальнено практична мета формування й розвитку професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні передбачає вдосконалення мовленнєвих навичок аудіювання, розвиток умінь розуміти аудіоповідомлення на різних рівнях відповідно до комунікативної мети, надання студентам відповідних знань. Утім, практична мета конкретизується та реалізується викладачем відповідно до вимог чинної Програми з французької мови на кожному з ступенів навчання студентів у ВНЗ.

Лінгвосоціокультурна мета передбачає надання студентам загальнокультурних, міжкультурних знань і знань про франкомовні країни та їхню культуру; навчання сприймання й розуміння соціального аспекту комунікації, сприймання й розуміння мовних й мовленнєвих засобів з національною семантикою, культуро-специфічних фонетичних і граматичних особливостей французької мови; формування вміння сприймати усний текст з позиції учасника міжкультурної комунікації, розпізнавати в слуховому контексті соціокультурну специфіку тощо.

Розвивальна мета обумовлена 1) розвитком у студентів мовленнєвих, інтелектуальних, пізнавальних здібностей; основних механізмів аудіювання (мовленнєвого слуху, пам'яті, механізму ймовірного прогнозування) та умінь сегментування мовленнєвого потоку, групування, синтезу, компресії тощо; концептуалізації та рефлексії як когнітивних процесів аудіювання, що дозволяють співвідносити отримані знання з соціокультурним контекстом, з якого вони вилучаються [7, с. 8]; 2) навчанням студентів стратегій аудіювання; 3) розвитком умінь самостійного учіння за індивідуальною траєкторією, зокрема в позааудиторних умовах з використанням Інтернет-ресурсів навчального призначення, електронних та інших засобів навчання; умінь самоконтролю і самокорекції.

Засобами ІМ уможлиблюється всебічна освіта й виховання студентів, і тому, як вважають науковці, до змісту навчання аудіювання мають включатися тексти, спрямовані на реалізацію виховної мети [16, с. 107]. Отже, реалізація виховної мети – це виховання у студентів поваги до народу, носія французької мови, толерантного ставлення до його культури; культури спілкування, прийнятої у відповідному соціумі; самостійності, відповідальності за процес і результат оволодіння професійної орієнтованою компетентністю в аудіюванні чи окремими її складниками; почуття патріотизму тощо.

Професійна мета полягає передусім у реалізації викладачем французької мови

професійного компоненту, що передбачає методично коректне планування відповідного фрагменту практичного заняття, завдяки чому студент знайомиться з етапами, прийомами, засобами формування компетентності в аудіюванні та контролю за рівнем її сформованості. Крім того, реалізація професійної мети передбачає 1) ознайомлення студентів зі способами організації самостійного учіння з метою розвитку аудитивних навичок і вмінь шляхом методично коректної організації викладачем їхньої позааудиторної роботи; 2) ознайомлення із сучасними засобами, ІКТ для формування компетентності в аудіюванні та прийомів навчальної роботи з ними через їх активне використання студентами в самостійній позааудиторній роботі; 3) залучення студентів до рефлексії за процесом і результатом оволодіння компетентністю в аудіюванні, аналізу труднощів аудіотекстів, вправ, чинників, які полегшують/ускладнюють процес розуміння аудіотексту, особливостей сприймання й розуміння аудіотекстів різних жанрів і форм мовлення; укладання лінгвосоціокультурного коментаря до аудіотексту.

3.3. Чинники та труднощі формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні

Майбутній викладач повинен усвідомлювати чинники, які зумовлюють успішне формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, знайомити з ними студентів, спонукаючи їх до рефлексії як під час практичних занять з французької мови, так і в процесі самостійної позааудиторної роботи, що сприяє формуванню дотичних професійних умінь. Успішність формування зазначеної компетентності зумовлена індивідуально-психологічними особливостями студентів; умовами сприймання та мовними особливостями аудіоповідомлення, що є причиною відповідних труднощів тощо. Розглянемо ці чинники детальніше.

Психологічну основу аудіювання складають внутрішній процес сприймання, впізнавання мовних образів, розуміння їх значення, антиципації й осмислення інформації, групування відомостей та їх узагальнення, утримання інформації в пам'яті, висновки та умовиводи, які постійно взаємодіють між собою та взаємовпливають один на одного. Тому до індивідуально-психологічних особливостей студентів, які впливають на успішність формування компетентності в аудіюванні, відносять дотепність, кмітливість, уміння слухати і швидко реагувати на можливі сигнали усної комунікації (паузи, логічні наголоси, риторичні запитання тощо), вміння переключатися з однієї операції на іншу, швидко входити в тему повідомлення, співвідносити її з широким контекстом тощо; ступінь концентрації уваги; інтерес до

теми повідомлення, усвідомлення необхідності оволодівати аудіюванням [11, с. 220]; сприймання/розуміння; ймовірне прогнозування; увага, пам'ять (оперативна обслуговує процес смислового сприймання мовлення на слух, довготривала зберігає знання і досвід); сегментування мовленнєвого потоку; інформаційний аналіз на основі виокремлення одиниць смислової інформації; завершальний синтез, який передбачає різного роду компресію та інтерпретацію повідомлення [27, с. 19].

Труднощі аудіювання можуть спричинити умови, в яких відбувається сприймання аудіоповідомлення [11, с. 222-229]. Передусім йдеться про темп аудіоповідомлення; кількість пред'явлень, яка залежить від подальшої роботи з текстом; обсяг повідомлення (тривалість звучання аудіотексту на кожному ступені навчання студентів визначається чинною Програмою з французької мови); опори й орієнтири сприймання (інтонація, мовленнєві штампи, паралінгвістичні елементи мовлення), малюнки (картинки) тощо.

О.Б. Тарнопольський вважає, що труднощі аудіювання зумовлені розміром і кількістю пауз; надлишковістю та типами аудіоматеріалів, наявністю штампів, джерелами мовлення; шумами та відстанню при аудіюванні. При цьому науковець зауважує, що на початковому ступені навчання аудіотексти мають бути максимально надлишковими, а аудіотексти-характеристики викликають більше труднощів для розуміння, ніж аудіювання повідомлень, розповідей або описів. Щодо джерел мовлення, то найпростішим для сприймання, зауважує дослідник, є живе мовлення в процесі безпосереднього спілкування з носієм мови, на другому місці – відеофонограми, і найскладнішими – аудіозаписи [23, с.137-143].

Утім, науковці зауважують, що музичний супровід відеофрагменту також є причиною труднощів, адже музика, яку зазвичай носії мови не помічають, може заважати іноземним студентам зосередитися на вербальному ряді [8, с. 105]. Разом із тим, Н.Ю. Абрамовська довела, що труднощі аудіювання зумовлюються стилем аудіотексту. В результаті проведеного дослідження вона встановила, що на початковому ступені навчання студентів у ВНЗ найлегшими для сприймання є аудіотексти книжкового стилю, дещо складнішими – аудіотексти розмовного стилю в монологічній формі та найважчими – аудіотексти розмовного стилю в діалогічній формі [1], що потребує методично коректної організації навчання з метою формування/розвитку вмінь їх сприймання та розуміння.

Н.Ю. Кірілліна для навчання студентів мовного ВНЗ аудіювання публіцистичних текстів на основі аудіовізуальних джерел інформації пропонує, виходячи з їхніх лінгвістичних та екстралінгвістичних труднощів, організувати їх у такій послідовності: телерепортаж – телеінтерв'ю – теленарис – теледискусія [7, с. 6].

Отже, використання різних джерел мовлення та послідовність їх уведення є актуальною і впливає на перебіг формування компетентності в аудіюванні. Тому викладач французької мови повинен знайомитися із дотичними сучасними науковими доробками й активно впроваджувати їх у процес навчання ІМ.

З точки зору Р.К. Міньяр-Белоручева, в процесі аудіювання можуть виникнути труднощі, пов'язані з індивідуальними особливостями мовлення, серед яких – вимова, дикція, тембр, виразність, паузи хезитації, слова-паразити, рівень надлишковості [12, с. 140].

На успішність перебігу аудіювання, вважають науковці, також впливають мовні особливості аудіоповідомлень: використання слів в переносному значенні, наявність службових слів, використання аморфних, невмотивованих слів; синтаксичні, морфологічні, граматична омонімія [11, с. 230-231].

Щодо особливостей сприймання аудіоповідомлення французькою мовою, студенти можуть відчувати 1) фонетичні труднощі (розбіжності звукового і графічного образу лексичних одиниць; довгота звуків, що є смислорозрізнявальною ознакою; інтонація); 2) лексичні труднощі (розмовні формули, еліпси, прецизійні слова, незнайомі лексичні одиниці [12, с. 141-142], багатозначні слова, фразеологічні звороти; 3) граматичні труднощі як морфологічного, так і синтаксичного рівнів (порядок слів у реченні, інфінітивні та дієприкметникові звороти, інверсія, омонімічні граматичні форми тощо). До мовних труднощів аудіювання французькою мовою Р.К. Міньяр-Белоручев відносить довжину речення і зауважує, що речення, яке містить 42,8 складів (середня довжина французького речення) є складним для сприймання на слух [12, с. 152].

Утім, майбутній викладач французької мови повинен знати, що труднощі аудіотексту завжди мають бути дещо вищими за мовні можливості студентів, адже лише за таких умов вони будуть намагатися використовувати операції ймовірного вибору та комбінування, спираючись на контекст. Для того, щоб аудіювання було успішним, слід ретельно опрацьовувати новий матеріал на дотектовому етапі та використовувати вправи в аудіюванні мінітекстів, звучанням максимум півхвилини, що складає близько 50-70 слів [11, с. 216].

О.Ю. Малушко зауважує, що труднощі аудіювання пов'язані з лінгвістичними, психолінгвістичними й екстралінгвістичними характеристиками нормативного мовлення носія мови, що не завжди вдається врахувати в практиці навчання ІМ [9, с. 3], так само як і оптимальну послідовність уведення джерел мовлення в навчання аудіювання, яку О.Б. Тарнопольський вважає такою: 1) слухання мовлення викладача; 2) слухання мовлення носіїв мови, які безпосередньо спілкуються зі студентами; 3)

робота з відео- та 4) аудіоматеріалами [23, с.142-143]. Ці чинники та інші, зумовлені умовами навчання – брак аудіо- та відеопосібників; неякісно сплановані та/або невдало проведені відповідні фрагменти практичних занять; недостатні індивідуалізація та диференціація процесу оволодіння аудитивною компетентністю кожним студентом з урахуванням його індивідуально-психологічних особливостей; недостатнє залучення студентів до самостійної позааудиторної роботи з удосконалення мовленнєвих навичок і розвитку вмінь аудіювання, зокрема з використанням дотичних Інтернет-ресурсів навчального призначення; недостатня увага до навчання стратегій аудіювання; недостатнє використання професійно орієнтованих завдань і завдань, спрямованих на саморефлексію студента за процесом і результатом володіння компетентністю в аудіюванні; недостатні рекомендації викладача щодо прийомів самоконтролю тощо – суттєво впливають на успішність формування у майбутніх викладачів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні. Недостатній рівень сформованості у студентів мовного ВНЗ іншомовної компетентності в аудіюванні В.О. Цибанева вбачає в недооцінюванні викладачем важливості її формування в процесі професійної підготовки майбутніх учителів ІМ; тенденції до зменшення кількості аудиторних занять; використанні переважно традиційних технологій навчання тощо [27, с. 3].

Брак якісних аудіо- та відеопосібників для формування у майбутніх учителів французької мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні спонукає викладача до добору дотичного навчального матеріалу з інших джерел інформації. Відомо, що одиницею добору для навчання аудіювання [2, с. 24] та власне навчальним матеріалом для формування компетентності в аудіюванні, професійно орієнтованої зокрема, є аудіотекст. Науковці вважають, що добір текстового матеріалу для професійно орієнтованого аудіювання слід здійснювати з урахуванням низки принципів, а саме: комунікативної значущості, професійної інформації, інформаційної значущості, достатності професійної інформації, урахування предметно-змістового компоненту автентичних текстів, цікавості текстів, мовної посиленості, адекватності обсягу аудіоповідомлення психологічним можливостям студентів, автентичності [29], а з метою формування лінгвосоціокультурної компетентності в аудіюванні – соціомаркованості, варіативності, достатньої кількості пред'явлень соціомаркованого матеріалу, відповідності віковим особливостям студентів, інформаційної насиченості, культурологічної насиченості [15, с. 18]. Вже на початковому ступені, підкреслює І.І. Халєєва, необхідно вчити студентів мовного ВНЗ аудіювання і розуміння зв'язних, цільних і обов'язково автентичних текстів [26, с. 14].

3.4. Підсистема вправ для навчання аудіювання

Формування іншомовної компетентності в аудіюванні в єдності всіх її складників забезпечується виконанням студентами відповідних вправ, які в методиці навчання ІМ представлено у цілісній системі, що складається із двох підсистем.

Вправи підсистеми I спрямовані на 1) формування фонетичних, лексичних, граматичних навичок аудіювання і 2) розвиток мовленнєвих механізмів аудіювання. Використовуються рецептивні некомунікативні вправи (сприймання, впізнавання, розрізнення, диференціація звуку / інтонаційної моделі / граматичної структури / лексичної одиниці) та умовно-комунікативні вправи в аудіюванні повідомлень, запитань, розпоряджень тощо на рівні фрази [3, с. 25-26].

Р.К. Мін'яр-Белоручев пропонує низку прийомів для розвитку мовленнєвих механізмів аудіювання. Так, для розвитку мовленнєвого слуху він пропонує використовувати такі прийоми: аудіювання із зоровою опорою, спрямоване аудіювання, усний переклад на слух з ІМ; для розвитку оперативної пам'яті – підготовлене аудіювання, мініреферування, вправи з прецизійними словами; для розвитку механізму ймовірного прогнозування – вправи в логічному розвитку замислу, визначенні змісту тексту за заголовком тощо [12, с. 147-151].

Вправи підсистеми II, тобто 1) вправи, які готують до аудіювання та 2) вправи в аудіюванні текстів є рецептивними умовно-комунікативними вправами в аудіюванні на понадфразовому рівні та комунікативні з метою одержання інформації [3, с. 25-26].

З метою перевірки загального розуміння прослуханого тексту, розвиваючи думку Н.Д. Галькової [4, с. 151-152], вважаємо за доцільне пропонувати студентам завдання визначити тип аудіотексту, його основну думку, ідею, сформулювати їх; відповісти на запитання щодо основного змісту; співвіднести ілюстрацію з текстом, встановити послідовність ілюстрацій змісту аудіотексту тощо.

Ефективними є письмові вправи, які виконуються в процесі прослуховування тексту – заповнення таблиць, схем; вибір із двох варіантів відповіді той, який відповідає змісту тексту; фіксація ключових слів/фраз; запис важливих аргументів дискусії тощо, а зафіксована у такий спосіб інформація може слугувати опорою для наступних усних чи письмових висловлювань, що уможливить реалізацію взаємопов'язаного навчання різних видів мовленнєвої діяльності.

Крім того, з метою розвитку вмінь інтерпретувати, коментувати, аналізувати, відтворювати почуту інформацію дослідниця пропонує вправи на переказ ланцюжком, за окремими пунктами плану; продовження тексту усно/письмово; відповіді на запитання з опорою на заповнену в процесі прослуховування схему/таблицю;

інтерпретація заголовку, наприклад з опорою на зафіксовані ключові слова тощо.

3.5. Етапи роботи з аудіотекстом

Описані вище вправи реалізуються на відповідних етапах роботи з аудіотекстом – дотекстовому, текстовому та післятекстовому. Майбутній викладач французької мови має усвідомлювати важливість і необхідність дотекстового етапу аудіювання, методично коректна організація якого уможливило успішність двох наступних етапів. Ключовими чинниками дотекстового етапу є настанова, яка містить конкретне завдання для цілеспрямованого і свідомого розуміння аудіоповідомлення [3, с. 27]; розгорнутий коментар культурологічного та країнознавчого фонів, в яких розгортається ситуація, створює умови для успішного подолання труднощів сприймання соціокультурної інформації аудіотексту [1]. На цьому етапі, зазначає А.Е. Міхіна, важливо передбачити автентичність завдань, ситуацій взаємодії, що уможливить імітування занурення в природне мовне середовище та дозволить з більшою ефективністю вилучати комунікативно-ціннісну інформацію в процесі аудіювання та використовувати її в нових комунікативних умовах, що є свідченням розуміння комунікативного змісту тексту [13, с. 10].

Текстовий етап передбачає безпосереднє прослуховування студентами аудіоповідомлення, після чого викладач здійснює контроль його розуміння (післятекстовий етап), використовуючи як вербальні, так і невербальні способи контролю, вибір яких залежить передусім від виду аудіювання та тих методичних цілей, які ставив перед собою викладач. Адже добираючи аудіотекст для пред'явлення студентам і плануючи відповідний фрагмент практичного заняття, викладач формулює конкретні методичні цілі, тобто визначає вміння (зокрема професійні), які можуть бути розвинені у майбутніх учителів французької мови в процесі його прослуховування.

У процесі контролю розуміння аудіоповідомлення з лінгвосоціокультурним компонентом перевіряються вміння розуміти соціокультурну спрямованість висловлювання; здатність інтерпретувати лінгвістичні засоби, які використовуються для відображення соціального аспекту висловлювання та смисл висловлювання на основі особистісного соціального досвіду [21, с. 16].

3.6. Засоби навчання аудіювання

Вище згадувалися різні засоби формування компетентності в аудіюванні, до яких традиційно відносять аудіопосібники, відеопосібники, аудіокниги [3, с. 27].

Ефективним засобом формування компетентності в аудіюванні є аудитивні драматичні твори як цінні зразки автентичного мовлення, в яких відображаються всі форми усного мовлення – діалогічне, полілогічне та монологічне [20, с. 1], іншомовні медіатексти як джерело актуальної інформації лінгвістичного, культурологічного, країнознавчого характеру [17, с. 9] тощо, які слугують власне навчальним матеріалом і джерелом інформації, яка підлягає сприйманню та розумінню студентами.

Важливою передумовою успішного формування професійно орієнтованої франкомовної компетентності в аудіюванні є методично коректна організація позааудиторної роботи студентів, зокрема з використанням методичного потенціалу Інтернет-ресурсів навчального призначення, зокрема на основі технологій Веб 2.0, та шляхом створення викладачем авторських навчальних Інтернет-ресурсів, що уможлиблює формування дотичних професійних умінь та професійно орієнтованої ІКТ-компетентності у майбутніх учителів.

Підтримуємо точку зору О.Ю. Малушко, яка зазначає, що використання соціального сервісу подкастів у самостійній роботі студентів з оволодіння компетентністю в аудіюванні сприяє формуванню у них навичок роботи із сучасними технологіями навчання (учіння) в професійній діяльності, розвитку комплексу іншомовних компетентностей, адже навчання аудіювання відбувається інтегровано з іншими видами мовленнєвої діяльності [9, с. 4]. У цьому контексті А.Г. Соломатіна вважає за доцільне використовувати навчальний подкаст – аудіо- чи відеозапис, створений тими, хто навчається, іноземною мовою відповідно до мовного та тематичного змісту навчальної програми та розміщений на сервері подкастів для подальшого використання в навчальному процесі [22, с. 12]. Ефективним у формуванні компетентності в аудіюванні, констатують дослідники, є використання блогів [6, с. 108] і технології веб-квест [28, с. 53], що уможлиблює розвиток відповідних умінь аудіювання, а саме:

1) з використанням подкастів, зокрема навчальних, розвиваються вміння розуміти мету, тематику аудіотексту, логіку викладення інформації чи аргументації (послідовність фактів, подій), взаємозалежність між фактами, причинами, подіями тощо, прогнозувати розвиток подій [22, с. 14]; виокремлювати необхідну інформацію; аналізувати зміст аудіотексту; визначати стосунки між учасниками спілкування; визначати ставлення мовця до предмету обговорення; прогнозувати розвиток подій; виокремлювати факти й аргументи відповідно до поставленого запитання; розуміти основний зміст аудіотексту [6, с. 121];

2) використання блогу сприяє розвитку умінь виокремлювати необхідні факти/відомості; відокремлювати основну інформацію від другорядної; визначати

часові та причинно-наслідкові зв'язки між подіями, узагальнювати факти; оцінювати важливість (новизну), достовірність інформації; прогнозувати зміст прослуханого; перефразувати; інтерпретувати прослухану інформацію (вид блогу – спільний, індивідуальний) [6, с. 108];

3) вміння аудіювання, які розвиваються за допомогою використання технології веб-квест – це вміння сприймати на слух та розуміти основний зміст автентичних суспільно-політичних, публіцистичних (медійних) та прагматичних текстів, які відносяться до різних типів висловлювання (повідомлення, розповідь тощо); виокремлювати в автентичних аудіотекстах значущу інформацію відповідно до поставленої задачі [28, с. 53].

Добираючи подкасти, представлені у мережі Інтернет, викладач французької мови повинен керуватися такими критеріями: автентичність, функціональність, проблемність, ситуативність, професійна спрямованість, інформативність, доступність, новизна, відповідність навчальному плану і потребам студентів [9, с. 14].

В.О. Цибанева пропонує модульну програму навчання аудіювання, одним із компонентів якої є «Щоденник аудіювання» (представлений таблицею, в якій відображаються завдання; час, затрачений студентом на його виконання; коментар), що сприяє самоспостереженню та самоконтролю студента, уможливорює відслідковування індивідуальної траєкторії формування адитивної компетентності та окремих її компонентів [27, с. 13-14]. На нашу думку, доцільним є використання «Щоденника аудіювання» (з визначеними дослідницею складовими чи певною мірою модифікований) в процесі самостійної позааудитроної роботи студентів, адже дозволить реалізовувати, на основі відповідного аналізу, такі функції контролю: 1) функцію зворотного зв'язку, як у напрямі до студента, так і в напрямі до викладача; 2) коригувальну функцію, яка передбачає внесення викладачем відповідних коректив в організацію самонавчання студентів.

Майбутній викладач французької мови повинен знати, що аудіювання може використовуватися і як засіб навчання, та чітко розрізняти ці функції, плануючи відповідний фрагмент заняття і формулюючи його практичні цілі. Зокрема, він повинен знати, що аудіювання виступає засобом навчання для введення мовного матеріалу в усній формі, створення міцних слухових образів мовних одиниць (слів, словоформ, синтаксичних конструкцій) в єдності з їх значенням, запам'ятовування матеріалу на слух, що допускає багаторазове прослуховування одного й того ж мовленнєвого матеріалу [16, с. 106].

3.7. Методичні знання майбутнього викладача французької мови для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні

Викладені вище особливості формування професійно орієнтованої іншомовної (франкомовної зокрема) компетентності в аудіюванні у сукупності всіх її складників, аналіз вимог чинної програми з дисципліни «Методика навчання іноземних мов у вищому навчальному закладі» [24] є підґрунтям для визначення методичних знань (декларативних і процедурних), навичок та вмінь, якими повинні оволодіти магістранти для ефективного формування у студентів зазначеної компетентності.

Для ефективного формування у студентів професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні майбутніх викладач французької мови повинен набути:

а) декларативних методичних знань про

- основні методичні поняття (аудитивні навички/вміння, види аудіювання, аудіо-/відеопосібник, аудіотекст, відеофрагмент, мовленнєві навички/вміння аудіювання тощо);
- сучасні підходи до формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, взаємозв'язок аудіювання і говоріння взагалі та в навчальному процесі зокрема;
- складники та компоненти професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні;
- вимоги чинної Програми з французької мови щодо рівня сформованості у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, видів аудіювання, джерел мовлення, типів, обсягу аудіоповідомлення на кожному з етапів навчання;
- цілі, задачі та зміст формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні;
- чинники, що впливають на успішність формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні;
- труднощі, зокрема мовні, сприймання й розуміння на слух франкомовного мовлення;
- вплив інтелектуальних, компенсаційних і навчально-організаційних умінь студентів на успішність формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні;
- операційну структуру аудіювання як виду мовленнєвої діяльності;
- рівні розуміння усного мовлення;
- лексико-граматичний мінімум для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на різних ступенях навчання;
- систему вправ для формування компетентності в аудіюванні;
- етапи роботи з аудіотекстом та мету кожного з них;
- стратегії аудіювання;

- вимоги до аудіотекстів на різних ступенях навчання;
  - фактори, що впливають на реалізацію лінгвосоціокультурної та виховної цілей в процесі формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні;
  - роль технічних засобів навчання та спеціальних навчальних матеріалів для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, зокрема в умовах самостійної позааудиторної роботи студентів;
  - методичний потенціал Інтернет-ресурсів навчального призначення, соціальних сервісів мережі Інтернет для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні;
  - методику організації самостійної позааудиторної роботи студентів з удосконалення мовленнєвих навичок та розвитку вмінь аудіювання;
  - об'єкти, способи контролю й оцінювання рівня сформованості професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні;
- б) процедурних методичних знань про
- особливості надання знань, зокрема лінгвосоціокультурних;
  - типи і види вправ для вдосконалення мовленнєвих навичок, розвитку механізмів і мовленнєвих умінь аудіювання;
  - вправи і завдання для навчання стратегій аудіювання;
  - способи і методи попередження труднощів формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні;
  - послідовність і особливості введення різних джерел мовлення в навчання аудіювання майбутніх учителів французької мови;
  - номенклатуру аудитивних навичок, що забезпечують володіння аудіюванням як складним мовленнєвим умінням;
  - особливості організації лексико-граматичного мінімуму для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні на різних ступенях навчання;
  - критерії добору навчальних матеріалів, Інтернет-ресурсів навчального призначення, соціальних сервісів мережі Інтернет;
  - особливості використання навчальних матеріалів, Інтернет-ресурсів навчального призначення, соціальних сервісів мережі Інтернет для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні чи окремих її складників, зокрема для організації самостійної позааудиторної роботи студентів;
  - особливості використання різних способів контролю розуміння прослуханого повідомлення;
  - методи викладача і методи студента у формуванні професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні в умовах аудиторної і позааудиторної роботи.

Приклади завдань для набуття магістрантами методичних знань

Приклад 1. Мета: набуття методичних знань про вимоги до рівня сформованості у студентів професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, тривалості звучання аудіоповідомлення на кожному ступені навчання відповідно до вимог чинної Програми з французької мови.

Інструкція: Ви, як майбутній викладач французької мови, повинні знати чинні вимоги до рівня сформованості у студентів професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, тривалості звучання аудіоповідомлення на кожному ступені навчання. Проаналізуйте зміст Програми з французької мови (с. 33-34, с. 45; с. 56-57, с. 64; с. 73-74, с. 82; с. 92, с. 97, с. 103). Занотуйте дотичний матеріал та підготуйтеся виступити з цього питання на семінарському занятті з теми «Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні у вищому навчальному закладі».

Приклад 2. Мета: набуття методичних знань про складники професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні.

Інструкція: Ви, майбутній викладач французької мови, для успішної організації формування у студентів професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні повинні знати її складники, серед яких:

А. знання, лексичні і граматичні навички, аудитивні вміння, комунікативні здібності;

Б. знання, вміння сприймати і розуміти аудіоповідомлення, комунікативні здібності;

В. знання, фонетичні та лексико-граматичні навички, аудитивні вміння, комунікативні здібності.

Приклад 3. Мета: набуття методичних знань про навички, які складають мовленнєве вміння аудіювання.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – знаєте, що вміння аудіювання передбачає сформованість таких мовленнєвих навичок:

А. фонетичних, лексичних, граматичних;

Б. інтонаційних, лексичних, граматичних;

В. слухо-вимовних, лексичних, граматичних.

Приклад 4. Мета: набуття методичних знань про види аудіювання.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – повинні знати види аудіювання та мету кожного з них. Оберіть вид аудіювання, який передбачає відтворення одержаної на слух інформації:

А. з розумінням основного змісту аудіотексту;

Б. з метою пошуку необхідної інформації;

В. з повним розумінням тексту.

Приклад 5. Мета: набуття методичних знань про чинники, що зумовлюють успішність формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – знаєте, що на успішність формування професійно орієнтованої франкомовної компетентності в аудіюванні найменше впливає володіння викладачем:

А. методичними знаннями про особливості аудіювання як виду мовленнєвої діяльності;

Б. методикою формування зазначеної компетентності;

В. ефективними прийомами контролю розуміння прослуханого тексту;

Г. професійно орієнтованою фонетичною компетентністю.

Приклад 6. Мета: набуття методичних знань про чинники, що зумовлюють успішність формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – знаєте, що успішність формування професійно орієнтованої франкомовної компетентності в аудіюванні замовлена суб'єктивними чинниками, а саме:

А. наявність мовленнєвих штампів;

Б. кількість пред'явлень аудіотексту;

В. рівень розвитку механізму ймовірного прогнозування;

Г. стиль аудіотексту.

Приклад 7. Мета: набуття методичних знань про труднощі сприймання і розуміння аудіоповідомлення.

Інструкція: Ви, майбутній викладач французької мови, розробляючи фрагмент практичного заняття для формування професійно орієнтованої аудитивної компетентності, аналізуєте труднощі, які можуть вплинути на перебіг аудіювання. Визначте групу зазначених нижче труднощів з тим, щоб спланувати відповідні методичні дії для їх попередження.

А. Використання інверсії у питальних реченнях.

Б. Членування речень на ритміко-інтонаційні групи.

В. Джерело мовлення.

Г. Композиція аудіотексту.

1. Фонетичні труднощі ____

2. Граматичні труднощі ____

3. Труднощі сприймання на рівні змісту ____

4. Труднощі, пов'язані з умовами сприймання ____

Приклад 8. Мета: набуття методичних знань про чинники, які впливають на

успішність формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – знаєте, що темп мовлення аудіотексту може викликати труднощі його сприймання. З метою попередження їх у процесі прослуховування тексту студентами I курсу Ви заплануєте такі методичні дії:

А. самостійно прочитаєте текст, уповільнюючи його темп;

Б. самостійно прочитаєте текст з уповільненням темпу для акцентування складних у мовному плані фрагментів аудіоповідомлення;

В. запропонуєте текст в аудіозаписі, де передбачено збільшення пауз між реченнями.

Приклад 9. Мета: набуття методичних знань про систему вправ.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – для ефективного формування у студентів франкомовної професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні повинні володіти знаннями про дотичну систему вправ, яка складається із таких підсистем:

А. підсистема вправ для формування мовленнєвих навичок й розвитку механізмів аудіювання і підсистема вправ для розвитку мовленнєвих умінь аудіювання;

Б. підсистема вправ для формування мовленнєвих навичок і розвитку мовленнєвих умінь аудіювання.

Приклад 10. Мета: набуття методичних знань про вправи для формування мовленнєвих навичок аудіювання.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – розробляючи фрагмент практичного заняття для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, на етапі підготовки студентів до прослуховування аудіоповідомлення не будете використовувати таку вправу:

А. Визначте комунікативний тип речення за його інтонацією.

Б. Прослухайте текст і дайте відповідь на загальні запитання.

В. Розташуйте картинки із зображенням предметів у порядку їх появи в аудіотексті.

Приклад 11. Мета: набуття методичних знань про особливості методики формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – повинні знати особливості формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні. Закінчіть твердження, обираючи коректний, з Вашої точки зору, варіант із запропонованих.

Формування навичок і вмінь аудіювання забезпечується шляхом...

А. багаторазового прослуховування на практичному занятті дібраного викладачем автентичного аудіотексту;

Б. виконання відповідних вправ;

В. використання автентичних відеофонограм в аудиторній та позааудиторній роботі студентів.

Приклад 12. Мета: набуття методичних знань про послідовність уведення джерел мовлення для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – знаєте, що з огляду на лінгвістичні й екстралінгвістичні особливості різних джерел мовлення в процесі навчання аудіювання недоцільною є така послідовність їх уведення:

А. телерепортаж, телеінтерв'ю, теленарис, теледискусія;

Б. аудіофонограма, відеофонограма, навчальний фільм;

В. спілкування з носієм мови, відеофонограма, аудіозапис.

Приклад 13. Мета: набуття методичних знань про використання прийомів навчання на різних етапах роботи з аудіотекстом

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – розробляючи фрагмент практичного заняття для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, пам'ятаєте, що на відповідних етапах роботи з аудіотекстом використовуються дотичні прийоми навчання. Співвіднесіть запропоновані прийоми навчання з етапами роботи з аудіотекстом.

А. Вправи для розвитку механізму ймовірного прогнозування.

Б. Відповіді на загальні запитання.

В. Прослуховування аудіоповідомлення.

1. Дотекстовий етап ____ 2. Текстовий етап ____ 3. Післятекстовий етап ____

Приклад 14. Мета: набуття методичних знань про чинники, які зумовлюють кількість пред'явлень аудіотексту.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – визначаючи кількість пред'явлень аудіотексту на практичному занятті будете передусім зважати на:

А. мету його прослуховування та організацію подальшої навчальної роботи студентів;

Б. обсяг аудіотексту;

В. джерело мовлення;

Г. темп мовлення.

Приклад 15. Мета: набуття методичних знань про кількість пред'явлень аудіотексту.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – знаєте, що кількість

пред'явленнь аудіотексту залежить від мети його прослуховування. Встановіть відповідність між методичною доцільністю кількості пред'явленнь аудіотексту і поставленою навчальною метою.

А. Багаторазове прослуховування.

Б. Дворазове прослуховування з контролем розуміння після кожного пред'явлення та формулюванням дотичних комунікативних установок.

1. Запам'ятовування форми мовленнєвого повідомлення.

2. Наступний переказ прослуханого тексту.

Приклад 16. Мета: набуття методичних знань про прийоми контролю розуміння аудіотексту.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – розробляєте фрагмент практичного заняття з розвитку вмінь аудіювання і визначаєте такі прийоми контролю розуміння прослуханого аудіотексту:

А. після першого пред'явлення аудіотексту з метою розуміння його загального змісту;

Б. після другого пред'явлення аудіотексту.

1. відповіді на загальні запитання, визначення правильних/неправильних тверджень, добір / показ картинок тощо;

2. відповіді на спеціальні запитання, тести.

Приклад 17. Мета: набуття методичних знань про прийоми контролю розуміння прослуханого аудіоповідомлення в залежності від функцій аудіювання у навчальному процесі.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – плануєте роботу з аудіотекстом на практичному занятті. Визначте прийоми контролю розуміння відповідно до сформульованих цілей його прослуховування:

А. розвиток уміння розуміти інформацію аудіоповідомлення;

Б. розвиток мовленнєвих умінь з опорою на прослуханий текст.

1. характеристика (усна/письмова) дійових осіб;

2. визначення основної ідеї тексту.

Приклад 18. Мета: набуття методичних знань про особливості реалізації стратегій аудіювання.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – в процесі навчання студентів стратегій аудіювання повинні надавати їм відповідні знання. На етапі ознайомлення студентів з особливостями використання дотичних стратегій Ви будете їм пояснювати, що реалізувати стратегію аудіювання означає:

А. зрозуміти основний зміст аудіоповідомлення під час першого

прослуховування;

Б. вибрати такий спосіб вилучення інформації, який дозволить досягти мети розуміння тексту на слух;

В. вилучити із прослуханого тексту найсуттєвішу інформацію.

Приклад 19. Мета: набуття методичних знань про критерії добору навчальних матеріалів для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні.

Інструкція: Ви – викладач французької мови – добираючи аудіотекст для використання на практичному занятті не будете брати до уваги такі критерії:

А. професійна спрямованість, інформативність;

Б. автентичність, проблемність;

В. частотність, семантична цінність;

Г. доступність, новизна.

Приклад 20. Мета: набуття методичних знань про функції аудіювання у навчальному процесі.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – знаєте, що аудіювання виконує низку функцій у навчальному процесі. Серед запропонованих оберіть ту функцію, яка визначена некоректно.

А. Самостійний вид мовленнєвої діяльності.

Б. Засіб контролю розвитку вмінь діалогічного мовлення.

В. Засіб навчання для розвитку вмінь говоріння й письма.

Г. Рецептивний компонент діалогічного мовлення.

Приклад 21. Мета: набуття методичних знань про етапи роботи з аудіотекстом відповідно до функцій аудіювання у навчальному процесі.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – знаєте різні функції аудіювання в навчальному процесі, що зумовлює відповідні методичні дії викладача. Відповідно до дотичних функцій визначте етап організації роботи з аудіотекстом, який ви не будете використовувати за таких умов:

А. Прослуховування тексту з метою контролю рівня розвитку вмінь аудіювання.

Б. Прослуховування тексту з метою розвитку вмінь говоріння/письма.

1. Етап підготовки до прослуховування тексту.

2. Етап контролю розуміння прослуханого тексту.

3.8. Методичні навички майбутнього викладача французької мови для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні

Для ефективного формування у студентів професійно орієнтованої

компетентності в аудіюванні майбутній викладач французької мови має оволодіти такими методичними навичками:

- аналізу 1) вправ для вдосконалення мовленнєвих навичок аудіювання, розвитку його механізмів, аудитивних умінь, засобів навчання, Інтернет-ресурсів тощо для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні та окремих її складників, Інтернет-ресурсів навчального призначення; 2) труднощів формування аудитивної компетентності; 3) аудіоматеріалів; 4) запропонованого викладачем плану-конспекту фрагменту практичного заняття для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні; 5) запропонованого викладачем відеофрагменту практичного заняття з формування аудитивної компетентності;

- добирання фонограм, відеофонограм, розроблення вправ, опор тощо для реалізації власного плану-конспекту фрагменту практичного заняття;

- укладання плану-конспекту практичного заняття з формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні за заданими викладачем параметрами з наступною його презентацією на семінарському занятті в формі професійно орієнтованої рольової гри.

Приклади навчально-методичних задач для формування методичних навичок

Приклад 1. Тип: аналітична, без використання ІКТ. Вид: аналіз вправи.

Інструкція: Ви – викладач французької мови. В процесі розроблення плану-конспекту фрагменту практичного заняття з розвитку вмінь аудіювання Ви аналізуєте вправи щодо доцільності їх використання за такими критеріями: практична мета, тип і вид вправи.

A. Ecoutez et dites si les énoncés suivants correspondent à une invitation ou à un ordre.

B. Ecoutez les énoncés et dites si celui qui parle viendra au cinéma, ne viendra pas ou on ne sait pas.

B. Vous êtes dans un magasin et vous entendez la conversation. Nommez les produits d'alimentation qui sont mentionnés dans cette conversation.

G. Ecoutez les phrases suivantes, notez les mots qui vous font penser à Paris.

Приклад 2. Тип: аналітична, без використання ІКТ. Вид: класифікація.

Інструкція: Ви – викладач французької мови. У Вашій «методичній скарбничці» є багато цікавих вправ для використання під час практичних занять з французької мови. Щоб не витратити багато часу на вибір необхідних вправ у процесі розроблення фрагментів практичних занять з формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, Ви вирішили класифікувати вправи за їхніми цілями:

1. для розвитку механізму ймовірного прогнозування

2. для розвитку аудитивної пам'яті

3. для розвитку вміння розуміти основну думку повідомлення

4. для розвитку вмінь передбачати зміст аудіотексту

A. Ecoutez l'enregistrement, puis lisez les phrases. Comparez les informations de l'enregistrement et des phrases lues. Dites en quoi consiste la différence.

B. Ecoutez le message laissé sur un répondeur téléphonique et dites s'il a un caractère amical ou professionnel.

B. Ecoutez l'enregistrement et inventez le titre de ce texte.

Г. Regardez la photo. Qu'est-ce qu'elle représente ? Ecoutez sa description et inventez la fin de cette histoire.

Приклад 3. Тип: моделювальна, без використання ІКТ. Вид: трансформація.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – розробляєте план-конспект фрагменту практичного заняття (тема «Les préparations culinaires») для навчання студентів I курсу аудіювання з метою детального розуміння інформації (режим доступу: <http://video.journaldesfemmes.com/8923/pratique-la-creme-brulee/#ooid=BvampjNjrx-WIKHWI3-YFzi2gN7O6Lms>). Ваш колега пропонує дати студентам таку установку на прослуховування: «Regardez la vidéo et dites de quoi il s'agit», але Ви з ним не погоджуєтесь. Переформулюйте завдання, акцентуючи розуміння студентами конкретних деталей у процесі перегляду відеофрагменту.

Приклад 4. Тип: моделювальна, без використання ІКТ. Вид: співвіднесення.

Інструкція: Ви – викладач французької мови – на різних етапах роботи з аудіотекстом будете використовувати різні прийоми навчання. Встановіть їх відповідність.

A. Répondez aux questions en mettant une croix dans la case correspondant à la réponse exacte.

B. Voici cinq personnages. Vous allez entendre la description de trois d'entre eux. En les reconnaissant, écrivez leur nom sous chaque photo.

B. Regardez les images. Qu'est-ce qu'elles représentent ? Où seront les jeunes filles pendant les vacances ? Ecoutez et précisez le programme d'un circuit touristique en complétant les grilles.

Г. Ecoutez le texte en remplaçant les mots soulignés par ceux que vous allez entendre.

1. до прослуховування тексту

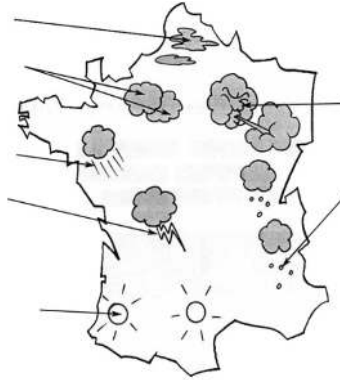
2. під час прослуховування тексту

3. після прослуховування тексту

Приклад 5. Тип: моделювальна, без використання ІКТ. Вид: відновлення.

Інструкція: Ви – викладач французької мови. В процесі підготовки фрагменту практичного заняття для розвитку вмінь аудіювання з метою детального розуміння

аудіоповідомлення у студентів I курсу (тема «Les saisons et le temps. Le bulletin météorologique») у своїй «методичній скарбничці» Ви знайшли дотичний аудіотекст та опору (за матеріалами Інтернет-ресурсу, режим доступу: <https://www.pinterest.com>) для виконання завдання, інструкція до якого, на жаль, відсутня. Відновіть інструкцію.

Приклад 6. Тип: творча, без використання ІКТ. Вид: укладання вправи.

Інструкція: Ви – викладач французької мови – розробляєте план-конспект практичного заняття для студентів III курсу (тема «Les problèmes écologiques»), до якого включено фрагмент для розвитку вмінь розуміння основного змісту відеофрагменту (режим доступу: <http://enseigner.tv5monde.com/fle/mon-beau-sapin>). Проаналізуйте лексичні труднощі, які можуть відчувати студенти в процесі прослуховування. Укладіть умовно-комунікативну вправу, вид – розуміння змісту фрази з незнайомими лексичними одиницями, виконання якої заплануєте на дотекстовому етапі.

Приклад 7. Тип: творча, без використання ІКТ. Вид: укладання тесту.

Інструкція: Ви – викладач французької мови – розробляєте план-конспект практичного заняття для студентів I курсу, до якого включаєте фрагмент для розвитку вмінь загального розуміння змісту відеофрагменту «Les jeunes et les réseaux sociaux» (режим доступу: <http://sophfle.wordpress.com/page/2/>). Укладіть тестове завдання множинного вибору (завершення речення/ відповіді на запитання), яке використаєте на післятекстовому етапі.

Приклад 8. Тип: творча, без використання ІКТ. Вид: укладання лінгвосоціокультурного коментаря.

Інструкція: Ви – викладач французької мови – розробляєте план-конспект практичного заняття для студентів I курсу, до якого включаєте фрагмент для розвитку вмінь загального розуміння змісту аудіоповідомлень за темою «Les fêtes françaises» (режим доступу: <http://www.estudiodefances.com/tbi/les-fetes-en-France-TBI-TNI.html>). Укладіть лінгвосоціокультурний коментар для зняття труднощів розуміння аудіотекстів.

Приклад 9. Тип: аналітична, з використання ІКТ. Вид: аналіз навчальних матеріалів.

Інструкція: Ви – викладач французької мови – аналізуєте навчальні матеріали, представлені на Інтернет-ресурсах навчального призначення. Визначте, яких цілей можна досягти завдяки їх використанню студентами в процесі самостійної позааудиторної роботи.

А. <http://www.didierlatitudes.com/latitudes3/> (unité 2, ex. A) ;

Б. <http://www.didierlatitudes.com/latitudes3/> (unité 4, ex. A) ;

В. <http://gabfle.blogspot.com/> (document audio «Josette présente ses petits enfants»)

Приклад 10. Тип: аналітична, з використання ІКТ. Вид: аналіз засобів навчання.

Інструкція: Ви – викладач французької мови – аналізуєте електронні засоби навчання з метою розвитку вмінь розуміння конкретної інформації аудіоповідомлення курсу (тема «Les saisons et le temps. Le bulletin météorologique»). Проаналізуйте запропоновані засоби навчання щодо доцільності їх використання за такими критеріями: відповідність темі, практична мета, зворотний зв'язок на навчальні дії студента.

А. http://gaelleana.blogspot.com/2010/04/la-meteo_14.html

Б. <http://www.bonjourdefrance.com/n11/exmeteo.htm>

Приклад 11. Тип: аналітична, з використання ІКТ. Вид: аналіз навчальних матеріалів.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови. Проаналізуйте аудіотекст щодо труднощів його розуміння студентами II курсу, а саме: 1) мовні труднощі, 2) вид мовлення, 3) темп, 4) тривалість звучання. Режим доступу: http://platea.pntic.mec.es/cvera/hotpot/ecoutes/avance/voyage_en_train.htm.

Приклад 12. Тип: творча, з використанням ІКТ. Вид: добирання засобів навчання.

Інструкція: Ви – викладач французької мови. Проаналізуйте Інтернет-ресурси навчального призначення та доберіть електронні засоби навчання для вдосконалення лексичних навичок аудіювання в процесі самостійної позааудиторної роботи студентів II курсу. Критеріями аналізу є такі: відповідність рівню володіння студентами французькою мовою, наявність зворотного зв'язку на навчальні дії студента.

А. <http://leonardofrances.en.eresmas.com/Exercices/HPotCO/chezdocteur/chezdoc3.htm>

Б. <http://www.didierlatitudes.com/latitudes3/> (unité 6, ex. A)

В. <http://www.ciel.fr/apprendre-francais/preparation-examen/comprehension-oral-b1-2.html>

Приклад 13. Тип: творча, з використанням ІКТ. Вид: розроблення засобів навчання.

Інструкція: Ви – викладач французької мови. Доберіть аудіо-/відеофрагмент для навчання студентів I курсу детального розуміння інформації та, використовуючи інструментальну програму «HotPotatoes.Version6» (<http://hotpot.uvic.ca>), розробіть відповідні тестові завдання для контролю.

Приклад 14. Тип: аналітична, без використання ІКТ. Вид: аналіз фрагменту практичного заняття.

Інструкція: Ви – викладач французької мови. В академічну групу, де Ви викладаєте, прикріплено магістранта-практиканта для проходження педагогічної практики. На етапі пасивної практики Ви пропонуєте йому проводити окремі фрагменти практичного заняття. Проаналізуйте розроблений ним план-конспект фрагменту практичного заняття для розвитку вмінь розуміння основного змісту аудіоповідомлення у студентів I курсу за такими критеріями:

- точність формулювання цілей фрагменту практичного заняття;
- адекватність визначених етапів методики формування мовленнєвих навичок/умінь та відповідність обраних прийомів навчання;
- коректність обраних засобів навчання та визначених режимів роботи студентів;
- володіння професійно орієнтованою франкомовною комунікативною компетентністю в процесі реалізації квазіпрофесійної діяльності, що передбачає мовну грамотність.

Приклад 15. Тип: моделювальна, без використання ІКТ. Вид: коригування.

Інструкція: Ви – викладач французької мови. В академічну групу, де Ви викладаєте, прикріплено магістранта-практиканта для проходження педагогічної практики. У розробленому ним фрагменті практичного заняття з розвитку вмінь розуміння основного змісту некоректно сформульовано прийоми навчання. Виправте методичні помилки, які допустив магістрант-практикант, не ігноруючи, якщо є, мовні помилки.

Приклад 16. Тип: моделювальна, без використання ІКТ. Вид: доповнення плану-конспекту фрагменту практичного заняття.

Інструкція: Перед Вами фрагмент практичного заняття з розвитку вмінь розуміння основного змісту аудіотексту, в якому не передбачено дотекстовий етап роботи. Доповніть план-конспект, запропонувавши вправи й завдання дотекстового етапу, орієнтуючись на запропонований укладачем аудіотекст та зміст роботи.

Приклад 17. Тип: моделювальна, без використання ІКТ. Вид: доповнення фрагменту практичного заняття.

Інструкція: Перед Вами фрагмент практичного заняття для розвитку у студентів I курсу вмінь детального розуміння змісту аудіотексту, в якому укладач не передбачив

завдання для контролю. Доповніть план-конспект відповідними завданнями.

Приклад 18. Тип: моделювальна, без використання ІКТ. Вид: доповнення фрагменту практичного заняття.

Інструкція: Перед Вами фрагмент практичного заняття для розвитку у студентів I курсу вмінь розуміння основного змісту аудіотексту. Спираючись на визначені укладачем етапи і прийоми навчання, доповніть фрагмент текстом про зміст практичного заняття, передбачивши як мовлення викладача, так і очікувані відповіді студентів.

Приклад 19. Тип: творча, без використання ІКТ. Вид: розроблення фрагменту практичного заняття.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – маєте розробити та представити на семінарському занятті з «Методики навчання іноземних мов у вищому навчальному закладі» фрагмент практичного заняття з домінантою «практика у спілкуванні» для студентів I курсу з розвитку вмінь розуміння конкретної інформації аудіоповідомлення (режим доступу: <http://www.podcastfrancaisfacile.com/podcast/2010/11/louis-vuitton-city-guide-2011-paris-le-saint-honor%C3%A9.html>). Проаналізуйте аудіотекст, підготуйте до його пред'явлення студентам, ураховуючи можливі труднощі його сприймання й розуміння. Укладіть відповідні вправи та лінгвосоціокультурний коментар, завдання для контролю розуміння аудіотексту.

3.9. Методичні вміння майбутнього викладача французької мови для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні

Методичні знання та методичні навички є підґрунтям для розвитку методичних умінь формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, а саме:

- володіти методами, прийомами і засобами формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні та її окремих складників і компонентів;
- зіставляти кінцеві й проміжні цілі формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні з конкретними умовами формування мовленнєвих навичок і розвитку вмінь на різних ступенях навчання студентів у ВНЗ;
- зіставляти кінцеві й проміжні цілі формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні з цілями формування / вдосконалення рецептивних фонетичних, лексичних, граматичних навичок;
- здійснювати методичний аналіз різних джерел мовлення, видів мовлення для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні (зокрема, в

аудіопосібниках чинних НМК);

- вносити методичні корективи до комплексів вправ для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, представлених у чинних НМК чи інших джерелах навчальної інформації відповідно до умов навчання;
- аналізувати й критично оцінювати різні навчальні матеріали з урахуванням можливих труднощів їх сприймання і розуміння студентами;
- аналізувати й добирати навчальні матеріали для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, зокрема з точки зору їхнього виховного та розвивального впливу на студентів, і формулювати дотичні цілі в органічній єдності з практичною метою;
- добирати з різних джерел навчальної інформації та самостійно укладати вправи для вдосконалення мовленнєвих навичок та розвитку мовленнєвих механізмів аудіювання;
- володіти прийомами і засобами розвитку мовленнєвої здогадки, механізму ймовірного прогнозування, адитивної пам'яті відповідно до індивідуально-психологічних особливостей студентів;
- на основі дотичних критеріїв добирати франкомовні аудіотексти, відеофрагменти тощо для використання в навчальному процесі;
- стилістично диференціювати аудіотексти з метою вибору адекватної методики роботи з ними;
- здійснювати лінгвосоціокультурний аналіз аудіотекстів, укладати лінгвосоціокультурний коментар, формулювати дотичні цілі в органічній єдності з практичною метою;
- прогнозувати труднощі сприймання і розуміння аудіоповідомлення, визначати шляхи їх подолання;
- добирати і розробляти самостійно вправи дотекстового етапу для подолання труднощів сприймання і розуміння аудіотексту;
- змінювати умови пред'явлення аудіотексту;
- методично обґрунтовано визначати кількість пред'явлень аудіоповідомлення;
- змінювати комунікативне завдання при повторному пред'явленні тексту;
- використовувати опори й орієнтири для підвищення ефективності перебігу аудіювання;
- формулювати дотекстове комунікативне завдання для створення смислових орієнтирів сприймання і розуміння інформації аудіоповідомлення;
- укладати післятекстові завдання для контролю розуміння змісту прослуханого аудіотексту та обирати адекватні способи контролю відповідно до сформульованого комунікативного завдання;

- використовувати вербальні та невербальні способи контролю розуміння аудіотексту;
- добирати з різних джерел та створювати самостійно засоби, зокрема електронні, для само- та взаємоконтролю студентів;
- навчати стратегій аудіювання й укладати відповідні завдання;
- використовувати різні режими роботи (індивідуальну, парну, в малих групах тощо) і раціонально їх поєднувати;
- реалізовувати індивідуальний підхід до навчання студентів, здійснювати диференціацію навчальних матеріалів для аудіювання, методів і прийомів навчання;
- планувати, укладати та реалізовувати фрагмент з формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні під час практичного заняття з французької мови в органічній єдності з попереднім і наступним етапами;
- здійснювати самоаналіз фрагменту практичного заняття з формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, проведеного під час практичного заняття;
- вносити методичні корективи в процесі реалізації відповідного фрагменту;
- аналізувати фрагмент практичного заняття з формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, проведений викладачем / магістрантом-практикантом;
- реалізовувати методичний потенціал ІКТ для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні;
- організовувати професійно орієнтовану навчальну діяльність студентів з метою створення тематичних відеофрагментів, навчальних подкастів тощо для їх використання на практичних заняттях з французької мови;
- добирати навчальні матеріали, представлені в Інтернет-ресурсах навчального призначення, та методично обґрунтовано їх використовувати для організації самостійної позааудиторної роботи студентів з урахуванням їхніх індивідуально-психологічних особливостей;
- здійснювати опосередкований контроль самостійної позааудиторної роботи студентів;
- здійснювати методичну рефлексію а) щодо процесу учіння з метою оволодіння субкомпетенцією з формування професійно орієнтованою компетентністю в аудіюванні в умовах асинхронної самостійної професійно орієнтованої навчально-пізнавальної діяльності в інформаційно-комунікаційному навчальному середовищі; б) щодо процесу реалізації методичних умінь у реальних умовах навчально-виховного процесу з французької мови під час педагогічної практики.

Приклади навчально-методичних задач для розвитку методичних умінь

Приклад 1. Тип: аналітична, без використання ІКТ. Вид: аналіз.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – за проханням Вашого

майбутнього колеги аналізує розроблений ним план-конспект фрагменту з формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні за такими критеріями: коректність формулювання цілей; адекватність визначених етапів поставленим цілям; адекватність обраних прийомів; коректність формулювання інструкцій; мовна правильність за 5-ти бальною системою.

Приклад 2. Тип: моделювальна, без використання ІКТ. Вид: доповнення.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови. Ваш майбутній колега, магістрант-практикант, розробив план-конспект фрагменту практичного заняття з розвитку у студентів III курсу вмінь розуміння основного змісту аудіотексту. Втім він не сформулював його цілі / не визначив тип і вид заняття / прийоми навчання на різних етапах роботи з аудіотекстом. Доповніть план-конспект практичного заняття відсутніми елементами.

Приклад 3. Тип: моделювальна, без використання ІКТ. Вид: коригування.

Інструкція: Ви – викладач французької мови. Магістрант-практикант, який наразі проходить педагогічну практику, підготував план-конспект фрагменту практичного заняття з розвитку у студентів III курсу вмінь розуміння детального розуміння змісту аудіотексту та допустив деякі методичні помилки. Відкоригуйте його, звертаючи також увагу на мовну правильність.

Приклад 4. Тип: творча, без використання ІКТ. Вид: розроблення плану-конспекту фрагменту практичного заняття.

Інструкція: Ви – майбутній викладач французької мови – повинні розробити та представити на семінарському занятті з «Методики навчання іноземних мов у вищому навчальному закладі» фрагмент практичного заняття з домінантою «практика у спілкуванні» для студентів III курсу (тема «Le cinéma. Mon acteur préféré», метою якого є розвиток у студентів умінь розуміння основного змісту аудіоповідомлення (режим доступу до ресурсу: <https://francaislangueetonnante.wordpress.com/category/b2/comprehension-orale-b2/>).

Описані завдання та навчально-методичні задачі для оволодіння субкомпетенцією у формуванні професійно орієнтованої франкомовної компетентності в аудіюванні виконуються магістрантами під час асинхронної самостійної навчально-пізнавальної діяльності в інформаційно-комунікаційному навчальному середовищі, а творчі навчально-методичні задачі різних видів – у реальних умовах навчально-виховного процесу під час проходження педагогічної практики з французької мови, зокрема під час аналізу / добирання / трансформування / самостійного укладання вправ, добирання/розроблення засобів навчання тощо з метою включення у фрагменти практичних занять та для організації самостійної

позааудиторної роботи студентів з розвитку професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні з дотриманням вимог чинної Програми з французької мови, рекомендацій викладача французької мови відповідної академічної групи щодо використання навчальних посібників/навчально-методичних комплексів/підручників тощо.

Отже, визначено особливості самостійного оволодіння майбутніми викладачами французької мови субкомпетенцією у формуванні професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні, виокремлено методичні знання, визначено методичні навички й уміння, якими мають оволодіти магістранти, наведено приклади завдань (для набуття методичних знань) та навчально-методичних завдань (для формування методичних навичок і методичних умінь), представлених, з поміж інших засобів навчання, в інформаційно-комунікаційному навчальному середовищі.

Список використаних джерел

1. Абрамовская Н. Ю. Выявление трудностей при обучении аудированию, обусловленных стилевой принадлежностью звучащих текстов (на материале английского языка для младших курсов языкового вуза): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Абрамовская Нина Юрьевна. – М., 2002. – 166 с.
2. Азимов Э. Г. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э. Г. Азимов, А. Н. Щукин – М. : Издательство ИКАР, 2009. – 448 с.
3. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні / О. Б. Бігич // Іноземні мови. – № 2. – 2012. – С. 19-30.
4. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам / Н. Д. Гальскова. – М. : Аркти-Глосса, 2000. – 165 с.
5. Гез Н. И. Актуальные проблемы профессиональной подготовки учителей немецкого языка / Н. И. Гез, У. Ферстер // Иностранные языки в школе. – 1981. – № 4. – С. 40-45.
6. Драгунова А. А. Формирование иноязычной коммуникативной компетенции у студентов факультета иностранных языков через использование учебных Интернет-ресурсов на основе технологии Веб 2.0 : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Драгунова Анна Андреевна. – Ярославль, 2014. – 331 с.
7. Кириллина Н. Ю. Обучение аудированию публицистических текстов на основе аудиовизуальных источников информации (языковой ВУЗ, французский язык): автореф. дис. на соискание уч. степени канд. пед. наук: 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки) / Н. Ю. Кириллина. – М., 2006. – 19 с.
8. Клобукова Л. П. Проблемы обучения аудированию в зеркале реальной коммуникации / Л. П. Клобукова, И. В. Михалкина // Мир русского слова. – 2001. – № 3. – С. 104-108.

9. Малушко Е. Ю. Методика формирования иноязычной профильной аудитивной компетенции магистрантов лингвистики (на основе инфокоммуникационной технологии подкастов, английский язык): автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки, уровень профессионального образования)» / Е. Ю. Малушко. – Пятигорск, 2013. – 25 с.
10. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
11. Методика обучения иностранным языкам в средней школе : Учебник / Н. И. Гез, М. В. Ляховицкий, А. А. Миролубов и др. – М. : Высш. школа, 1982. – 373 с.
12. Миньяр-Белоручев Р. К. Методика обучения французскому языку : Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. «Иностр. яз.» / Р. К. Миньяр-Белоручев. – М. : Просвещение, 1990. – 224 с.
13. Михина А. Э. Методика формирования стратегий аудирования у студентов неязыкового вуза (английский язык): автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки)» / А. Э. Михина. – Улан-Удэ, 2009. – 26 с.
14. Морозов Д. Л. Обучение профессионально-ориентированному аудированию на основе совершенствования психологических механизмов речи : автореф. дис. ... канд. пед. Наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки, уровень высшего проф. образования)» / Д. Л. Морозов. – Нижний Новгород, 2009. – 24 с.
15. Потемкина В. А. Формирование иноязычной социокультурной компетенции у студентов неязыковых факультетов при обучении аудированию на материале социомаркированных текстов: автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки)» / В. А. Потемкина. – СПб., 2010. – 25 с.
16. Практикум по методике преподавания иностранных языков: Учеб пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2103 «Иностр. яз.» / К. И. Саломатов, С. Ф. Шатилов, И. П. Андреева и др.; Под общ. ред. К. И. Саломатова, С. Ф. Шатилова. – М. : Просвещение, 1985. – 224 с.
17. Обухова Н. В. Иноязычный медиатекст как средство формирования рецептивной речевой компетенции студентов-бакалавров: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранный язык; уровень высшего проф. образования)» / Н. В. Обухова. – Нижний Новгород, 2012. – 25 с.
18. Савицька Т. В. Дидактичні передумови формування у майбутніх учителів

іншомовної аудитивної компетенції / Т. В. Савицька // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Педагогіка та психологія. – 2002. – Вип. 5. – С. 273-279.

19. Савицька Т. В. Комплекс професійних умінь навчання аудіювання майбутніх учителів іноземних мов / Т. В. Савицька // Вісник Житомирського державного педагогічного університету. – 2003. – № 12. – С. 118-120.

20. Сіваченко О. О. Навчання аудіювання англomовних драматичних творів студентів старших курсів мовних спеціальностей: автореф. дис. ...канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання: германські мови» / О. О. Сіваченко. – К., 2009. – 22 с.

21. Синькевич К. М. Методика розвитку умінь аудировання в процесі формування соціолінгвістическої компетенції: автореф. дис. ...канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія і методика обчучення і вочпитання (иностранный язык)» / К. М. Синькевич. – М., 2012. – 26 с.

22. Соломатина А. Г. Методика розвитку умінь говорення і аудировання учасчихся посредством учебных подкастов (английский язык, базовый уровень): автореф. дис. ...канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія і методика обчучення і вочпитання (иностранные языки)» / А. Г. Соломатина. – М., 2011. – 24 с.

23. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленневої діяльності у вищому мовному закладі освіти: Навч. посібник / О. Б. Тарнопольський. – К. : Фірма «ІНКОС», 2006. – 248 с.

24. Типова програма дисципліни «Методика навчання іноземних мов і культур у вищих навчальних закладах» / С. Ю. Ніколаєва, Н. Ф. Бориско. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2012. – 48 с.

25. Типова програма з французької мови для університетів та інститутів (п'ятирічний курс навчання) / Уклад. Мельник В. І., Максименко А. П. та інші. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2004. – 230 с.

26. Халеева И. И. Основы теории обучения пониманию иноязычной речи (подготовка переводчиков): автореф. дис. ...докт. пед. наук: спец. 13.00.02 «Методика преподавания иностранных языков», 10.02.19 «Теория языкознания» / И. И. Халеева. – М., 1990. – 32 с.

27. Цыбанева В. А. Модульное обучение иноязычной аудитивной компетенции студентов-лингвистов (английский язык как второй иностранный): автореф. дис. ...канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки, уровень проф. образования)» / В. А. Цыбанева. – Пятигорск, 2009. – 22 с.

28. Шульгина Е. М. Методика формирования иноязычной коммуникативной

компетенции студентов посредством технологии веб-квест (профиль «Реакционная география и туризм», английский язык): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Шульгина Елена Модестовна. – Томск, 2014. – 243 с.

29. Яковлева В. А. Обучение иноязычному профессионально ориентированному аудированию на среднем этапе в условиях технического вуза (на материале французского языка): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Яковлева Валентина Анатольевна. – Екатеринбург, 2003. – 252 с.

РОЗДІЛ 4.

ФОРМУВАННЯ МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ / ВИКЛАДАЧІВ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

4.1. Медіакомпетентність як різновид професійної компетентності вчителя / викладача іноземної мови

Сучасну культуру вже важко уявити без засобів масової інформації, кіно, радіо, телебачення, Інтернету. Практично кожна людина контактує з медіа. Тому сучасний учитель / викладач іноземної мови (ІМ) повинен бути не просто готовим до сприйняття й переробки великого обсягу інформації, а й уміти грамотно добирати необхідну інформацію та ефективно її використовувати в навчально-виховному процесі з ІМ.

Однією з сучасних тенденцій комунікативно спрямованої освіти у середній та вищій школі є залучення до навчального процесу з ІМ автентичних медіатекстів, які сприяють взаємопов'язаному навчанню мови і культури народу – її носія [2].

Відповідно до виробничих функцій учитель / викладач ІМ повинен уміти встановлювати типологію навчальних матеріалів, здійснювати їх адаптацію, визначати кореляцію допоміжних засобів навчання з основними, добирати та систематизувати навчальний матеріал, розробляти навчальні завдання в опорі на автентичний матеріал тощо [1; 5]

Аналіз сучасної методичної літератури засвідчив доволі високу розробленість методики використання різних типів медійних повідомлень у навчанні ІМ [6; 7; 8; 9; 10]. Зокрема, веб-сайт *Enseigner le français avec le TV 5 monde* [7] щотижня пропонує нові методичні розробки використання медіатекстів різних типів і жанрів.

Проте наші спостереження за професійною діяльністю студентів під час педагогічної практики свідчать про їхні труднощі із застосуванням допоміжних засобів навчання французької мови, зокрема органічно поєднувати автентичні медіаматеріали з тематикою уроку / заняття, планувати процес формування мовленнєвих навичок і вмінь та реалізувати контроль якості навчального процесу із залученням допоміжних засобів навчання.

Таким чином, існує необхідність формувати у майбутніх учителів / викладачів ІМ *медіакомпетентність*, під якою ми, услід за О. А. Федоровим, розуміємо сукупність мотивів, знань, вмінь і здібностей викладача використовувати медіа в аудиторії різного віку [4, с. 24]. Медіакомпетентність включає вміння критично аналізувати, оцінювати та використовувати у професійно спрямованій діяльності медіатексти різних видів,

форм і жанрів.

Медіатексти можуть включати повідомлення, представлені у будь-якому виді та жанрі медіа (газетна стаття, телепередача, відеокліп, фільм тощо) [4, с. 27]. Оскільки робота з кожним із них вимагає специфічних прийомів і підходів до підготовки студентів – майбутніх учителів / викладачів французької мови, наразі зупинимось на рекламі, відеокліпі та телерепортажі, які, завдяки короткій тривалості (2-3 хв.), уможливають їх використання на уроці / занятті французької мови. Також аудіовізуальний компонент сприяє одночасному залученню аудитивного й зорового каналів сприйняття інформації, полегшуючи її обробку та запам'ятовування, що є вагомим при вивченні ІМ.

Сформованість медіакомпетентності майбутніх учителів / викладачів визначається за різними критеріями [3]. Так, студенти повинні вміти сприймати франкомовні медіатексти (*перцептивний рівень*); критично аналізувати медіатексти різних видів і жанрів (*інтерпретаційно-оцінювальний рівень*); добирати медіатексти та використовувати їх у професійно орієнтованій навчальній діяльності (*діяльнісний та креативний рівні*).

Уміння перцептивного рівня, передбачаючи зорове, слухове або аудіо-візуальне сприйняття медіатекстів, формуються під час практичних занять з французької мови, вміння інтерпретаційно-оцінювального, діяльнісного та креативного рівнів – на заняттях з дисципліни «Використання новітніх технологій у викладанні ІМ», головною метою якої є формування професійних умінь використовувати різні медіатексти у подальшій педагогічній діяльності.

Відповідно до робочої програми дисципліни «Використання новітніх технологій у викладанні ІМ» передбачено вивчення таких тематичних блоків: «Використання автентичних матеріалів на заняттях з французької мови»; «Візуалізація навчального процесу» та «Використання Інтернету та мультимедійних технологій у навчанні ІМ».

Таким чином, методика формування медіакомпетентності в курсі новітніх технологій ґрунтується на сформованих рецептивних мовленнєвих навичках і вміннях, зокрема аудіювання медіа різних типів.

Для ефективного використання медіа в подальшій професійній діяльності студенти повинні знати про:

- роль і місце медіаматеріалів у системі викладання французької мови;
- характеристику кожного типу медіаповідомлення та його потенційні можливості для навчання ІМ;
- переваги та недоліки конкретного медіаповідомлення в навчанні різних видів мовленнєвої діяльності;

- критерії добору та етапи роботи з кожним типом медіатексту.

Ці методичні знання студенти набувають у курсі лекцій з новітніх технологій. Перш ніж перейти до опису методичних завдань, які студенти виконують на практичних заняттях з курсу новітніх технологій, коротко розглянемо методи та прийоми роботи з аудіовізуальними (АВ) медіатекстами.

Опрацювання АВ медіатекстів здійснюється протягом трьох етапів: дотекстового, текстового і післятекстового. *Дотекстовий*, або *підготовчий*, *етап* має на меті створити мотивацію у студентів до перегляду медіатексту, ознайомити їх із темою АВ повідомлення, усунути мовні труднощі розуміння (повторення граматичних явищ, пояснення незнайомих слів тощо). *Текстовий етап* умовно поділяється на два підетапи: перегляд медіатексту без звуку та зі звуком. На цьому етапі студентам пропонуються рецептивні вправи у розумінні побаченого / почутого, продуктивні вправи у створенні власного тексту до АВ медіатексту (при перегляді без звуку), репродуктивні вправи (відповіді на запитання, заповнення таблиць тощо). *Післятекстовий етап* має на меті розвиток усного або писемного мовлення. На цьому етапі пропонуються репродуктивні вправи на переказування тексту, продуктивні вправи з висловлення власного судження, творчі продуктивні вправи у створенні власного тексту за аналогією із запропонованим тощо.

4.2. Методичні завдання на матеріалі реклами

Проілюструємо завдання для формування медіакомпетентності на інтерпретаційно-оцінювальному, діяльнісному і креативному рівнях на прикладі реклами.

Ефективне використання рекламних матеріалів у навчанні ІМ передбачає роботу над її інформаційним (смісловим) та лінгвосоціокультурним компонентами. Зазначимо, що дидактичному потенціалу рекламних матеріалів присвячено низку досліджень (Т. В. Карамішева, А. І. Іванченко; П. Ю. Мельник; Д. А. Руснак; М. Gaouaou; С. Grare та ін.).

Завдання **інтерпретаційно-оцінювального** рівня:

- *Visionnez la publicité proposée et dites quel est son thème principal.*
- *Identifiez les parties de l'annonce (nom de la marque, slogan, argumentaire).*
- *Identifiez les champs lexicaux et sémantiques.*
- *Identifiez les structures grammaticales / les types de phrase dans le slogan.*
- *Analysez l'implicite discursif (le sous-entendu, le dit, le non-dit, le présupposé).*
- *A quels éléments culturels cette publicité fait-elle appel ? (des gestes connotés, des*

habits, des mots, des attitudes, des situations marquées culturellement).

- Quel effet le message a-t-il sur vous ? (positif, négatif, stressant, rigolo, valorisant, etc.)?

- Quelle est l'utilité pour la communication ? (message informatif, artistique, amusant, incite à réfléchir...)?

- Comment pouvez-vous l'exploiter en classe (travail sur l'oral, la lecture et l'écrit, travail d'imagination à partir du document choisi, travail de créativité etc.)?

- Combien d'étapes de travail pouvez-vous proposer? (visionnement sans / avec le son, visionnement coupé / intégral etc).

Завдання діяльнісного рівня:

- Elaborez les questions pour provoquer les réactions spontanées des élèves : ce qu'ils voient / ce qu'ils entendent; le sens et la visée de la publicité.

- En travaillant avec la publicité-surprise, élaborez les questions pour faire aux élèves émettre des hypothèses sur le produit présenté.

- Elaborez les questions pour compléter la découverte du document.

- Elaborez le questionnaire (QCM / Vrai ou Faux) pour la compréhension orale/ ou écrite.

- Formulez des arguments et proposez aux élèves de les prouver par des exemples du document.

- Elaborez des activités de production orale et/ou écrite.

- Choisissez une activité de création (création d'une publicité personnelle ou de groupe), proposez les outils de la langue indispensables à cette création. Etc.

Завдання креативного рівня передбачають створення студентом власної методичної розробки. Пропонуємо такий алгоритм дій:

2. *Etudiez les fiches pédagogiques proposées et repérez les objectifs, les étapes de travail, les activités de compréhension / de production / de création.*

3. *En prenant en compte les critères de choix des documents publicitaires (voir les notes du cours), choisissez sur Internet les publicités correspondant aux centres d'intérêt des apprenants (famille, amitié, sport, musique, fêtes...).*

4. *Sur le modèle des fiches pédagogiques étudiées, élaborez la vôtre pour une publicité à votre choix. Prenez compte du groupe d'élèves cible (niveau de développement psychologique et linguistique, cursus scolaire). Définissez les objectifs de l'enseignement (communicatif, linguistique, cognitif et éducatif), élaborez les activités de compréhension et de production à chaque étape de travail avec le document. Imaginez une activité de création individuelle ou de groupe.*

5. *Dans le cadre de quel thème et à quel moment de la leçon pourriez-vous utiliser*

votre fiche?

Матеріали для власних розробок студенти можуть знайти на таких сайтах: Culture Pub: Galerie de pubs du monde entier : <http://www.culturepub.fr/>; INFOPRESSE : le portail du marketing, de la publicité et de la communication <http://www2.infopresse.com/blogs/actualites/archive/2010/01/22/article-33639.aspx>.

Таким чином, студенти спочатку вивчають рекламні матеріали з точки зору можливостей їх застосування у навчальному процесі, після чого укладають власну практичну розробку з урахуванням критеріїв добору, етапів роботи з медіадокументом та конкретних цілей навчання.

Пропонуємо приклади педагогічних розробок для різних рівнів. Так, рівень А 1 відповідає 1-4-му класам початкової школи, рівень А 2 – 5-9-ому класам основної школи, рівень В 1 – 10-му класу старшої школи та рівень В 2 – 11-му класу старшої школи. Згідно з Типовою програмою ВНЗ для студентів мовних спеціальностей, розробки рівня В 1 / В 2 можуть бути використані на молодших курсах (1-2 курси), розробки рівня С 1 / С 2 – на 3-5-ому курсах, відповідно до тематики навчальних програм. Ми використали розробки для рівнів В1 - С1 з навчального сайту LUCARNE.FLE (<https://lucarnefle.wordpress.com>), а для рівнів А1-А2 запропонували власні педагогічні розробки.

4.2.1. Fiche pédagogique (A1). PUB Lactel.

Spot publicitaire : <https://www.youtube.com/watch?v=rK3mMLbWQyk>

Niveau : A 1

Thèmes : Famille / Repas.

Objectifs :

Communicatifs :

- Décrire les personnages
- Parler de la bonne alimentation

Linguistique :

- Vocabulaire de la famille, des vêtements et de l'alimentation
- Impératif /Présent de l'Indicatif.

Socio-culturel :

- Découvrir la vie au quotidien

Educatif :

- Eduquer les enfants à la bonne alimentation

Les étapes du travail :

1. Avant le visionnement : *description des photos de famille.*
2. Le visionnement sans le son: *description des personnages, hypothèses sur le sujet de la*

publicité et le produit présenté.

3. Le visionnement avec le son : *compréhension orale*.

4. Après le visionnement : *développement de l'expression orale*.

1. Avant le visionnement

Objectif : Sensibiliser les élèves au sujet de la vidéo. Réviser le vocabulaire « Famille », « Vêtements ».

La veille, demander aux enfants d'apporter des photos de leur famille. Chacun décrit sa photo en nommant les membres de sa famille.

Par exemple :

- *C'est mon père. Il s'appelle Ivan. Il a 32 ans. Il porte un jean et une chemise bleue.*
- *C'est ma mère. Elle s'appelle Marie Elle a 30 ans. Elle porte une robe verte. Etc.*

2. Le visionnement sans le son.

Objectif : Décrire les personnages, faire des hypothèses sur le sujet de la vidéo, repérer le produit présenté.

Voir la publicité sans le son.

Travail par groupes

Groupe 1: Décrire les personnages (détails sur l'âge, la vestimentation, etc.)

Groupe 2: Nommer le lieu où se passe l'action. Nommer les aliments vus à l'écran.

Repérer le produit présenté.

Remplir la grille

Activité 1: Remplissez la grille :

1. Personnages vus à l'écran	
2. Lieu où se passe l'action.	
3. Aliments vus à l'écran Quel est le produit présenté ?	

Pistes de corrections/ Corrigés :

1. Personnages vus à l'écran	Le père. Il a 35 ans. Il porte une chemise bleue. L'enfant. Il est petit. Il a 12 mois. Il porte une salopette bleue. La mère. Elle a 30 ans. Elle porte un ensemble gris.
2. Lieu où se passe l'action.	La cuisine (l'action se passe dans la cuisine).
3. Aliments vus à l'écran Quel est le produit présenté ?	Une bouteille de lait, un paquet de céréales Le lait Lactel.

Individuellement

Activité 2: Remplis la grille. Mets une croix dans la bonne case

Actions	Le père	La mère	L'enfant
(Il / elle) marche.			+

(Il / elle) prend l'enfant dans les bras.	+		
(Il / elle) parle à l'enfant.	+		
(Il / elle) sourit.			+
(Il / elle) laisse tomber le paquet de céréales.			+
(Il / elle) prend sa bouteille de lait.			+
(Il / elle) ramasse les céréales.	+		
(Il / elle) entre dans la cuisine.		+	
(Il / elle) demande (dit) quelque chose		+	
(Il / elle) répond.			+
(Il / elle) est étonné.	+		

Par tandem.

Faire des hypothèses.

- *Imaginez le dialogue entre le père et le fils. Que dit le père à l'enfant ?*

Pistes de corrections/ Corrigés :

Réponses libres.

Par exemple : Père : Mange ! (Bois ton lait !)

Enfant : Non ! (Je ne veux pas !) Etc.

3. Le visionnement avec le son

Objectif : Comprendre les informations à l'oreille. Comparer les hypothèses faites avec les informations entendues.

Voir la publicité avec le son. Répondre aux questions.

Individuellement

Activité 3: Choisis la bonne réponse :

1. Le père demande à l'enfant :

- a) Bois ton lait !   b) Dis « maman » !   c) Dis « papa » !

2. L'enfant dit :

- a) le lait   b) papa   c) maman

3. Que dit maman ?

- a) Qui a fait ça ?   b) Qui a laissé tomber les céréales ?   c) Qui a bu le lait ?

4. L'enfant répond en disant:

- a) maman   b) papa   c) moi

5. Quelle est la réaction du père ?

- a) il est content   b) il est étonné   c) il est mécontent

Pistes de corrections/ Corrigés :

1. c) ; 2. c) ; 3. a) ; 4. b) ; 5 b) .

4. Après le visionnement

Objectif : Développer l'expression orale. Parler de l'alimentation saine.

Par groupes.

Groupe 1 : Nommer les aliments bons pour la santé.

Groupe 2 : Nommer les aliments mauvais pour la santé.

Individuellement

- *Raconte ce que tu manges le matin. Est-ce bon pour la santé ?*
- *Dis à ton ami ce qu'il doit manger pour être en bonne santé.*

Pistes de corrections/ Corrigés :

Réponses libres.

Fiche réalisée par Diane Rousnak, Université Nationale de Tchernivtsi

4.2.2. Fiche pédagogique (A2). La rentrée des grands.

Spot publicitaire : <http://www.peoleo.com/portfolio/les-economies-denergie-cest-maintenant/> ou <https://www.youtube.com/watch?v=3cqO-uDuJjg>

Niveau : A 2

Thèmes : Ecole / Relations parents-enfants.

Objectifs :

Communicatifs :

- Décrire les personnages.
- Parler des activités scolaires.
- Faire des hypothèses.
- Parler des relations entre les enfants et les parents.
- Faire des reproches.

Linguistiques :

- Vocabulaire de activités scolaires.
- Présent de l'Indicatif/ Passé composé./ Impératif

Cognitif :

- Développer la discrimination auditive, la mémoire, l'attention,

Socio-culturel :

- Découvrir la vie scolaire en France.

Vocabulaire :

- *Faire la tête* : bouder, être de mauvaise humeur
- *Baisser les bras* : abandonner

Les étapes du travail :

1. Avant le visionnement : *sensibilisation au sujet de la publicité.*
2. Le visionnement sans le son: *compréhension visuelle, description des personnages et des actions, hypothèses sur le sujet de la publicité.*
3. Le visionnement avec le son : *compréhension orale et visuelle.*

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

Pistes de correction/ Corrigés :

a) L'action se passe à l'école (dans les salles de classe, à la cantine, dans la cour). Les personnages principaux sont les enfants et leurs parents. b) Images : 3, 4, 6, 7

Deuxième visionnement

Par groupes.

Activité 2:

Groupe 1 : Décrivez le garçon blond. Notez ses actions.

Groupe 2 : Décrivez la fillette . Notez ses actions.

Groupe 3 : Décrivez le garçon aux lunettes Notez ses actions et les actions des adultes

Mise en commun.

Activité 3:

Groupe 1 : Imaginez le dialogue entre le fils et le père (séquence 00' à 00'20).

Groupe 2 : Imaginez les paroles de la fillette dans la salle de classe (séquence 00'25 à 00'40), dans la classe de musique (00'49 à 00'53), à la fin du film (01'23 à 01'30)

Groupe 3 : Imaginez les paroles du garçon aux lunettes dans la classe (séquence 00'35), au gymnase (01'11)

Pistes de correction/ Corrigés :

Réponses libres

• *Faites des hypothèses : Quel est, à votre avis, le sujet de la publicité ? Quels rôles jouent les enfants ? et les adultes ?*

3. Le visionnement avec le son

Objectif : Comprendre les informations à l'oreille. Comprendre la situation du spot publicitaire.

Première écoute :

Objectif : Compréhension globale (auditive et visuelle).

Quiz de Miranda Lomidzé ([http://www.bonjourdefrance.com/exercices/ ...](http://www.bonjourdefrance.com/exercices/))

Activité 4: Lis attentivement les questions et choisis la bonne réponse.

1. Cette vidéo est	7. L'expression "baisser les bras" signifie...
a) un spot publicitaire	a) Serrer quelqu'un dans ses bras
b) un court métrage	b) Avoir mal aux bras, être fatigué
c) une émission de télé	c) Renoncer à agir, se décourager face aux difficultés
2. L'enfant...	8. "Tu vas y arriver", est une expression pour...
a) refuse d'aller à l'école	a) Démotiver quelqu'un
b) est déçu parce qu'il a eu de mauvaises notes	b) Gronder quelqu'un
c) s'inquiète pour l'avenir de son père	c) Encourager quelqu'un
3. Les enfants- professeurs sont plutôt :	9. La fillette professeur qui porte des lunettes dit
a) amicaux	a) La cloche n'a pas sonné aujourd'hui !
b) méchants	b) Il n'y a pas de cloche ici !
c) strictes	
4. L'expression "fais pas la tête", signifie :	

- a) Ne sois pas mécontent, ne boude pas
- b) Ne perds pas la tête
- c) Dépêche-toi !

5. Quels adjectifs utiliserais-tu pour caractériser la fillette professeur?

- a) Sévère et sérieuse, mais pas méchante
- b) Méchante et antipathique
- c) Sympathique et sentimentale

6. Qui a oublié son goûter ?

- a) le professeur
- b) l'enfant
- c) le père

- c) Il n'y a qu'une seule cloche ici, c'est moi!

10. Selon les professeurs de cette école, quel est le problème ?

- a) L'indiscipline des élèves
- b) Les parents ne s'impliquent pas dans la vie de l'école
- c) Le manque d'enthousiasme, de motivation et d'intérêt chez les élèves

Pistes de correction/ Corrigés :

1. a) ; 2. c) ; 3. c) ; 4. a) ; 5. a) ; 6. c) ; 7. c) ; 8. c) ; 9. c) ; 10. c).

Deuxième écoute.

Objectif : Compréhension sélective.

Individuellement.

Quiz de LES Mariano Quintanilla Et si les parents retournent à l'école ? (FLEvidéo.com).

Activité 5: Choisis la bonne réponse :

1. Tu entends...

- a) Asseyez-vous!
- b) Levez-vous!
- c) Taisez-Vous!

2. Tu entends...

- a) Dehors!
- b) Debout!
- c) Assis!

3. Tu entends...

- a) Faites-moi La!
- b) Faites les devoirs!
- c) Levez le doigt!

4. Tu entends...

- a) Vous avez révisé, hier?
- b) Vous n'avez pas révisé, hier?
- c) Vous avez pas révisé, hier?

5. Tu entends...

6. Tu entends...

- a) Soyez gentils!
- b) Soyez sages!
- c) Soyez attentifs!

7. Tu entends...

- a) Ne fais pas la fête!
- b) Ne fais pas la tête!
- c) Ne sois pas bête!

8. Tu entends...

- a) Il ne faut pas baisser les bras
- b) Il ne faut pas avoir de mauvaises notes
- c) Il ne faut pas se décourager

9. Tu entends...

- a) Qui vous a dit de bavarder?
- b) Qui vous a dit de vous lever?
- c) Qui vous a dit de rire?

- a) Excusez-moi!
- b) Pardonnez-moi!
- c) Demandez-moi!

10. À la cantine, tu entends...

- a) C'est moi!
- b) Présent!
- c) Suivant!

Pistes de correction/ Corrigés :

1. a) ; 2. c) ; 3 a) ; 4. c) ; 5. a) ; 6. c) ; 7. b) ; 8. a) ; 9. b) ; 10. c).

Troisième écoute.

Objectif: Compréhension détaillée.

Activité 6: a) Mets les phrases dans l'ordre chronologique en fonction de leur apparition dans la vidéo. b) Associe chaque phrase à la personne qui la dit.

1. - C'est quoi, ces mauvaises notes ? Ah, tu me donnes vraiment beaucoup de files à retordre !
2. - Allez, papa ! Fais pas la tête !
3. - Papa, tu crois pas qu'il faut qu'on parle ?
4. - Asseyez-vous ! Si vous êtes ici, c'est pour perdre vos mauvaises habitudes !
5. - Assis ! Qui vous a dit de vous lever ? Il n'y a qu'une seule cloche ici, et c'est moi !
6. - Soyez attentifs ! Je vais vous expliquer !
7. - Mais vous avez pas révisé hier ? !
8. - Faites-moi « la » !
9. - Et maintenant on canalise bien toute son énergie !
10. – Suivant !
11. - Excusez-moi, c'est mon père. Il a oublié son goûter.
12. - Il faut pas baisser les bras ! Tu vas y arriver !
13. - Suivant !

Pistes de correction/ Corrigés :

- a) 3 - 1 - 2 - 4 - 6 - 7 - 10 - 8 - 11- 13 – 9 - 14 - 12 - 5
- b) Le garçon blond aux cheveux courts: 1, 2, 3, 11

La fillette aux lunettes : 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13

Le garçon aux lunettes, aux cheveux mi-longs : 6, 9

4. Après le visionnement

Objectif: Développer l'expression orale.

Comparer les hypothèses avec les informations reçues après le visionnement avec le son. Répondre aux questions.

- *Quel est le message de la publicité? A qui s'adresse-t-elle ?*
- *A votre avis, à quoi ça sert, le renversement des rôles ? Est-ce que ça peut aider à mieux s'entendre ?*

- *Voudriez-vous que vos parents aillent à l'école à votre place ? Voudriez-vous jouer le rôle du professeur ?*
- *Que changeriez-vous dans le comportement des professeurs ? de vos parents ?*
- *Relevez dans le texte les phrases qui servent à encourager quelqu'un / reprocher à quelqu'un. Trouvez-en d'autres.*

En groupes.

Débats.

Groupe 1 : Imaginez les reproches que puissent faire les professeurs aux élèves à propos des études.

Groupe 2 : Imaginez les reproches que puissent faire les élèves à leurs professeurs.

Jouez les scènes.

Fiche réalisée par Diane Rousnak, Université Nationale de Tchernivtsi

4.2.3. Fiche pédagogique (B1). LE POISSON ROUGE de Cédric Klapisch.

Spot publicitaire : http://www.youtube.com/watch?v=qbz91ev_1H0

Niveau : B1

Thèmes : Le SIDA, une campagne de prévention

Objectifs :

Communicatifs : Raconter une histoire

Emettre une hypothèse

Linguistiques : Le futur proche et simple

Expression de l'hypothèse (peut-être, sans doute, probablement)

Tâches : Emettre des hypothèses sur le film

Comprendre un court-métrage ; spot de prévention et ses stratégies

Inventer des slogans

Produire / imaginer une campagne de prévention

Découpage en séquences :

1. 00' à 00'40 : Générique de début. Une femme sort d'un immeuble avec des bagages et un aquarium dans les bras. Elle marche dans la rue et parle à son poisson rouge.

2. 00'40 à 1'24 : Elle traverse une rue avec beaucoup de circulation (Musique *Pierre et le loup* de Prokofiev). Elle manque de se faire renverser par une voiture et fait tomber l'aquarium. Elle crie. Elle dit : «qu'est-ce que je vais faire ?». Elle voit une pharmacie.

3. 1'24 à 1'46 : Elle court (musique rock) vers la pharmacie.

4. 1'46 à 2'30 : Elle rentre dans la pharmacie et achète un préservatif. Les autres clients l'aident à remplir le préservatif avec de l'eau et à sauver le poisson.

5. 2'30 à 3'06 : Elle est dans la rue et tient le préservatif rempli d'eau. Une phrase apparaît: «Un préservatif peut sauver une vie». Générique de fin.

Proposition de déroulement pour le niveau B1:

Deux parcours sont proposés aux choix pour ce niveau.

Parcours 1 : centré sur le principe de campagne de prévention.

Parcours 2 : centré sur la prévention Sida.

Les étapes du travail :

1. *Avant le visionnement* : Activité 1

2. *Pendant le visionnement sans le son* : Activités 2 – 3

3. *Pendant le visionnement avec le son* : Activités 4 – 5

4. *Après le visionnement* : Activités 6

Parcours 1

Activité 1: Avant le visionnement : annoncer que l'on va regarder un court métrage intitulé *Le poisson rouge*.

- *A deux, imaginez ce dont il va être question dans le court-métrage à partir du titre en 5 phrases.*

[une rivière et un pêcheur, un chat qui essaye de manger un poisson, un poisson qui se perd dans l'océan,...]

Activité 2: Visionner le premier plan de la séquence 1 (le personnage sort d'un immeuble).

- *A deux, faites une fiche d'identité du personnage : Qui est-elle ? Nom, prénom ; âge, profession,*

[jeune femme, elle a moins de 30 ans, ou plus ; elle est bien habillée ; avec des bagages et un bocal avec un poisson rouge, elle gagne bien sa vie ; elle ne travaille pas, ...]

- *Dans quelle ville est-elle ? Où va-t-elle ?*

[Ville française peut-être Paris, Lyon, Marseille ou ville francophone (Bruxelles ; Québec) ; elle retourne chez ses parents, elle va à l'hôtel, elle quitte la France ou son pays...]

Activité 3: Visionner sans le son le second plan de la séquence 1 [elle marche dans la rue et parle à son poisson rouge].

- *Deux par deux, imaginez ce que raconte le personnage à son poisson rouge. Et imaginez ce que ce dernier pense. Puis vous jouerez ce « dialogue ».*

[Elle : elle le rassure, lui dit qu'elle va s'occuper de lui, elle lui explique ce qu'il y a dans la rue (voitures ; passants) ; elle se confie à lui ; elle lui explique pourquoi elle part ; elle lui dit où ils vont ... Le poisson : il exprime sa joie d'être dans la rue et de sortir (enfin) de l'appartement ; il la prend pour une folle ; il n'est pas content ;...]

Repasser la séquence pour confronter les hypothèses avec le son. [Elle bafouille et elle est stressée « ne pas parler il ne veut pas parler, alors on parlera plus, il sera content. On va rester tous les deux. Hein mon Kiki ! »]

Activité 4: Visionner la séquence 2. Attention d'arrêter la vidéo avant que les apprenants ne voient le plan sur la pharmacie !

- *Imaginez ce qui va se passer : Comment va-t-elle sauver son poisson rouge?*

[elle va remplir ses mains de larmes ; elle va le jeter dans la rivière ; elle va chercher une fontaine ; elle va aller chez un ami ; elle va retourner chez elle ;...]

Activité 5: Demander ce qui vient de se passer.

Visionner les séquences 3 et 4.

- *D'après vous, pour quel produit ce court-métrage est-il fait ?*

[eau minérale ; les chaussures ; une entreprise de déménagement,...]

Par vote à main levée, choisir le produit le plus probable, à partir de la liste des hypothèses.

- *Deux par deux, imaginer le slogan pour ce produit.*

[eau minérale « vous ne la boirez plus par hasard » ; les chaussures « heureusement qu'elle portait des chaussures Bata : des chaussures imbattables » ; une entreprise de déménagement « si seulement, elle avait fait appel à nous »]

Visionner la séquence 5 pour confronter les hypothèses avec le film.

[C'est une campagne de prévention Sida. Ce court-métrage faisait partie d'une série de courts « 3000 scénarios pour un virus ». Pour historique du court-métrage : <http://www.lecrips.net/>]

Activité 6: Travail de discussion sur le principe de campagne de prévention. Qu'est-ce que c'est ? A quoi ça sert ?

- *Imaginez un court-métrage pour une campagne de prévention sur le port de la ceinture de sécurité en voiture. Expliquer en 10 phrases le scénario possible.*

[Autre pistes : pour le lavage des dents ; pour les économies d'énergie, de chauffage ; pour le recyclage des ordures ; pour le bénévolat dans une association caritative de votre pays ; la protection de l'ouïe (écoute du lecteur mp3 moins fort, concerts,...) ; contre la corruption...]

Parcours 2

Même démarche que parcours 1 puis

Activité 6

Pour aller plus loin, à partir de la phrase finale : «Un préservatif peut sauver une vie»

Discussion avec les élèves sur le SIDA (avec un expert ou médecin (scolaire) ; professeur de biologie ou de médecine ;...)

- *On vous demande de réaliser une publicité à partir de cette phrase : deux par deux, expliquer en 10 phrases le scénario possible.*

En fin de cours, demander aux élèves de compléter le tableau d'auto-évaluation.

Puis discussion en commun.

AUTO-EVALUATION

Je savais déjà: ....

J'ai appris : .....

J'aimerais savoir : .....

Fiche réalisée par Sylvain Audet et Cécile Tourbatez

4.2.4. Fiche pédagogique (B2 / C1). Les campagnes de prévention.

Spots publicitaires : http://www.youtube.com/watch?v=aZZJcJ-w_VY

Thèmes : Santé , les campagnes de prévention

Niveau : B 2/ C 1

Objectifs :

Communicatifs : Donner un conseil de santé

Comprendre globalement les messages de prévention

Exprimer une opinion

Linguistiques : Expressions et vocabulaire du corps et de la santé

Tâches : Associer chaque vidéo à son thème puis à son slogan

Compléter un texte

Déduire le thème d'un spot et en créer un slogan

Donner des conseils pour la santé

Donner son avis sur les spots de prévention

Les étapes de travail

1. *Avant le visionnage* : sensibilisation au sujet
2. *Pendant le visionnage* : compréhension des vidéos
3. *Pour aller plus loin* : visionnage d'une vidéo au sujet similaire
4. *Après le visionnage* : expression écrite

1. Mise en route (Avant le visionnage)

• *Quels sont les thèmes abordés habituellement par les campagnes de prévention liées à la santé ? [SIDA, alcool, grippe, diabète, tabac,...]*

• *Vous souvenez-vous de la dernière campagne de prévention que vous avez vue ? Quel en était le thème ?*

2. Pendant le visionnage.

Activité 1: Nous allons regarder 9 spots TV de prévention sur différents thèmes.

http://www.youtube.com/watch?v=aZZJcJ-w_VY

Associez chaque vidéo avec le bon thème :

Vidéo 1   a) La drogue   **Corrigés** : 1.e)

Vidéo 2   b) La dépression   2. a)

Vidéo 3	c) Le tabac	3. i)
Vidéo 4	d) L'alcool	4. b)
Vidéo 5	e) La vaccination	5. j)
Vidéo 6	f) Le test VH	6. c)
Vidéo 7	g) La contraception	7. f)
Vidéo 8	i) L'hygiène	8. d)
Vidéo 9	j) Le sucre	9. g.

Activité 2: Voici les « slogans » de chaque spot. Avant de regarder une deuxième fois les vidéos, essayez d'associer, de mémoire et/ou par déduction, chaque slogan à la vidéo correspondante. http://www.youtube.com/watch?v=aZZJcJ-w_VY

Slogan	Numéro de la vidéo
<i>Pour mieux en connaître les symptômes et les traitements, demandez le guide gratuit sur www.info-depression.fr</i>	4
<i>Faut-il que les garçons soient enceintes pour que la contraception nous concerne tous ?</i>	9
<i>Arrêtez avant qu'il ne soit trop tard. Appelez le 3989.</i>	6
<i>N'attendez pas que ça devienne plus méchant, vaccinez votre enfant maintenant.</i>	1
<i>Demandez à MADAM, sur mangerbouger.fr</i>	5
<i>Retrouvez les gestes qui protègent votre santé sur www.inpes.sante.fr</i>	3
<i>Un petit geste peut vous en épargner beaucoup d'autres. Diminuez votre consommation.</i>	8
<i>Avant d'arrêter le préservatif, faites le test du VIH.</i>	7
<i>Ne fermons pas les yeux.</i>	2

Activité 3: Nous allons regarder à nouveau tous les spots de prévention. Quel est selon vous le ton de chacun ? Comique ? Triste ? Autre ?

Cochez la case que vous jugez la meilleure pour chaque spot.

	Comique	Triste	Autre
Vidéo 1			x
Vidéo 2		x	
Vidéo 3	X		
Vidéo 4		x	
Vidéo 5	X		
Vidéo 6		x	
Vidéo 7			x
Vidéo 8			x
Vidéo 9	X		

- Quel est votre spot préféré ? Pourquoi ?

- *Quel est le spot le plus efficace ? Pourquoi ?*
- *Quel est le spot le moins efficace ? Pourquoi ?*

4. Pour aller plus loin

Activité 4: *Nous allons regarder un spot de sensibilisation sur un nouveau thème. D'après vous, quel est ce thème ?*

Projeter la vidéo [l'anorexie] <http://www.youtube.com/watch?v=3GaoQPla9Ag>

Par deux, essayez d'imaginer un slogan pour ce spot.

Exemples : - L'anorexie est une maladie mortelle. Aidez les personnes qui en souffrent.

- Ne soyez pas victime de votre reflet. Consultez le regard des autres.
- Si une personne de votre entourage est anorexique, appelez le 38 87 ...

5. Après le visionnage

Activité 5: *Imaginez que le Ministère de la Santé de votre pays vous demande de créer une brochure pour que les gens soient en meilleure santé. Par deux, recensez 10 conseils de santé que vous considérez les plus importants.*

Exemple : « Mangez 5 fruits et légumes par jour ».

POUR UNE VIE SAINE !

- 1 - _____
- 2 - _____
- 3 - _____
- 4 - _____
- 5 - _____
- 6 - _____
- 7 - _____
- 8 - _____
- 9 - _____
- 10 - _____

Fiche réalisée par Sylvain Audet (<http://lucarnefle.wordpress.com/>)

4.3. Методичні завдання на прикладі відеокліпу

Проілюструємо завдання для формування медіакомпетентності на інтерпретаційно-оцінювальному, діяльнісному і креативному рівнях на прикладі відеокліпу.

Пісня займає особливе місце серед інших автентичних медіатекстів. На уроці / занятті ІМ її використовують з різними цілями: для емоційного фону або паузи, для

створення позитивного настрою на навчання, для опрацювання різних мовних явищ тощо. Використанню пісень у навчанні французької мови присвячено низку досліджень (Є. Я. Григор'єва, Є. Ю. Мельник, Д. А. Руснак, М. Voiron, F-P. Demari, B. Thompson та ін.). Студенти набувають знань про види та типи роботи з піснею та відеокліпом, про можливості її використання у формуванні рецептивної та репродуктивної / продуктивної мовленнєвої компетентності, про критерії добору пісень тощо.

Представимо методичні завдання інтерпретаційно-оцінювального, діяльнісного та креативного рівнів для формування медіакомпетентності майбутніх учителів/викладачів французької мови.

Завдання **інтерпретаційно-оцінювального** рівня:

- *Quel est le sujet de la chanson?*
- *Quelle relation existe-t-elle entre le titre et le contenu de la chanson?*
- *Quel est le message de la chanson et du clip ?*
- *Comment s'organise la chanson (son plan)? Est-elle découpée selon le type "refrain-couplets-refrain"?*
- *Relevez le vocabulaire qui est relié au thème (sujet) de la chanson.*
- *Faites la liste des objets et des mouvements qui apparaissent dans le clip.*
- *Faites la liste des verbes. Quels sont les temps et modes dominants ?*
- *Y a-t-il présence des caractéristiques de la langue parlée?*
- *Observez le lien qui existe entre le texte et la musique / entre le texte et le clip.*

Завдання **діяльнісного** рівня:

- *Elaborez le questionnaire pour vérifier la compréhension orale des élèves après la première écoute/ la deuxième écoute.*
- *Elaborez le questionnaire pour vérifier la compréhension visuelle.*
- *Elaborez les questions pour les réactions spontanées des élèves: les personnages du clip, leurs relations, leurs sentiments etc.*
- *Proposez les activités de grammaire à partir du texte de la chanson.*
- *Imaginez les questions pour faire aux élèves repérer le champ lexical de la chanson / du clip.*
- *Proposez les activités pour développer les savoir-faire phonétiques à l'aide de la chanson.*
- *Imaginez les questions qui fassent réfléchir les élèves sur le sujet de la chanson (mode de vie, relations humaines etc).*
- *Proposez les questions pour faire résumer l'histoire présentée dans le clip.*
- *Imaginez une activité de création (scénario du clip, autre texte sur le sujet de la*

chanson etc).

Алгоритм дій для завдання **креативного** рівня:

1. *Etudiez les fiches pédagogiques proposées et repérez les objectifs, les étapes du travail, les activités de compréhension / de production / de création.*

2. *En prenant en compte les critères de choix des chansons (voir les notes du cours), choisissez sur Internet des clips à utiliser en classe de FLE.*

3. *Sur le modèle des fiches pédagogiques étudiées, élaborer la vôtre pour un clip à votre choix. Prenez en considération les caractéristiques psychologiques des élèves et leur niveau linguistique. Définissez les objectifs de l'enseignement (communicatif, linguistique, cognitif et éducatif). Elaborez les activités sans / avec les paroles. Elaborez les activités de compréhension / de production. Imaginez une activité de création individuelle ou de groupe.*

4. *Dans le cadre de quel thème et à quel moment de la leçon pourriez-vous utiliser votre fiche ?*

Медіатексти для власних розробок студенти можуть знайти на таких сайтах: *Des clips pour apprendre* : <http://www.cavilamenligne.com/58>; *Paroles de clip*:<http://www.tv5.org/TV5Site/enseigner-apprendre-francais/paroles-clip.php?id=4>; *Chansons en vidéo*:<http://www.vizavi-edu.ro/fr/ressources/multimedia/video.html>.

Ми пропонуємо ознайомитись з прикладами педагогічних розробок, запропонованих на сайті *TV5monde* (*Paroles de clips* <http://enseigner.tv5monde.com>). Відповідно до навчальних програм, рівень А 1 відповідає 1-4-му класам початкової школи, рівень А 2 – 5-9-му класам основної школи, рівень В 1 – 10-му класу старшої школи та рівень В 2 – 11-му класу старшої школи. Згідно з Типовою програмою ВНЗ для студентів мовних спеціальностей, розробки рівня В 1 / В 2 можуть бути використані на молодших курсах (1-2 курс), розробки рівня С 1 / С 2 – на 3-5-му курсах, відповідно до тематики навчальної програми.

4.3.1. Fiche pédagogique (A 1). Ben l'Oncle Soul : Être un homme comme vous.

Paroles et musique : Louis Sauvât & Christian Jollet / The Sherman Brothers

Clip : <https://www.youtube.com/watch?v=ckC0Gz73h2s>

Thème : les activités quotidiennes

Niveau : A 1

Objectifs :

Objectifs communicatifs :

- Décrire ses activités quotidiennes dans la jungle ou chez les hommes.

Chanter une chanson française

- Exprimer ses sentiments

Objectif linguistique :

- Le vocabulaire de la vie quotidienne

Objectif socioculturel:

- Vivre dans la jungle avec les personnages du dessin animé du *Livre de la Jungle*

Les étapes du travail :

Avant le visionnement :

1. Mise en route

Pendant le visionnement :

2. Visionnement du clip sans le son
3. Visionnement du clip avec le son

Après le visionnement

4. Activités pour développer l'expression orale

1. Mise en route

-Décrire et caractériser une affiche de dessin animé.

~ Localiser des personnages sur une affiche

Aller sur le site <http://videos-collection.disney.fr/le-livre-de-la-jungle> et montrer l'affiche du dessin animé *le Livre de la jungle*.

- *Connaissez-vous ce dessin animé ?*
- *Quels sont les animaux présents sur l'affiche ?*
- *Connaissez-vous leur nom dans le dessin animé ?*
- *Dites où ils sont par rapport à Mowgli, le petit homme.*

Mise en commun à l'oral

Pistes de correction / Corrigé :

Le jeune garçon : Mowgli

La panthère : Bagheera

L'ours : Baloo

L'orang-outan : le roi Louie

Le tigre : Shere Kahn

Le python : Kaa

Mowgli est au centre de l'affiche. Le roi Louie est à droite de Mowgli. Shere Kahn est à gauche de Mowgli. Baloo est derrière Mowgli. Kaa est entre les pattes de Shere Kahn.

Bagheera est derrière Mowgli, sur l'arbre.

2. Visionnement du clip sans le son

~ Identifier les activités des personnages.

Visionner le clip.

Activité 1: Regardez le clip et complétez le tableau suivant.

Personnages	Activités

Mowgli	
Le grand singe, le roi Louie	
Les singes Le singe aux cheveux blancs	
L'ours Baloo	
La panthère Bagheera	

Activités :

1. Il mange une banane.
2. Il est assis sur un grand fauteuil en pierre.
3. Il tape le sol avec ses mains.
4. Il tape des mains avec Baloo.
5. Il danse avec le roi Louie.
6. Il parle à Mowgli et caresse ses cheveux.
7. Il danse.
8. Il frappe le vieux singe aux cheveux blancs et le fait partir.
9. Il fait de la corde à sauter avec ses bras.
10. Il danse avec Baloo.
11. Il danse avec Mowgli et tourne sa tête.
12. Il porte, balance et tient Mowgli par les pieds.
13. Ils dansent.
14. Ils tapent des mains sur un tronc d'arbre.
15. Ils sautent sur les arbres.
16. Il boit.
17. Il danse et tourne sur lui-même.
18. Il se déguise en singe et danse.
19. Il tape des mains avec Mowgli.
20. Il danse avec Mowgli.
21. Il suit la panthère Banghera.
22. Il chante et parle à la panthère Banghera.
23. Elle court et monte sur un rocher.
24. Elle regarde les autres qui dansent.
25. Elle n'est pas contente et parle à l'ours Baloo.

Mise en commun à l'oral et correction écrite au tableau.

Pistes de correction / Corrigé :

Personnages	Activités
Mowgli	1, 2, 3, 4, 5

Le grand singe, le roi Louie	6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Les singes	13, 14, 15
Le singe aux cheveux blancs	16
L'ours Baloo	17, 18, 19, 20, 21, 22
La panthère Bagheera	23, 24, 25

3. Visionnement avec le son

Montrer le clip jusqu'à la fin du deuxième couplet (être parfois plus humain que vous).

Activité 2: Ecoutez le début du début du clip et cochez la bonne réponse.

1. Je suis le roi de

a) *la natation*   b) *la danse*   c) *la chanson*

2. Je voudrais devenir

a) *un singe*   b) *un ours*   c) *un homme*

3. Vivre pareil aux autres hommes loin des singes

a) *tristes*   b) *sages*   c) *ennuyeux*

4. Je voudrais a) *nager*   b) *marcher*   c) *manger* comme vous

5. et a) *pleurer*   b) *parler*   c) *râler* comme vous

Mise en commun à l'oral et correction écrite au tableau.

• À votre avis, qui parle ?

Pistes de correction / Corrigé :

1 b ; 2 c ; 3 c ; 4 c ; 5 b

C'est le grand singe qui parle. Il veut devenir un homme. / C'est Mowgli qui parle qui veut vivre comme un vrai homme.

Activité 3: Chantez tous ensemble le refrain de la chanson

Je voudrais marcher comme vous

et parler comme vous

faire comme vous, tout

un singe comme moi

pourrait, je crois,

être parfois bien plus humain que vous

4. Activités pour développer l'expression orale

Diviser la classe en 2 groupes.

Groupe A : Faites la liste des activités quotidiennes d'un enfant chez les hommes.

Groupe B : Faites la liste des activités quotidiennes que Mowgli peut faire dans la jungle.

Faire une mise en commun à l'oral. Noter des activités au tableau.

Fiche réalisée par Rose-Marie Chaves CAVILAM – Alliance française

Texte de la chanson Être un homme comme vous - Ben l'Oncle Soul

Je suis le roi de la danse, oh
la jungle est à mes pieds
de la puissance, je suis au plus haut
et pourtant je dois vous envier
je voudrais devenir un homme
ce serait merveilleux
vivre pareil aux autres hommes
loin des singes ennuyeux

Oh woupidou
*je voudrais marcher comme vous
et parler comme vous
faire comme vous, tout
un singe comme moi
pourrait, je crois,
être parfois bien plus humain que vous*

Pourtant crois-moi bien je suis pas dupe
si je marchande avec vous
c'est que je désire le moyen d'être
un homme un point c'est tout
dis-moi le secret pour être un homme
est-ce vraiment si mystérieux
pour moi faire éclore
la grande fleur rouge
ce serait merveilleux

*Ouh je voudrais marcher comme vous
et parler comme vous
faire comme vous, tout*
car je l'avoue quelqu'un comme moi
c'est vrai je crois peut devenir comme vous
c'est vrai je crois peut devenir comme moi (x2)

4.3.2. Fiche pédagogique (A 2). Vanessa Paradis / M : La Seine.

Paroles et musique : Matthieu Chedid © Universal Music

Clip: <https://www.youtube.com/watch?v=9Z-NbQvHzKM#t=167>

Thèmes : La Seine, la scène, le film « Un monstre à Paris ».

Niveau : A 2

Objectifs :

Objectifs communicatifs :

- Faire des hypothèses sur le thème de la chanson.
- Comprendre le sujet de la chanson.
- Décrire les images du clip.
- Chanter la chanson.
- Rédiger les paroles d'une chanson.
- Parler d'une expérience personnelle.

Objectif socio- linguistique :

- Enrichir son lexique sur le thème de la chanson.

Objectif socio-culturel :

- Découvrir un film d'animation : « Un monstre à Paris ».

Vocabulaire :

Sortir de son lit : déborder pour un cours d'eau.

Ensorceler : séduire, charmer.

Extralucide : clairvoyant, qui prédit l'avenir.

Extravagant : excentrique.

Vaciller : perdre l'équilibre.

NOTES :

- « *Extra Lucile* » est un jeu de mot avec l'adjectif « extralucide » et le prénom de la jeune femme issue du dessin animé *Un monstre à Paris*.

- *Le pont des Arts* traverse la Seine au centre de Paris et est classé monument historique depuis 1975. Ce pont est très célèbre et de nombreux artistes y font référence dans leur chanson, leur film ou leurs écrits.

Les étapes du travail :

Avant le visionnement :

1. Mise en route
2. Avec les paroles (première écoute de la chanson).

Pendant le visionnement :

3. Visionnement du clip sans le son
4. Visionnement du clip avec le son (deuxième écoute de la chanson).

Après le visionnement

5. Activités pour développer l'expression orale
6. Activités pour développer l'expression écrite
7. Pour aller plus loin

1. Mise en route

Diviser la classe en deux groupes. Expliquer aux apprenants le principe d'une devinette. Distribuer des étiquettes « la Seine » et « la scène » aux binômes des deux groupes.

Groupe A : A deux. Inventez une devinette dont la réponse est le mot de votre étiquette, « La Seine ».

Groupe B : A deux. Inventez une devinette dont la réponse est le mot de votre étiquette, « La scène ».

En groupe de 4 (un binôme du groupe A et un du groupe B) : chaque binôme lit sa devinette à l'autre binôme qui essaie d'en trouver la solution. Noter ensuite les deux mots au tableau.

Quel est le point commun à ces 2 mots ? Comment s'appelle cette particularité ?

Mise en commun.

A deux. Sachant que « la Seine » et « la scène » sont deux mots clés des paroles, quel peut être le thème de la chanson ?

Mise en commun orale en grand groupe.

Pistes de corrections / Corrigés :

- De nombreux ponts me traversent. Les bateaux mouche se promènent sur moi. Je suis le fleuve qui coule dans Paris. Qui suis-je ?

Réponse : La Seine.

- Je change souvent de décor. De nombreux spectateurs ont les yeux fixés sur moi. Je permets de présenter des spectacles. Je suis le lieu où les acteurs présentent une pièce de théâtre, où les chanteurs font leur concert. Qui suis-je ?

Réponse : La scène.

- « Seine » et « scène » ont la même prononciation. Cela s'appelle l'homophonie.

- La chanson traite peut-être de la Seine, un fleuve très beau et très bien illuminé, avec tous ses ponts et du fait que c'est comme un spectacle dans Paris.

2. Avec les paroles (première écoute de la chanson).

Diffuser le clip en prenant soin de cacher les images.

Distribuer la fiche apprenant, en ayant coupé au préalable le bas de la feuille contenant le titre de la chanson. En petit groupe. Faites *l'activité 1*.

Activité 1 : Complétez avec les informations demandées.

- Qui chante (homme, femme, enfant...) ?
- Quels instruments de musique entendez-vous ?

- Quels autres bruits ou sons entendez-vous ?
- Quel est le refrain de la chanson ?

Je ne _____ , ne _____

Ne _____ pas _____

On _____ comme _____

La _____ et _____

Pistes de corrections / Corrigés :

- Il s'agit d'un duo entre une femme et un homme.
- Il y a une guitare, une basse ou une contrebasse et une batterie.
- Il y a le bruit de la pluie au début, une porte qui se ferme, des bruits de verres qui s'entrechoquent, et des applaudissements et des cris du public à la fin. Dans la chanson, j'entends aussi des claquements de mains et des chœurs.

- Le refrain : Je ne **sais**, ne **sais**

Ne **sais** pas **pourquoi**

On **s'aime** comme **ça**

La **Seine/scène** et **moi**

3. Visionnement du clip sans le son

Montrer le clip sans le son en faisant attention de ne pas diffuser le titre, au début.

À deux. *Faites l'activité 2.*

Activité 3: Complétez le tableau avec les éléments vus à l'écran évoquant le fleuve ou la scène.

La Seine	La scène
-	-
-	-

Mise en commun : les volontaires viennent compléter le tableau de l'activité précédente.

Pistes de corrections / Corrigés :

La Seine	La scène
- Deux personnages naviguent dans une barque sur un fleuve en-dessous de la tour Eiffel.	- une loge
- Les chanteurs dansent sur un pont.	- des costumes et des accessoires
- Le sommet de la tour Eiffel fait office de phare.	- des instruments de musique
	- un concert dans un cabaret

4. Visionnement du clip avec le son (deuxième écoute de la chanson)

Montrer le clip avec le son

À deux. *Faites l'activité 3.*

Activité 3

Complétez le tableau avec les mots ou expressions évoquant le fleuve ou la scène.

La Seine	La scène

-	-
-	-

Reproduire les deux colonnes au tableau et inviter les volontaires à venir les compléter.

En groupe classe. *De quoi parle la chanson : de la Seine (du fleuve) ou de la scène (du monde du spectacle) ? Justifiez votre choix.*

Laisser les apprenants échanger librement leur pont de vue.

Pistes de corrections / Corrigés :

La Seine	La scène
- « elle sort de son lit »	- « tellement sûre d'elle » (il faut avoir confiance pour monter sur scène)
- « Paris »	- « tu es sur la scène »
- « sur le pont des Arts »	- « extravagante »
- « entre deux eaux »	- les applaudissements et les cris du public
- « l'air est si bon »	
- « nos reflets »	
- « sur ce pont »	

5. Activités pour développer l'expression orale

Activité 4: Distribuer les paroles de la chanson puis diffuser le clip.

Repérez les phrases chantées par la chanteuse (Vanessa Paradis) ou le chanteur (Matthieu Chédid) et celles chantées ensemble.

Diviser la classe en deux groupes : les chanteurs et les chanteuses.

Chantez « La Seine » et n'oubliez pas les chœurs et les claquements de mains.

Activité 5: En petit groupe. *Avez-vous déjà participé à un spectacle ? Si oui, avez-vous aimé ? Si non, aimeriez-vous monter sur scène ? Expliquez pourquoi.*

6. Activités pour développer l'expression écrite

Activité 6: Sur la même mélodie que « la Seine », écrivez les paroles d'une chanson qui aura pour titre « La scène » et dont le refrain sera « *Je ne sais, ne sais, ne sais pas pourquoi, on s'aime comme ca la scène et moi.* »

7. Pour aller plus loin

Visitez le site du film « *Un monstre à Paris* » : <http://www.unmonstreaparis.com> et découvrez-en l'histoire et ses personnages.

Fiche réalisée par Marjolaine Pierre, CAVILAM, Vichy

Texte de la chanson La Seine - Vanessa Paradis / M

Elle sort de son lit
 Tellement sûre d'elle
 La Seine, la Seine, la Seine
 Tellement jolie, elle m'ensorcelle
 La Seine, la Seine, la Seine

Extralucide, la lune est sur
La Seine, la Seine, la Seine
Tu n'es pas saoul
Paris est sous
La Seine, la Seine, la Seine
Je ne sais, ne sais, ne sais pas pourquoi
On s'aime comme ça, la Seine et moi
Je ne sais, ne sais, ne sais pas pourquoi
On s'aime comme ça la Seine et moi

Extra Lucille comme tu es sûre
La scène, la scène, la scène
Extravagante quand l'ange est sur
La scène, la scène, la scène
Je ne sais, ne sais, ne sais pas pourquoi
On s'aime comme ça, la Seine et moi
Je ne sais, ne sais, ne sais pas pourquoi
On s'aime comme ça la Seine et moi

Sur le pont des arts
Mon cœur vacille
Entre deux eaux
L'air est si bon
Cet air si pur
Je le respire
Nos reflets perchés
Sur ce pont

tu lu tu lu tu On s'aime comme ça, la Seine et moi (4 fois)

4.3.3. Fiche pédagogique (B 1). Natasha St Pier : Tant que j'existerai.

Paroles et musique : Doll / Calogero / Gategno © Columbia / Sony BMG

Clip: <https://www.youtube.com/watch?v=TTVsELPeY4Q>

Thèmes : La discrimination sexuelle,

La lutte contre la discrimination sexuelle.

Niveau : B 1

Objectifs :

Objectifs communicatifs :

- présenter la situation et le rôle des femmes dans un pays,
- présenter une femme célèbre dans le monde,
- participer à un débat,
- parler de son avenir professionnel,
- mener un dialogue.

Objectif sociolinguistique : le lexique des professions.

Objectifs socioculturels : découvrir la journée internationale des femmes,
parler de la discrimination sexuelle dans le monde.

Vocabulaire :

Un ghetto : une zone urbaine surpeuplée, où une minorité ethnique ou culturelle vit à l'écart du reste de la population.

Etre derrière les barreaux : être en prison.

Les étapes du travail :

Avant le visionnement :

1. Mise en route

Pendant le visionnement :

2. Visionnement du clip sans le son
3. Visionnement du clip avec les paroles

Après le visionnement

4. Activités pour développer l'expression orale
5. Activités pour développer l'expression écrite
6. Pour aller plus loin

1. Mise en route

Individuellement.

• *Les femmes dans votre pays travaillent-elles en majorité ou sont-elles femmes au foyer ?*

• *Quelles sont les professions occupées par les femmes dans votre pays ?*

Noter les réponses des apprenants au tableau.

2. Visionnement du clip sans le son

- *Visionner le clip sans le son dans son intégralité.*

Individuellement.

Faire une grille de 2 colonnes au tableau (professions et actions des personnages principaux).

- *Remplissez le tableau.*

Professions	Actions des personnages principaux

Mise en commun des réponses par deux et faire une correction collective en visionnant à nouveau le clip sans le son.

- *Selon vous, quel est le message du clip ?*

Mise en commun en groupe classe.

A deux.

Diviser la classe en groupes de deux.

- *A partir de la scène du clip choisie, imaginez et jouez un dialogue.*

Groupe A : entre la serveuse et sa patronne dans le café.

Groupe B : entre la fleuriste et la cliente.

Groupe C : entre la conductrice de taxi et la cliente.

Groupe D : entre la secrétaire et la femme d'affaires.

Groupe E : entre la femme d'affaires et les hommes pendant la réunion.

Groupe F : entre la femme et son collègue dans le camion de livraison.

Mise en commun en groupe classe.

3. Visionnement du clip avec les paroles

- *Visionner le clip avec le son dans son intégralité.*

- *Concentrez-vous sur les paroles de la chanson.*

Individuellement.

- *A qui la chanteuse fait-elle référence quand elle dit « nous » dans la chanson ?*

Justifiez votre réponse.

Mise en commun en groupe classe.

A deux.

- *Comment la chanteuse trouve-t-elle le monde ?*

Mise en commun en groupe classe. Distribuer les paroles de la chanson pour vérification des réponses des apprenants.

Individuellement.

- *Relevez des expressions et des mots liés au thème de l'exclusion, du rejet.*

Mise en commun en groupe classe.

A deux.

- *Dans la chanson, on parle d'un combat. Selon vous, de quel combat s'agit-il ?*

Justifiez votre réponse à l'aide des paroles.

Mise en commun en groupe classe.

4. Activités pour développer l'expression orale

Individuellement.

- *Quel métier souhaiteriez-vous exercer plus tard ? Pourquoi ?*

Mise en commun en groupe classe.

A deux.

- *Présentez plusieurs actes de discrimination sexuelle pratiqués dans votre pays ou actuellement dans le monde.*

Mise en commun en groupe classe.

Depuis la loi du 6 juin 2000, la parité entre les hommes et les femmes en politique est devenue une obligation en France.

Dans d'autres pays, comme en Suède, la parité dans le monde professionnel est une priorité du gouvernement.

- *Etes-vous pour ou contre des lois qui obligent la parité dans les milieux politiques et professionnels ? Argumentez votre réponse et illustrez-la d'exemples.*

Organiser la discussion en classe sous forme de débat.

Diviser la classe en deux groupes.

Proposez des solutions pour que les femmes de votre pays soient mieux respectées.

Groupe A : proposez des solutions qui s'adressent aux hommes.

Groupe B : listez des solutions destinées aux femmes elles-mêmes.

Mise en commun en groupe classe.

5. Activités pour développer l'expression orale

A deux.

- *Présentez à l'écrit la situation et le rôle des femmes dans votre pays.*

A deux.

- *Pensez-vous que les femmes et les hommes sont égaux dans votre pays ? Justifiez votre réponse.*

Individuellement.

- *Le 8 mars est la journée internationale des femmes. Expliquez ce qui se passe dans votre pays ou, le cas échéant, proposez différentes actions.*

6. Pour aller plus loin

Individuellement.

- *Présentez votre femme célèbre préférée. Faites des recherches dans la presse ou sur Internet si besoin.*

A deux.

- *Consultez le site ci-dessous et rédigez un texte pour présenter la journée internationale des femmes (son historique, son but et ses activités).*

<http://8mars.online.fr/>

A deux.

- *Allez à l'adresse Internet suivante et retrouvez des mesures proposées afin de*

favoriser l'égalité homme-femme.

<http://www.humanrights.coe.int/Intro/fre/Generale/equalit.htm>

Fiche réalisée par Sophy Norn, CAVILAM, Vichy

Texte de la chanson Tant Que J'existerai - Natasha St Pier

Il n'y a pas que les murs
Il y a aussi des regards
Qui nous rendent moins sûrs
Et qui nous mettent à part

Derrière tous ces barreaux
Il y a aussi des mots
Comme autant de blessures
De prisons, de ghettos

Jugé et condamné
A ne plus avoir le droit d'être
Ni d'aimer

*Tant que j'existerai
Et quoi que le monde en pense
Je montrerai qui je suis
Je dirai mes différences
Tant que j'existerai
Tant qu'il y aura une chance
Je resterai qui je suis
Rien n'est jamais
Perdu d'avance*

Il n'y a pas que les frontières
Qui isolent et séparent
Quand on veut nous faire taire
Nous jeter à l'écart
Au coeur du long silence
Il y a cette voix
Qui me dit sans violence
Continue le combat

Jugé et condamné
A ne plus avoir le droit d'être
Ni d'aimer

*Tant que j'existerai
Et quoi que le monde en pense
Je montrerai qui je suis
Je dirai mes différences*

*Tant que j'existerai
Tant qu'il y aura une chance
Je resterai qui je suis
Rien n'est jamais
Perdu d'avance*

4.3.4. Fiche pédagogique (B 2). Elisa Tovati : Neuf mois.

Paroles et musique : Beal / Baguian © Mercury / Rapas

Clip: <https://www.youtube.com/watch?v=TTVsELPeY4Q>

Thèmes : La grossesse, les relations de couple

Niveau : B 2

Objectifs :

Objectifs communicatifs :

- Comprendre une citation.
- Imaginer la fin d'une histoire.

- Retrouver les idées principales d'une chanson.
- Jouer un dialogue, une dispute.
- Donner des conseils.
- Comparer deux chansons.

Objectifs linguistiques :

- Qualifier un comportement.
- Enrichir le lexique familier.

Objectif socio-culturel :

- Découvrir les relations de couple.

Education aux médias :

- Décrire et interpréter des images.

Vocabulaire :

Souffler comme un boeuf : respirer très fort.

Tuner une voiture (*familier*) : apporter des modifications sur une voiture pour l'embellir.

C'est pas de veine ! (*expression de l'oral*) : c'est pas de chance !

Une miss (*anglais*) : une fille.

Les potes (*familier*) : les amis.

Dingue (*familier*) : fou.

Trinquer (*familier*) : ici, être victime.

Déglinguer (*familier*) : détruire.

S'empater : grossir.

Plate (*familier*) : se dit d'une femme qui a de petits seins.

Les vieux (*familier*) : les parents.

Faire la cour : chercher à plaire, tenter de séduire.

Lourd (*familier*) : ici, qui manque de finesse, de subtilité.

Les étapes du travail :

Avant le visionnement :

1. Mise en route

Pendant le visionnement :

2. Visionnement du clip sans le son
3. Visionnement du clip avec les paroles

Après le visionnement

4. Activités pour développer l'expression orale
5. Activités pour développer l'expression écrite
6. Pour aller plus loin

1. Mise en route

En petits groupes. Ecrire au tableau la citation d'Anna Cavaldà tirée de son ouvrage *Je voudrais que quelqu'un m'attende quelque part* : « Regardez une femme enceinte : vous croyez qu'elle traverse la rue ou qu'elle travaille ou même qu'elle vous parle. C'est faux. Elle pense à son bébé. »

Expliquez le sens de cette citation. Etes-vous d'accord? Justifiez votre opinion. Mise en commun à l'oral des différentes interprétations et opinions des apprenants.

2. Visionnement du clip sans le son

Montrer le clip sans le son, sans faire de pauses, et s'arrêter au neuvième mois ; juste avant de voir les quadruplés. Faites l'*activité 1*.

Activité 1: Décrivez le comportement de la jeune femme et de son compagnon pendant les neuf mois de grossesse.

La femme	L'homme
-	-
-	-

Mise en commun : recueillir oralement les propositions des apprenants puis montrer le clip avec le son.

- *Que pensez-vous du comportement de chacune des deux personnes ?*

Laisser les apprenants échanger librement sur le sujet.

Pistes de corrections / Corrigés :

La femme	L'homme
- Elle entre dans l'appartement avec un test de grossesse à la main et le donne à son compagnon. - Elle lui parle, le remercie pour les fleurs...	- Il lit un magazine puis le pose, mais ne regarde pas la jeune femme. - Il joue aux jeux vidéo et ne la regarde pas...

Activité 2: Montrer la même séquence.

- *Comment se sent la jeune femme pendant ses neuf mois de grossesse ?*
- *Donnez des adjectifs pour qualifier son humeur. Relevez les images révélatrices de l'humeur de la jeune femme.*

Mise en commun : chaque apprenant donne un adjectif et justifie sa réponse par une image.

Lister les réponses ainsi obtenues au tableau.

Activité 3. A deux.

- *En vous aidant des deux activités précédentes, imaginez la fin du clip.*

Mise en commun : chaque groupe présente son histoire.

Montrer le clip dans son intégralité pour corroborer les hypothèses.

- *Quels sont les changements apparus dans l'appartement et dans la vie du couple ?*

Qu'en pensez-vous ?

Recueillir oralement les réponses des apprenants.

3. Visionnement du clip avec les paroles

Individuellement.

Ecouter la chanson en entier.

• *Repérez les mots et expressions de la colonne de gauche dans leur contexte et faites l'activité 4.*

Activité 4: Reliez les mots et expressions de même sens

Souffler comme un boeuf	a) Maladroit
Trinquer	b) Les amis
Dingue	c) Etre victime
Etre hors concours	d) Etre le plus fort
Tuner	e) Respirer très fort
Deglinguer	f) La chance
Les potes	g) Détruire
Les vieux	h) Les parents
La veine	i) Fou
l. Lourd	j) Apporter des modifications pour embellir

Pistes de corrections / Corrigés :

1 e) ; 2 c) ; 3 i) ; 4 d) ; 5 j) ; 6 g) ; 7 b) ; 8 h) ; 9 f) ; 10 a).

Mise en commun : recueillir oralement les réponses des apprenants et les laisser se mettre d'accord sur les bonnes réponses.

Activité 5: Ecrire au tableau 1er mois : ... 2e mois : ... jusqu'à 9e mois.

• *Que demande la jeune femme à son compagnon au fur et à mesure que les mois passent ?*

Montrer le clip dans son intégralité, plusieurs fois si nécessaire. Mise en commun à l'oral et distribuer les paroles pour une meilleure compréhension de la correction.

Pistes de corrections / Corrigés :

1er mois : Il doit conduire moins vite ; **2e mois :** Il ne doit plus l'embrasser. / Il doit réparer l'évier.; **3e mois :** Il doit fumer dehors / Il doit descendre les poubelles.; **4e mois :** Il doit arrêter de parler au bébé comme si c'était un garçon; **5e mois :** Il doit faire moins de bruit quand il regarde un match de foot avec ses amis; **6e mois :** Il ne doit pas lui dire qu'elle a grossi; **7e mois :** Il doit arrêter de ronfler; **8e mois :** Il doit dire à ses parents de moins venir les voir; **9e mois :** Il doit dire à son meilleur ami qu'il ne sera pas le parrain du bébé.

Activité 6: *Qu'auriez-vous écrit pour terminer la chanson ? Complétez la dernière strophe : « Dis chéri, tu ne m'aimes plus parce qu'on a eu des quadruplés... »*

Mise en commun : inviter les apprenants qui le souhaitent à lire leur production devant la

classe ou ramasser les écrits pour une production écrite.

4. Activités pour développer l'expression orale

Activité 7: Constituer des groupes de deux personnes en mettant de préférence un garçon avec une fille.

Laisser les groupes préparer leurs arguments pour la dispute.

• *Imaginez une dispute entre la jeune femme et son compagnon à propos du prénom du futur bébé.*

Inviter les apprenants à jouer la situation debout devant la classe et les encourager à bouger et à théâtraliser cette dispute.

Activité 8: Constituer des groupes de trois personnes et distribuer les rôles :

- un apprenant joue le rôle de la jeune femme ou de son compagnon.
- un apprenant joue le rôle d'un(e) ami(e) qui soutient la jeune femme ou son compagnon.
- un apprenant joue le rôle d'un(e) ami(e) qui défend la partie adverse et essaie de tempérer la situation.

• *La grossesse de la femme modifie la vie et les relations du couple. Ils se plaignent chacun de leur situation devant un(e) ami(e). Imaginez le dialogue.*

Mise en commun : chaque groupe vient jouer le dialogue devant la classe sans lire ses notes.

5. Activités pour développer l'expression écrite

Individuellement.

Activité 9: *Imaginez un faire-part de naissance, original et drôle, que le couple aurait pu envoyer pour annoncer la naissance des quadruplés.*

Préciser aux apprenants qu'une élection du meilleur faire-part sera organisée. Inviter les apprenants à lire leur faire-part devant la classe et élire le plus original.

Activité 10: Distribuer le sujet pour les garçons et le sujet pour les filles.

- Pour les filles : *Vous allez régulièrement sur le forum de discussion www.FilleouGarcon.com et aujourd'hui vous lisez le message d'une jeune femme qui se plaint du manque d'intérêt de son mari pour sa grossesse. Comme vous avez eu aussi ce problème, vous lui envoyez un message pour la reconforter et lui donnez des conseils pour essayer de changer cette situation*

- Pour les garçons: *Ce matin, dans le courrier des lecteurs de votre magazine préféré, un homme se plaint des crises d'autorité et de la mauvaise humeur de sa femme enceinte. Comme vous avez eu aussi ce problème, vous lui envoyez un message pour le reconforter et lui donnez des conseils pour essayer de changer cette situation.*

Inviter les apprenants qui le souhaitent à lire leur production puis ramasser les écrits pour une correction personnalisée.

6. Pour aller plus loin

Aller sur le site <http://musique.ados.fr/Renaud/En-cloque-t4852.html> et taper « En cloque » dans le moteur de recherches pour obtenir les paroles de la chanson de Renaud.

A deux. Imprimer puis distribuer les paroles aux apprenants.

Lisez les paroles de la chanson « En cloque » de Renaud puis comparez ce texte à celui de la chanson « Neuf mois » d'Elisa Tovati. Quelle différence majeure notez-vous entre les deux chansons ?

Mise en commun à l'oral : chaque groupe présente ses réflexions et laisser les apprenants échanger librement leurs impressions.

Fiche réalisée par Murielle Bidaut, CAVILAM, Vichy

Texte de la chanson Neuf mois - Elisa Tovati

Dis chéri, puisque tu m'aimes
Et que des mois, il n'en reste que **neuf**,
Tu voudrais pas te donner la peine
d'arrêter de 'souffler comme un boeuf
A chaque fois que je te dis freine
Je sais t'as de supers pneus neufs
Mais même tunée, ça reste une Citroën
Pour être père, évite d'être veuf

Dis chéri, puisque tu m'aimes
Et que des mois, il n'en reste que **huit**
Tu voudrais pas te donner la peine
De réparer l'évier, y'a une fuite
Ne m'embrasse pas j'ai un problème
Avec ta petite langue qui s'agite
Ecarte-toi, même ton haleine
Plus ça va et moins ça m'excite

Dis chéri, puisque tu m'aimes
Et que des mois, il n'en reste que **sept**
Tu voudrais pas te donner la peine
d'aller fumer dehors ta cigarette
Ah oui je sais, c'est pas de veine
l'ascenseur qui tout le temps s'arrête
Et on habite au dix-neuvième
Tiens voilà, les poubelles sont prêtes

Dis chéri, tu m'aimes un peu
Des mois, il n'en reste que **quatre**
Si tu veux faire pour le mieux
Ne remarque pas que je m'empâte
Tu devrais plutôt être heureux
Toi qui n'aime pas trop les filles plates,
Je sais que tu fais des envieux
Y a pas que mon ventre qui se dilate

Dis chéri, tu m'aimes toujours
Des mois il n'en reste que **trois**
Il faudrait peut-être qu'un jour
Tu ailles dormir sur le sofa
Parce que l'enfant est peut-être sourd
Mais moi je te jure, je le suis pas
Et pour ronfler t'es hors concours
je dois me reposer, c'est marqué là

Dis chéri, tu m'aimes toujours
Des mois, il n'en reste que **deux**
Il faudrait peut-être qu'un jour,
On se mette à moins voir tes vieux
Ta mère qui décape le four
Pour me montrer qu'elle le fait mieux
Pendant que ton père me fait la cour
Si au moins il lui restait des cheveux

Dis chéri, tu m'aimes un peu
Des mois, il n'en reste que **six**
Je crois que c'est pas malin de
Parler sans arrêt à ton fils
Car dans mon ventre, je sens bien que
Je vais avoir une petite miss
Et que cette fille aura mes yeux
Et pas les tiens qui sont si tristes

Dis chéri, tu m'aimes un peu
Des mois, il n'en reste que **cinq**
A chaque fois que jouent les bleus
Les potes et toi, soyez moins dingues
Faut pas que la petite aime ce jeu
Avec vos bières c'est elle qui trinque,
Donne-lui l'exemple si tu peux
Ou ta télé, je te la déglingue

Dis chéri, tu m'aimes toujours
Des mois, il n'en reste plus qu'**un**
Si tu veux éviter d'être lourd,
Va dire à ton meilleur copain
Celui qui a fait ce beau discours
A notre mariage, au mois de juin
Au sujet de ton ancien amour,
Qu'il rêve, s'il veut être parrain

Dis chéri, tu ne m'aimes plus
Parce qu'on a eu **des quadruplés**
Est-ce que par hasard t'aurais vu
Ma minijupe et mon bustier ?
Tu comprendras je n'en peux plus
Près d'un an sans aller danser
Mais non sans moi t'es pas perdu,
Même seul tu vas y arriver
De toute façon tout le monde a vu
Qu'pendant neuf mois... Tu n'as rien fait.

4.3.5. Fiche pédagogique (C 1/ C 2).

Didier Bourdon : 60 millions de Français – et moi, et moi, et moi

Paroles et musique : Didier Bourdon / Jacques Dutronc © Blanc and Black

Clip : <https://www.youtube.com/watch?v=-qStNwvVNV4>

Parcours : Un Français perdu dans l'univers.

S'interroger sur le ressenti des peuples face aux autres civilisations.

Niveau : C 1 / C 2

Thèmes : Les représentations culturelles des pays

Objectifs :

Objectifs communicatifs :

- S'interroger sur les relations entre les peuples.
- Décrypter des représentations de différents pays.
- Comprendre le message d'un clip.
- Interpréter des paroles.
- Exprimer un ressenti entre deux peuples.

Objectifs sociolinguistiques :

- Enrichir le vocabulaire interculturel

Objectif socioculturel :

- Identifier des représentations et les associer à un pays.

Education aux médias :

- Faire la critique d'un clip.

Les étapes du travail :

Avant le visionnement :

1. Mise en route

Pendant le visionnement :

2. Visionnement du clip sans le son
3. Visionnement du clip avec le son

Après le visionnement

4. Activités pour développer l'expression orale
5. Activités pour développer l'expression écrite

1. Mise en route

En petits groupes

Diviser la classe en petits groupes qui fonctionneront toute la séance..

Citez 4 ou 5 pays, régions, peuples, avec qui les Français ont des relations que vous jugez importantes (économiques, culturelles, diplomatiques, idéologiques, etc.). Expliquez vos choix.

Faire une rapide mise en commun à l'oral. Noter les pays et leurs relations au tableau.

Pistes de correction / Corrigés :

La France avec l'Allemagne dans le domaine politique par rapport à l'Europe. La France intervient souvent en Afrique sur le plan politique, militaire, économique. Etc

2. Visionnement du clip sans le son

Individuellement

Montrer le clip vidéo sans le son.

- *Quels sont les pays ou les régions du monde représentés dans le clip ?*
- *Comment les avez-vous reconnus ?*

Mise en commun à l'oral.

Pistes de correction / Corrigés :

La France, l'Europe, les pays émergents (le Brésil, la Chine, etc.), les pays arabes (les Emirats, l'Egypte, etc.), la Russie (les anciens pays soviétiques), les Etats-Unis, l'Inde, la Chine, l'univers (la planète des Aliens, Melmac, Krypton, etc.)

On les reconnaît grâce au nom des peuples, à leur drapeau, aux monuments, etc.

Activité 1

Redonnez à chaque pays, région ses représentations.

	Objets	Personnages et monuments	Autres
La France			
.....			
.....			

En groupes

Chaque groupe complètera la ligne sur la France et celles de 3 ou 4 pays que l'on aura attribués au préalable.

Dans un premier temps, ne pas remonter le clip pour amener les apprenants à compléter le tableau à partir des images qui les ont marqués.

Faites l'activité 1: redonnez à chaque région ses représentations.

Faire une mise en commun à l'oral, noter les réponses sur le tableau.

- *Existe-t-il des images que vous n'avez pas su où classer ? Pour quelles raisons ?*

Pour la correction, montrer à nouveau le clip avec le son. Amener les apprenants à justifier leurs réponses.

- *Avez-vous trouvé d'autres symboles ? Lesquels ?*

Pistes de correction / Corrigés :

	Objets	Personnages et monuments	Autres
La France	Le camembert, une bouteille de vin, le guide Michelin	Marianne, la liberté guidant le peuple (Delacroix), la tour Eiffel	Les couleurs : bleu, blanc, rouge
L'Europe			Les étoiles en cercle
Les pays émergents			Les drapeaux (Brésil, Chine, etc.)
Les pays arabes	Une pompe à essence (le pétrole)	Les émirs, un palais oriental	Un chameau, le désert
L'Union soviétique		Un révolutionnaire, des usines	La forme de l'écriture (cyrillique)
Les États-Unis	Le sigle Mac Do	L'oncle Sam, la statue de la liberté, les tours de Manhattan	Le drapeau
L'Inde	Les ordinateurs	Le Taj Mahal	La forme de l'écriture

La Chine			La forme de l'écriture, le dragon, le kung fu, les couleurs
L'univers	Une soucoupe volante	Un Alien	La forme de l'écriture, les couleurs

Certaines images ne représentent pas un pays ou une région, elles sont donc inclassables dans ce tableau. Par exemple : l'horloge qui représente le temps de travail, la montre pour le luxe, les lettres qui brillent pour tout ce qui attire, et

3. Visonnement avec le son

3.1. Faire écouter la chanson.

- *Notez le refrain de la chanson. Que représentent les pronoms : je, y, ils ?*
- *Quel est le message du refrain ?*

Laisser chacun s'exprimer sur sa compréhension du refrain.

Pistes de correction / Corrigés :

Refrain : J'y pense et ils m'oublient. C'est la vie. C'est la vie.

« Je » représente un Français, « y » les problèmes qu'il rencontre, « ils » les autres personnes, peuples.

Le Français rencontre des problèmes, mais cela laisse indifférentes les autres personnes. On ne peut rien y faire, c'est une réaction normale, les gens sont égoïstes.

3.2. Inviter les apprenants à retravailler en groupe sur les mêmes pays que précédemment.

Faire à nouveau écouter la chanson.

- *Quels sont les problèmes rencontrés par le Français ?*
- *Quelle relation entre lui et les autres est mise en lumière ?*
- *Comment les couplets aident-ils à comprendre le refrain ?*

Distribuer les paroles et procéder à une mise en commun à l'oral.

- *Dressez le portrait social de « Je » :*

Pistes de correction / Corrigés :

Il a des problèmes avec :

- l'âge de la retraite et les Français qui ne vont plus pouvoir payer.
- les produits agroalimentaires « authentiques » et l'Union européenne qui impose des règles (quotas, vérification sanitaire, etc.)
- les pays émergents qui évoluent et veulent profiter du luxe et de la modernité.
- les pays arabes qui augmentent le prix du pétrole. Etc.

Tous les couplets reprennent la même structure : l'énoncé d'un problème, sa cause (en général attribué à un autre peuple), l'indifférence des autres.

A partir des problèmes mentionnés, on peut dresser le portrait de « Je » : Français moyen un peu bourgeois avec tous ses défauts. Il travaille, fait des heures supplémentaires, mange du camembert et boit du vin rouge ordinaire, est attaché à sa voiture, à ses avancées sociales, s'inquiète pour sa planète, est très individualiste.

4. Activités pour développer l'expression orale

- *Quels sont les mots mis en avant dans le visuel du clip ? Que pensez-vous de ce choix ?*

- *Auriez-vous choisi d'autres mots ? Si oui, lesquels et pour quelles raisons ?*

Mise en commun.

Pistes de correction / Corrigés :

Le mot « bourgeois » est important, il est mis en lumière et insiste sur le nouveau caractère de certains habitants des pays émergents. On aurait pu mettre le mot « Moi » en lumière car « Je » est très individualiste.

- *Caractériser la forme du clip par 3 ou 4 adjectifs (ton, images, ressenti, etc.).*
- *Caractériser le fond du clip par 3 ou 4 adjectifs (contenu, message, etc.).*
- *La forme est-elle adaptée au fond ?*

Laisser les apprenants discuter.

Pistes de correction / Corrigés :

La forme : amusante, rapide, imagées, politique, etc.

Le fond : féroce, satirique, moqueur, politique, amusant, etc.

5. Activités pour développer l'expression écrite

Individuellement

- *Sur le modèle de la chanson, écrivez un nouveau couplet.*
- *Choisissez un habitant particulier, présentez-le. Réfléchissez à une relation de cet habitant avec un autre peuple et à un ressenti : une relation dominant/dominé, un abandon, une supériorité, etc.*

Passer dans les groupes pour une première correction.

- *Lisez votre texte à la classe. Les autres sont-ils d'accord avec le ressenti que vous avez exprimé ?*

Pistes de correction / Corrigés / Exemples de situation :

Un Grec de 25 ans, chômeur face aux Européens qui ont exigé des sacrifices économiques.

Un Américain de 40 ans, informaticien qui se sent rejeté par les Français pour son manque de culture.

Un Français de 37 ans qui touche le RSA et est considéré comme un assisté par les Américains. Etc.

6. Pour aller plus loin

Préciser aux apprenants que la chanson est inspirée d'une chanson de Jacques Dutronc « *Et moi, et moi, et moi...* » écrite en 1966. Vous pouvez faire écouter un extrait cette chanson:

<https://www.youtube.com/watch?v=GRaAghtPFRE&feature=kp>

Activité 2: Quels sont les problèmes dont parle la chanson de Dutronc ?

Sept cent millions de Chinois

Et moi, et moi, et moi

Avec ma vie, mon petit chez-moi

Mon mal de tête, mon point de foie

J'y pense et puis j'oublie

C'est la vie, c'est la vie

Neuf cent millions de crève-la-faim

Et moi, et moi, et moi

Avec mon régime végétarien

Et tout le whisky que je m'envoie

J'y pense et puis j'oublie

C'est la vie, c'est la vie

Trois cent millions de soviétiques

Et moi, et moi, et moi

Avec mes manies et mes tics

Dans mon petit lit en plume d'oie

J'y pense et puis j'oublie

C'est la vie, c'est la vie

Cinq cent milliards de petits martiens

Et moi, et moi, et moi

Comme un con de parisien

J'attends mon chèque de fin de mois

J'y pense et puis j'oublie

C'est la vie, c'est la vie

• *Faites l'activité 2 : quels sont les problèmes dont parle la chanson de Dutronc ?*

• *Quels sont les points communs et les différences entre les messages des deux textes ?*

Pistes de correction / Corrigés :

Dutronc parle de ses problèmes sans en faire porter la responsabilité aux autres ; alors que Bourdon rend les autres responsables et voudrait qu'ils s'occupent de lui.

Fiche réalisée par Paulette Trombetta, CAVILAM – Alliance française

Texte de la chanson 60 millions de Français – et moi, et moi, et moi - Didier

Bourdon

60 millions de français sur Terre

Et moi, et moi, et moi

Avec mes heures supplémentaires

Et ma retraite quand je serai plus là

J'y pense et ils m'oublie

C'est la vie, c'est la vie

J'y pense et ils m'oublie

C'est la vie, c'est la vie

300 millions d'américains

Et moi, et moi, et moi

Mes 3 étoiles au guide Michelin

Et que des mcdo en bas de chez moi

300 millions d'européens

Et moi, et moi, et moi

Mon calendos pro-bactérien

J'y pense et ils m'oublie

C'est la vie, c'est la vie

Qui sent trop fort pour leurs quotas

J'y pense et ils m'oublie

C'est la vie, c'est la vie

Des tas de gens de pays émergents

Et moi, et moi, et moi

Qui se prennent pour des bourgeois
maintenant

Et veulent faire pareil tout comme moi

J'y pense et ils m'oublie

C'est la vie, c'est la vie

Quelques émirs dans leur désert

Et moi, et moi, et moi

Avec mon litre de super

Plus cher que mon litre de jaja

J'y pense et ils m'oublie

C'est la vie, c'est la vie

200 millions de soviétiques

Et moi, et moi, et moi

Avec mon rêve démocratique

Me disent : "Toi le bolchevik, Tais-toi"

Je ne sais plus combien de milliard d'indiens

Et moi, et moi, et moi

Je les vois tous informaticiens

Sans charges sociales ni syndicat

J'y pense et ils m'oublie

C'est la vie, c'est la vie

Ça y 2 milliard de chinois

Et moi, et moi, et moi

Ma tour Eiffel et mon foie gras

Mon rikiki pouvoir d'achat

J'y pense et ils m'oublie

C'est la vie, c'est la vie

Tous les aliens de l'univers

Et moi, et moi, et moi

Qui veulent plus envahir la Terre

Trop de CO₂, tant pis pour toi

J'y pense et ils m'oublie

C'est la vie, c'est la vie

J'y pense et ils m'oublie

C'est la vie, c'est la vie

J'y pense et ils m'oublie

4.4. Методичні завдання на прикладі репортажу

Репортаж (від лат. *reportare* «відносити») – це публіцистично-літературний жанр, живий опис правдивих подій, що опирається на спостереження автора, репортажиста.

Телевізійний репортаж як жанр – це документальна, наочна, пристрасна розповідь журналіста про актуальні події суспільного життя, яка реалізується аудіовізуальними засобами та має на меті дати глядачеві найповніше уявлення про ці події, викликати активне ставлення до них, формуючи громадську думку. Маючи

багато спільного з газетним репортажем, телерепортаж, водночас, істотно відрізняється від нього тому, що одним з головних засобів самовираження у ньому є рухоме зображення. Отже, наочність телерепортажу якісно відмінна від наочності аналогічного газетного чи фотоматеріалу. При цьому на зображення переноситься важлива частина розповіді. Коментар у телерепортажі здебільшого виступає допоміжним (хоча й важливим) компонентом. Серед основних елементів телевізійного репортажу можна виокремити: закадровий текст (текст повідомлення, написаний репортером і записаний на плівку в студії); відеоряд (змонтовані воєдино шматочки відеозображення, плани, відібрані з вихідного, знятого оператором матеріалу); звуковий фрагмент або синхрон (записаний на відеоплівку звук, синхронний зображенню); шуми (звук, записаний на плівку, синхронний зображенню, який звучить паралельно (інтершум) або замість (люфт - пауза) закадрового тексту).

Мультимедійний репортаж – це розповідь про факти з допомогою багатьох можливостей мас-медіа: словом, звуком, зображенням на відміну від телевізійного репортажу, який є одновекторною розповіддю, яку не можна затримати, мультимедійний репортаж - це передусім інтернет-репортаж, який може мати інтерактивні елементи. Елементами мультимедійного репортажу виступають текст, фото, фрагменти фільму, записи звуку. Отже, мультимедійний репортаж – це репортаж написаний і зілюстрований зображеннями, звукозаписами та фільмами. До того ж, мультимедійний інтернет-репортаж може бути інтерактивним. Такий репортаж може супроводжуватися дискусійним форумом, де кожен з читачів може дописати власний досвід, поширюючи і поглиблюючи тему тощо.

У процесі навчання французької мови широко використовується телерепортаж. При відборі цих медіадокументів для роботи в загальноосвітніх та вищих навчальних закладів України треба враховувати такі критерії: 1) відповідність теми репортажу навчальній програмі; 2) відповідність змісту репортажу індивідуально-психологічним особливостям учнів; 3) відповідність змісту репортажу мовному рівню учнів; 4) тривалість телерепортажу (на рівні А 1 рекомендовано до 1-єї хвилини, на рівні А 2 – до 2-х хвилин, на рівнях В 1/ В 2 – 3-5 хвилин, на рівні С 1 /С 2 тривалість необмежена, в середньому до 20-ти хвилин); 5) технічний аспект (гарна якість відеозапису). Враховуючи структурні компоненти телерепортажу, у процесі формування медіакомпетентності майбутніх викладачів французької мови, текстовий етап роботи з телевізійним репортажем необхідно поділити на два підетапи: робота з відеорядом та робота з аудіотекстом. З огляду на цей факт зупинимось детальніше на завданнях перцептивного рівня, які включатимуть завдання на сприймання і розуміння телерепортажу без звуку (А) та розуміння інформації аудіотексту (В).

A) Перегляд короткого телерепортажу або уривку (2 хвилини) без звуку.

1. Citez le maximum de mots associés aux images.
2. Remplissez une grille comportant des mots interrogatifs (Où? Qui? Quand?Quoi? Comment?)

Comment?)

Як варіант, можна запропонувати відповісти на питання загального розуміння змісту:

- A votre avis, de quel genre de document s'agit-il ?
- Quel est le sujet de ce reportage ?

Потім істинність отриманої інформації перевіряється зі звуком.

Відповідно до теми телерепортажу, можна також запропонувати заповнити наведену нижче таблицю:

Repérage visuels

Objets vus à l'écran	
Personnages vus à l'écran	
Quels mots connaissez-vous qui se rapportent au sujet traité ?	
Quel est, d'après vous , le contenu du reportage ?	

B) Перегляд телерепортажу зі звуком. Пропонується два перегляди:

- Première visionnement.

1. Visionnez la vidéo en vous concentrant sur les deux questions suivantes :

- Que voyez-vous (lieux, actions, personnes) ?
- Qu'entendez-vous (bruits, musique, ambiance ...)?

- Deuxième visionnement.

2. a) Visionnez la vidéo une deuxième fois et identifiez le plus possible d'informations différentes sur le sujet traité. Rédigez des phrases simples pour énoncer ces informations, une phrase par information

b) Répondez aux questions :

- Quel est d'après vous l'intérêt du sujet traité ?
- Quelles informations factuelles avez-vous retenues ?
- Le sujet vous paraît-il bien traité ? Pourquoi ?
- Quelle est votre opinion personnelle sur le sujet traité ?

Для телерепортажів, в яких подається інтерв'ю, можна запропонувати відповісти на такі запитання:

- Visionnez le reportage et l'entretien qui suit.
- Qui est la personne invitée ?
- Quelles questions ont été posées par l'animateur de l'émission ?

- Vous souvenez-vous des réponses de l'invité(e) ?
- Décrivez l'invité(e) : vêtements, physique, caractère... Rédigez une fiche personnelle d'identité : nom, prénom, âge, métier, parcours, goûts, loisirs....
- Ecoutez les commentaires de l'invité(e). Résumez son point de vue : Il (elle) pense que ../ Il (elle) a dit que .....

На цьому етапі можна запропонувати заповнити наведену нижче таблицю

Compréhension orale

Quel est le thème du reportage ? Donnez un titre au reportage.	Thème : Titre :
Le reportage témoigne-t-il d'un incident ? Si oui, lequel ?	
Réactions des témoins s'il y en a	
Autres informations	
Votre avis sur le sujet traité	

на розуміння почутої інформації або, у випадку представлення певного товару, заповнити наведену нижче таблицю стосовно інформації про товар.

Le produit présenté

Quel est le produit présenté ?	
Quelles sont ses caractéristiques ?	
Ses avantages ?	
Ses points faibles ou inconvénients ?	
Des chiffres sont-ils cités dans le reportage ?	
Lesquels ?	
Quelle est la place de ce produit sur le marché ?	
Avis du professionnel 1 / 2 / 3	
Autres informations	
Avez-vous déjà utilisé ce produit ?	
Que pensez-vous de ce produit ?	

Отже, завдання **перцептивного рівня** мають на меті поступово підвести студентів до розуміння змісту телерепортажу відповідно до його структури.

Завдання **інтерпретаційно-оцінювального рівня**:

- A qui s'adresse l'émission ? Quel est le public cible ?
- Quel est le fil conducteur ? Y a-t-il un message ?
- Que pensez-vous du choix des sujets ? Que pensez-vous de la présentation du journaliste ?
- Décrivez la manière dont l'émission est filmée : mouvements de caméra, plans,

partages de l'image en plusieurs fenêtres, choix des musiques, rythme, puis donnez votre opinion sur ces choix.

- Quelle est l'image de Paris dans ce magazine ?

- L'émission peut-elle intéresser un public hors de France ? Est-elle trop parisienne ?

- Quelle est l'image de la chaîne TV5 véhiculée à travers cette émission ?

- Si vous tombiez par hasard sur cette émission, continueriez-vous à regarder ou changeriez-vous de chaîne ? Pourquoi ?

- Si vous étiez Président de TV5, programmeriez-vous cette émission ? Justifiez votre point de vue.

Мета завдань цього етапу – не тільки критично оцінити репортаж, його тему, але й акцентувати увагу студентів на відборі матеріалу для їхньої подальшої професійної діяльності як викладачів французької мови. Наступні завдання мають на меті формування методичних знань та навичок медіакомпетентності. Вони розподілені на 1) завдання на оцінювання та інтерпретацію загального змісту телерепортажу; 2) завдання на оцінювання та інтерпретацію відеоряду; 3) завдання на оцінювання та інтерпретацію аудіоінформації.

1) Le contenu du journal télévisé

• Pour chaque sujet, donnez un titre.

• Précisez la durée totale de chaque sujet en minutes et en secondes :

- précisez la durée du plateau,

- précisez la durée des images produites par la chaîne,

- précisez la durée des images empruntées par la chaîne.

• Regroupez les sujets traités en grandes rubriques :

1. Politique intérieure / 2. Politique étrangère / 3. Social / 4. Economie / 5. Faits divers /

6. Chronique judiciaire / 7. Société / 8. Culture / 9. Sports / 10. Evénements mondiaux

2) Les images:

• Chaque sujet est-il illustré ?

- par des diapositives, par des images d'archives ou non ?

- les images ont-elles été produites par la chaîne qui diffuse ou bien ont-elles été empruntées, achetées à d'autres réseaux ?

- les images sont-elles en elles-mêmes une information (ex : permettant de mesurer l'ampleur et l'étendue d'inondations, d'un séisme) ou bien illustrent-elles simplement (occupation de l'écran) ?

- pour le traitement des images, prévoir un repérage des images de synthèse (tableaux, diagrammes, ou encore animations, reconstitution d'accident, d'expérimentation, etc...)

• S'il y a interview, qui la dirige ? le journaliste, le questionné ?

- Les images ont-elles un fond sonore original ou rapporté ?
  - Y a-t-il un commentaire en voix off ?
  - Lors des plateaux apparaît-il des incrustations sur l'écran ? A quel endroit de l'image ? Que représentent-elles ?
- 3) Qui annonce l'information ?
- L'information est-elle lue par le présentateur ? Ou est-elle annoncée par un journaliste spécialisé ? Ce présentateur est-il aussi un journaliste ?
  - Le présentateur du J.T. est-il toujours le même ? Travaille-t-il en alternance avec un, une autre ? Selon quelles modalités ?
  - S'agit-il d'un homme ou d'une femme ? Quelle est leur apparence physique (vêtements, coiffure, maintien....) ? Pourquoi ?
  - Comment l'information est-elle présentée ?
  - Le journaliste se limite-t-il aux faits ou bien fait-il des commentaires à propos de l'information qu'il délivre ?
  - Le ou les commentaires sont-ils annoncés en tant que tels ?
  - Les informations sont-elles annoncées de manière neutre ou non (effet de voix, de gestes, sourires ironiques ou non, jeux de mots....)
  - Le présentateur lit-il ostensiblement ses notes ? Récite-t-il ou improvise-t-il en ne regardant que la caméra ?

Завдання діяльнісного рівня:

- Elaborez le questionnaire pour vérifier la compréhension visuelle des élèves sans le son.
- Elaborez le questionnaire pour vérifier la compréhension orale (globale / sélective / détaillée) des élèves après le premier visionnement / le deuxième visionnement avec le son.
- Elaborez les questions pour les réactions spontanées des élèves : le thème du reportage, les personnages du reportage, le produit présenté etc.
- Proposez le tableau à remplir sur le produit présenté dans le reportage.
- Imaginez les questions qui fassent réfléchir les élèves sur le sujet du reportage.
- Proposez les questions pour faire résumer le sujet du reportage.
- Imaginez une activité de création (rédaction d'un article sur le sujet du reportage, expression de son avis sur le produit / service présenté).

Алгоритм дій для завдання креативного рівня:

1. Etudiez les fiches pédagogiques proposées et repérez les objectifs, les étapes du travail, les activités de compréhension / de production / de création.
2. En prenant en compte les critères de choix des reportages vidéo (voir les notes du cours), choisissez sur Internet des reportages à utiliser en classe de FLE.

3. Sur le modèle des fiches pédagogiques étudiées, élaborer la vôtre pour un reportage à votre choix. Prenez en considération les caractéristiques psychologiques des élèves et leur niveau linguistique. Définissez les objectifs de l'enseignement (communicatif, linguistique, cognitif et éducatif). Élaborez les activités sans / avec le son. Élaborez les activités de compréhension visuelle et auditive. Imaginez une activité de production orale ou écrite.

4. Dans le cadre de quel thème et à quel moment de la leçon pourriez-vous utiliser votre fiche ? Combien de temps de la leçon ça vous prendrait ?

Телерепортажі для власних розробок студенти можуть знайти на таких веб-сайтах:

TV 5. www.tv5.org

TF1 : <http://www.tf1.fr/>

France 2 : <http://www.france2.fr/semiStatic/61-NIL-NIL-NIL.html>

France 3 : <http://www.france3.fr/>

Canal + : <http://www.cplus.fr/>

Arte : http://www.arte-tv.com/index_f.html

Le Monde : <http://www.lemonde.fr/>

Le Figaro : <http://www.lefigaro.fr/>

Ми пропонуємо ознайомитись з прикладами педагогічних розробок, запропонованих на сайті *TV5monde* (<http://enseigner.tv5monde.com>). Проте, зазначимо, що ми адаптували рівень деяких розробок відповідно до описаних вище критеріїв відбору медіадокументів для використання у середніх та вищих навчальних закладів України.

4.4.1. Fiche pédagogique (A1). L'ours polaire.

Les animaux racontent le changement climatique

Pour accéder à la vidéo, aller sur le site **www.tivi5mondeplus.com**; cliquer sur l'onglet « **infos** » puis sur la collection « **Les animaux racontent le changement climatique** ».

Accès à la **Fiche apprenant** :

<http://enseigner.tv5monde.com/sites/enseigner.tv5monde.com/files/asset/document/animauxracontent-ourspolaire-app.pdf>

Durée : 1 minute

Niveau : A 1

Thème : Les animaux, le changement climatique

Objectifs : découvrir des animaux et nommer leurs actions.

Les étapes du travail :

Avant le visionnement

1. Lancement

2. Découverte

3. Apprentissage

Pendant le visionnement

4. Découverte initiale

5. Découverte détaillée

Après le visionnement

6. Ancrages

7. Approfondissements

1. Lancement

Activités	Phrases-clés
<i>Salutation : se saluer</i> <i>On bouge !</i> - Demander aux élèves de mimer avec vous les actions que vous nommez. - Demander aux élèves de mimer et de nommer les actions.	- <i>Bonjour les enfants !</i> - <i>Bonjour Madame / Monsieur.</i> - <i>Maintenant, nous allons bien nous reveiller. Nous allons..... marcher, sauter, nager, plonger, grimper, voler, glisser, courir. Arrêtez-vous. Respirez profondément, très bien ! Maintenant, on est prêts !</i>

2. Découverte

Activités	Phrases-clés
<i>Les animaux en danger</i> - Mettre des images des animaux au tableau (ou TBI). - Nommer les animaux et faire répéter les noms aux élèves. Pour chaque syllabe, taper une fois dans les mains. - Jouer au jeu : Qui suis-je ? Taper 1, 2, 3 ou 4 fois dans les mains et mimer l'animal. Distribuer la fiche apprenant 1. Demander aux élèves de montrer l'image correspondante. Faire répéter le nom de l'animal.	Regardez bien : c'est quel animal ? (1 syllabe) ours, orque (2 syllabes) buffle, tigre, manchot (3 syllabes) libellule (4 syllabes) orang-outan, alligator Qui suis-je ? Montrez la bonne image. Répétez le nom de l'animal.

3. Apprentissage

Activités	Phrases-clés
<i>Les animaux en action</i> - Faire mimer et repeter les actions du lancement. - Reprendre la fiche 1 et demander aux	Mimez et répétez. Voici l'ours. Il court, il nage. Voici l'orque. Elle ..... Voici le buffle. Il .....

élèves de retrouver un verbe d'action pour chaque animal.	Voici le tigre. Il ..... Voici le manchot. Il ... Voici la libellule. Elle ..... Voici l'orang-outan. Il ..... Voici l'alligator. Il .....

4. Découverte initiale

Activités	Phrases-clés
Regarder la vidéo. Poser des questions avec des gestes pour aider les élèves. Commencer par poser une question « de classe » ensuite poser le même type de question avec le film.	- Nous allons regarder un petit film: regardez bien et écoutez bien ! - Combien il y a d'enfants dans notre groupe ? On compte ensemble : un, deux, trois, quatre. Il y a quatre enfants dans le groupe ici. Nous allons compter les ours polaires dans le film. On compte ensemble : il y a un, deux, trois ours polaires dans le film. A. - Il/elle est comment ? (nom de l'élève garçon), il est comment? ☐... est petit/grand. - Elle est comment ? (nom de l'élève fille), elle est comment? ☐... est petite/grande. - L'ours polaire, il est comment ? Il est grand ou il est petit ? ☐Il est grand. - Il est blanc ou il est noir ? ☐Il est blanc. - Le bébé ours, il est grand ou il est petit? ☐Il est petit. - Il est blanc ou il est gris ? ☐Il est blanc. B. - Où est (nom de l'élève) ? (nom de l'élève) est dans la classe ? ☐Oui ! Mais où est l'ours polaire ? Il est dans la classe ? ☐Non ! Il est dans l'école ? ☐Non ! Il est dans la rivière ? ☐Non ! Il est dans la mer ? ☐Oui !

Il est sur la banquise ? Oui !

5. Découverte détaillée

Activités	Phrases-clés
Regarder la vidéo une deuxième fois. Distribuer la fiche 2. Faire répéter les actions de la fiche et demander aux élèves de colorier les actions de l'ours (d'après le film). Demander aux élèves de dessiner une autre action dans la case vide et de la montrer aux autres.	- Regardez le film et coloriez les actions de l'ours sur la fiche 2. - Dessinez dans la case vide une action d'un autre animal.

6. Ancrages

Activités	Phrases-clés
Distribuer la fiche 3 et demander aux élèves de découper les verbes et de mettre les actions sous l'image correspondante de la fiche 2. Faire des phrases pour parler des actions.	- Découpez les cartes avec les actions. Mettez les mots sous la bonne image. Faites une phrase. Il nage. Il marche. Il plonge. Il court. Il nage et marche et plonge et court.

7. Approfondissements

Activités	Phrases-clés
Comprendre trois descriptions et les associer au bon animal et à la bonne image. Afficher un ours polaire, une orque et un manchot. Lire lentement la description et aider les élèves à faire un choix.	- Qui suis-je ? Regardez les trois images. Quel animal est présenté ? a. Je suis grand. Je suis blanc. Je suis fort. Je suis gros. Je nage dans l'océan. Je marche sur la banquise. b. Je suis grande. Je suis noire et blanche. Je suis forte. Je suis grosse. Je nage dans l'océan. Je plonge dans la mer. c.

	Je suis petit. Je suis noir et blanc. Je nage dans l'océan. Je plonge dans la mer. Je marche sur la banquise.

Fiche réalisée par Catherine Adam, France et Guushje Groenen, Pays-Bas

Transcription du reportage L'ours polaire

Ici au Spitsbergen, presque rien ne pousse.

Tout est blanc, froid, glacial.

Et pourtant, si vous saviez comme je l'aime mon pays, loin des humains.

Je me sens fort, moi le grand carnivore.

Je cours plus vite que vous et je nage bien mieux que vous.

Mais il y a une chose face à laquelle je suis totalement impuissant.

C'est le réchauffement climatique.

Je commence à ne plus reconnaître le paysage.

Je vois ma banquise qui retrécit chaque année un peu plus.

Mes proies, comme les phoques, ont elles aussi besoin de la banquise pour vivre.

Où irai-je alors pour me mettre quelque chose sous la dent ?

Pour nous, il est plus que temps.

Retrouvez l'ensemble de la collection sur: tv5monde.com/les-animaux-racontent

4.4.2. Fiche pédagogique (A2). Ça bouge en France : l'Alsace.

Pour visionner le reportage «Ça bouge en France... l'Alsace», allez sur le site www.tv5monde.com/regionsdefrance

Thèmes : France, francophonie, langue française

Niveau : A2

Durée : 3 minutes

Objectifs :

Objectifs communicatifs :

- comprendre des informations touristiques sur des villes et sites touristiques
- donner son origine et qualifier une ambiance
- présenter et donner des informations sur une ville

Objectif linguistique :

- revoir la valeur de l'article défini et de l'article indéfini

Synopsis : Reportage sur la région de l'Alsace. On y voit des images de la Cité de l'automobile à Mulhouse, du château fort de Haut-Koenigsbourg, du site de Breitenbach où l'on peut faire de l'accrobranche et de Strasbourg. Ce reportage est ponctué de témoignages qui illustrent les aspects touristiques et culturels particuliers à cette région.

Découpage en séquences : les séquences s'organisent autour de 4 lieux.

1. Strasbourg :

- Court commentaire sur la capitale régionale et ses caractéristiques.

2. Breitenbach

- 1re séquence : Court commentaire du journaliste sur les caractéristiques de ce lieu.
- 2e séquence : Un animateur du parc rappelle comment utiliser les mousquetons.
- 3e séquence : Un homme donne son opinion sur le parc Alsace Aventure.

3. Le Haut-Koenigsbourg

- 1re séquence : Court commentaire sur les caractéristiques de ce lieu.
- 2e séquence : Des animateurs du château se présentent et apostrophent l'équipe de

tournage.

4. Mulhouse

- 1re séquence : Court commentaire sur les caractéristiques de ce lieu.
- 2e séquence : Un homme présente la Cité de l'Automobile, ce que l'on y voit.
- 3e séquence : Très court commentaire sur ce qu'on peut faire à la Cité de

l'Automobile.

• 4e séquence : Un homme intervient quelques secondes pour donner une précision sur la Cité de

l'Automobile.

- 5e séquence : Mulhouse la nuit. Une Mulhousienne se présente.

5. Strasbourg

• 1re séquence : Court commentaire qui annonce le retour à Strasbourg. Deux jeunes étudiants interviennent pour vanter le caractère convivial de la ville.

2e séquence : Court commentaire sur les nuits électroniques.

Les étapes du travail:

Avant le visionnement :

1. Mise en route

Pendant le visionnement :

2. Comprendre : *visionner sans le son*

3. Etudier : *visionner avec le son*

Après le visionnement :

4. Ecrire, parler : *développer l'expression orale et écrite*

5. Pour aller plus loin : *développer l'expression orale et écrite*

1. Mise en route

Apporter des photographies pour faire découvrir aux apprenants la région de l'Alsace. Donner des informations historiques et faire souligner l'aspect architectural particulier à

l'Alsace.

Sites : - www.tv5monde.com/regionsdefrance > Alsace > Photos

- informations sur la région : www.franceguide.com

2. Comprendre : visionner le reportage sans le son

Activité 1: Dans un premier temps, visionner le début du reportage sans le son pendant quelques secondes pour permettre aux étudiants de faire des hypothèses.

- *A votre avis, de quel genre de document s'agit-il ?*
- *Quel est le sujet de ce reportage ?*

Passer le film dans son intégralité.

- *Verifiez vos hypothèses.*
- *Faites l'activité 1*

Regardez le film sans le son. Cochez les bonnes réponses et répondez à la question.

1. Ce film est :

a une conférence

b un reportage

c un témoignage

2. De quelle région et de quelles villes de France s'agit-il ?

3. Nommez trois sites touristiques présentés dans le reportage.

Laisser un temps de mise en commun pour que les étudiants comparent leurs réponses.

Pistes de corrections / Corrigés :

1. C'est un reportage.

2. Le reportage parle de l'Alsace, de Strasbourg et de Mulhouse

3. Par exemple : Breitenbach ; Le chateau fort du Haut-Koenigsbourg ; la Cite de l'Automobile ; le parc Alsace Nature.

Activité 2: Visionner à nouveau le reportage.

- *Faites l'activité 2. Retrouvez la ville ou le site touristique.*

Regardez et écoutez le reportage. De quelle ville ou de quel site touristique parle-t-on ?

a. Ses nombreux musées mettent en avant son riche passé industriel :

b. Capitale économique et culturelle :

c. C'est un site en pleine nature :

d. Un des sites les plus visités de France :

e. Le quartier « la petite France » est classé au patrimoine mondial de l'Unesco :

Pistes de corrections / Corrigés :

a. Mulhouse

b. Strasbourg

c. Breitenbach

d. Le château fort du Haut-Koenigsbourg

e. Strasbourg

Activité 3: Visionner à nouveau le reportage.

• *Faites l'activité 3. Associez activités et villes.*

Associez les activités listées dans la colonne de gauche aux lieux inscrits dans la colonne de droite.

a. Partir à l'assaut du chateau fort...

1. à Breitenbach.

b. Jouer les « Tarzan » de l'accrobranche...

2. à Mulhouse.

c. Ecouter de la musique électronique...

3. à Haut Koenigsbourg.

d. Grimper dans la voiture tonneau...

4. à l'Ososphere.

e. Profiter de la cathédrale...

5. à Strasbourg.

Pistes de corrections / Corrigés :

a. 3. Partir à l'assaut du chateau fort à Haut Koenigsbourg.

b. 1. Jouer les « Tarzan » de l'accrobranche à Breitenbach.

c. 4. Ecouter de la musique électronique à l'Ososphere.

d. 2. Grimper dans la voiture tonneau à Mulhouse.

e. 5. Profiter de la cathédrale à Strasbourg.

3. Etudier : visionner le reportage avec le son

Activite 4:

• *Visionner le reportage et faire compléter l'extrait de l'activité*

1. Ecoutez à nouveau le reportage et complétez l'extrait suivant.

Bienvenue à la cité de l'automobile. .... Collection Schlumpf, la plus grande et la plus fabuleuse collection automobile du monde. Ici, vous allez trouver plus de 500 vehicules : ..... Bugatti,..... Mercedes, ... Rolls Royce, ... Ferrari. On peut même y faire ..... tonneaux ou demarrer ..... voitures à la manivelle Eh oui! La Cité de l'Automobile, c'est aussi ..... voitures modernes et qui roulent.

2. Observez l'extrait de reportage ci-dessus. Cochez la bonne réponse ou complétez les informations.

On utilise « des » pour exprimer une quantité une qualité.

On utilise « les » pour exprimer une quantité une qualité.

Pistes de corrections / Corrigés :

1. Bienvenue à la Cité de l'Automobile. **La** collection Schlumpf, la plus grande et la plus fabuleuse collection automobile du monde. Ici, vous allez trouver plus de 500 vehicules : **des** Bugati, **les** Mercedes, **les** Rolls Royce, **les** Ferrari. On peut même y faire **des** tonneaux ou

demarrer **des** voitures a la manivelle... Eh oui, la Cite de l'Automobile, c'est aussi **des** voitures modernes et qui roulent ! Pleins feux desormais sur **les** nuits de Mulhouse...

2. On utilise « des » pour exprimer une quantité. On utilise « les » pour exprimer une généralité.

Activité 5:

1. Visionner la fin du document et demander aux apprenants de compléter le texte (*Fiche apprenant*).

Pistes de corrections / Corrigés :

- Mulhousienne **d'adoption**, je suis **d'origine éthiopienne**.

- Mulhouse, c'est une ville qui m'a accueillie, ou je **me sens bien**.

- C'est **vachement** bien, l'ambiance est **sympa** parce qu'il y a beaucoup d'etudiants en centre ville.

2. Dans un deuxième temps, faire retrouver aux apprenants les synonymes des expressions relevées.

1. *Ecoutez et complétez cet extrait du reportage.*

- Mulhousienne ..... , je .....

- Mulhouse, c'est une ville qui m'a accueillie, ou je ... ..

- C'est ..... , l'ambiance est ..... parce qu'il y a beaucoup d'etudiants en centre-ville.

- Je ..... Nice.

2. *Retrouvez les synonymes de ces expressions.*

a. L'ambiance est agréable. => L'ambiance est .....

b. Je suis bien. => Je .....

c. Je suis éthiopienne. => Je .....Ethiopie ou je ..... éthiopienne.

d. C'est tres bien ! => C'est ..... bien !

Pistes de corrections / Corrigés :

a. L'ambiance est agréable. => L'ambiance est **sympa**.

b. Je suis bien. => Je **me sens bien**.

c. Je suis éthiopienne. => Je **viens d'**Ethiopie. Je suis **d'origine** éthiopienne.

d. C'est très bien ! => C'est **vachement** bien !

4. Ecrire, parler : développer l'expression orale et écrite

Activité 6: Il s'agit de proposer aux étudiants une tâche qui s'inscrit dans un contexte de communication.

Constituer des binômes et guider les apprenants dans leur découverte des sites si nécessaire.

Mise en commun : présentation des résultats des recherches par chaque binôme. Les

présentations sont évaluées par la classe. Proposer des critères d'évaluations ou demander aux étudiants de réfléchir eux-mêmes aux critères.

1. Dans le cadre des « Journées culturelles » organisées par votre école, vous devez faire la présentation d'une ville de votre pays et d'un musée.

- Votre présentation s'appellera : Ma ville, mon musée + en/au/aux + pays.
- Présentez-vous.
- Situez votre ville sur une carte.
- Faites une liste des sites à visiter.
- Choisissez un musée : donnez son nom, précisez ce que l'on peut y voir. Dites comment il est organisé et quelles activités sont prévues pour le visiteur.
- Caractérissez votre ville et le musée choisi.

2. Évaluez ensuite chacune des présentations. Dites quelle présentation vous avez préférée.

Pistes pour l'évaluation

	+	-
Clarté de la présentation.		
Originalité de la présentation.		
Intérêt des aspects présentés.		
Dynamisme : voix, gestuelle.		

5. Pour aller plus loin : développer l'expression orale et écrite

Activité 7 : Vous voulez passer un week-end dans la région alsacienne. Mais vous ne savez pas quelle ville choisir : Mulhouse ou Strasbourg.

Vous recherchez des informations sur Internet sur <http://fr.wikipedia.org/wiki/Mulhouse> et <http://fr.wikipedia.org/wiki/Strasbourg>

Repérez des informations sur : la situation géographique, les musées, les sites touristiques de chacune de ces villes puis faites une présentation PPT pour exposer le résultat de vos recherches à la classe.

Activité 8: 1. Dans le cadre de « Découvrez nos régions », organisé par l'office du tourisme de votre ville, vous devez faire la présentation de deux villes de votre région. Il faut donner envie aux participants de visiter les villes et la région !

Votre présentation s'appellera : **Partons ..... + le nom de la région + la ville**

- Donnez le nom des villes et dites dans quelle région elle se trouve. Situez-les sur une carte.
- Sélectionnez 7 photographies sur internet pour illustrer votre présentation.
- Rédigez le texte de votre présentation : comme dans le reportage que vous avez vu, votre présentation doit être dynamique. Faites attention au rythme et à l'intonation de votre

voix.

- Mettez en scène votre présentation.

2. Évaluez ensuite chacune des présentations. Dites quelle présentation vous avez préférée.

Fiche réalisée par Farida Zeggagh-Wuyts, Alliance française de Paris

Transcription du reportage: Ça bouge en France : l'Alsace

Ça bouge en France vous emmène en Alsace.

Voix off

Capitale économique et culturelle de l'Alsace, Strasbourg a su brasser le meilleur des cultures rhénanes et françaises. Son centre historique, autour de la cathédrale et dans le pittoresque quartier de la Petite France, est classé au patrimoine mondial de l'UNESCO. Siège du Parlement européen, c'est une ville résolument cosmopolite.

Breitenbach

Voix off

A quelques encablures de Strasbourg, immergez-vous en pleine nature au Parc Alsace Aventure où vous risquez fort d'apercevoir de drôles d'oiseaux dans les arbres !

Une personne qui fait de l'accrobranche : - C'est parti.

Instructeur : - Alors, la progression, je vous rappelle, c'est un mousqueton l'un après l'autre, et toujours, un dans un sens, un dans le sens opposé.

Une personne qui fait de l'accrobranche : - Y'a toujours le moyen de bien s'éclater. Autant physiquement, que psychologiquement, là, c'est le top.

Haut-Koenigsbourg

Voix off

Bon, restons perchés ! Culminant à 800 mètres d'altitude, le château du Haut-Koenigsbourg est l'un des sites les plus visités de France et tout y est fait pour que l'on se croie au Moyen Âge...

Le tavernier : - Mais j'suis point un chevalier, moi, j'suis Franz le tavernier... Mais qu'est-ce que vous me voulez avec cet argent du diable là.

La tavernière : - J'habite dans la taverne, il faut venir là avec vos bons zèbres là. Je leur donnerai un petit coup d'hypocras.

Mulhouse

Voix off

En route pour Mulhouse, à l'indéniable petit côté suisse. Ses nombreux musées mettent en avant son riche passé industriel, comme la Cité de l'Automobile.

Emmanuel Bacquet, Directeur de la Cité de l'Automobile : - Bienvenue à la Cité de l'Automobile. La collection Schlumpf, la plus grande et la plus fabuleuse collection

automobile du monde. Ici, vous allez trouver plus de 500 véhicules : des Bugati, les Mercedes, les Rolls Royce, les Ferrari.

Voix off

On peut même y faire des tonneaux ou demarrer des voitures à la manivelle...

Emmanuel Bacquet, Directeur de la Cité de l'Automobile

Eh oui, la Cité de l'Automobile, c'est aussi des voitures modernes et qui roulent !

Voix off

Pleins feux désormais sur les nuits de Mulhouse...

Une habitante de Mulhouse : - Mulhousienne d'adoption, je suis d'origine éthiopienne. Mulhouse, c'est une ville qui m'a accueillie, ou je me sens bien.

Voix off

Retour à Strasbourg et... convivialité au programme !

Un jeune Strasbourgeois : - C'est vachement bien, l'ambiance est sympa parce qu'il y a beaucoup d'étudiants en centre ville.

Une jeune Niçoise : - Je viens de Nice. Et c'est vrai que je viens à Strasbourg parce que c'est très convivial.

Une jeune Strasbourgeoise : - L'Alsace, c'est merveilleux !

Voix off

Vous en prendrez enfin plein les mirettes aux nuits électroniques de l'Ososphère. Eh oui, ça bouge en Alsace.

4.4.3. Fiche pédagogique (B1). L'art progresse dans la rue.

Parcours pédagogique

Contenu : Des graffitis qui valent de l'or ! Présenter et analyser une œuvre d'art urbain.

Thème : œuvres d'art

Niveau : B1

Accès sur Internet : <http://enseigner.tv5monde.com/fle/lart-progresse-dans-la-rue>

Les étapes du travail :

Avant le visionnement :

1. Mise en route: - Identifier un mouvement artistique.

Pendant le visionnement :

Activité 1: - Comprendre les informations principales du reportage.

Activité 2: - Comprendre les informations fournies par/sur les artistes.

Activité 3: - Travailler le lexique du reportage.

Après le visionnement :

Activité 4 : - Présenter et analyser une œuvre d'art urbain.

Pour aller plus loin : - Donner son avis sur l'art urbain

Suggestions d'activités pour la classe

Mise en route :

Sélectionner des œuvres d'art urbain sur Internet. Les montrer à la classe.

- *De quoi s'agit-il ? Quel est l'objectif de ces œuvres ?*

Écrire les propositions au tableau.

Pistes de corrections / Corrigés :

- Il s'agit de graffitis.
- Ce sont des œuvres qui sont créées dans la rue.
- Les artistes dénoncent des injustices ou des problèmes de société. Etc.

Activité 1 : Distribuer la fiche apprenant. Vérifier que les mots de l'activité ne posent pas de problème de compréhension. Montrer le reportage sans les sous-titres.

- *Faites l'activité 1 : écoutez le reportage et répondez aux questions.*

Faire comparer. Rediffuser le reportage dans les mêmes conditions.

Procéder ensuite à la mise en commun. Noter les réponses au tableau.

Activité 1. Écoutez le reportage. Répondez aux questions.

1. Quel art le reportage présente-t-il ?
2. Dans les années 1990, comment était-il considéré ? _
3. Comment a-t-il évolué ?
4. Pourquoi le maire du 13e arrondissement de Paris, adepte de ce mouvement artistique, a-t-il fait appel à un artiste ?
5. Quel prix peuvent atteindre certaines œuvres ?
6. D'après Arnaud Oliveux, comment le marché a-t-il évolué ?
7. Que propose le Palais de Tokyo au public ?

Pistes de corrections / Corrigés :

1. Le reportage présente l'art de la rue (l'art urbain, le Street Art).
2. Dans les années 1990, l'art urbain était un art clandestin, considéré comme du vandalisme.
3. Aujourd'hui, il est devenu légal. Il s'est démocratisé.
4. Le maire a fait appel à un artiste pour mettre en valeur l'espace public. Il dit que c'est presque un musée à ciel ouvert. Il ajoute que c'est gratuit et que cela fait plaisir aux yeux.
5. Certaines œuvres peuvent atteindre des dizaines de milliers d'euros.
6. D'après Arnaud Oliveux, le marché était tout d'abord réservé à des spécialistes, alors qu'aujourd'hui tout le monde essaie de se positionner sur l'art urbain.
7. Le Palais de Tokyo propose au public de visiter ses sous-sols confiés à des artistes de rue.

Activité 2 : Lever les problèmes lexicaux. Diffuser le reportage en cachant les sous-

titres.

- *Faites l'activité 2 : écoutez le reportage et dites si les affirmations sont vraies ou fausses.*

Rediffuser le reportage en dissimulant les sous-titres.

La correction est commune et orale.

Activité 2. Écoutez le reportage. Dites si ces affirmations portant sur les artistes interviewés sont vraies ou fausses.

	Vrai	Faux
1. Noé Two a fait son premier tag en 1982.		
2. Ce graffiti représente un crâne avec une bombe de peinture.		
3. Noé Two peignait la nuit car il avait moins peur de la hauteur.		
4. La technique de Christian Guémy est le pochoir.		
5. Il veut montrer à d'autres municipalités qu'on peut partager l'art avec le public.		
6. Jonone gagne entre 10 000 et 15 000 euros pour ses œuvres.		
7. Son rêve est de restituer l'art urbain au plus grand nombre.		
8. Il pense que l'art urbain n'a pas sa place dans les musées.		

Pistes de corrections / Corrigés :

Vrai : 2, 4, 5, 7. Faux : 1 (Il l'a fait en 1992.) ; 3 (C'était un acte illégal, la nuit la police ne regardait pas en hauteur.) ; 6 (Il gagne entre 10 000 et 50 000.) ; 8 (Il souhaite que les futures générations puissent voir ses œuvres dans les musées.)

Activité 3 : Expliquer ou faire expliquer les termes posant problème. Faire tout d'abord réaliser l'activité sans visionnage.

- *Faites l'activité 3 : complétez ce résumé avec des termes traités dans les deux activités précédentes.*

Faire ensuite visionner le reportage en masquant les sous-titres pour permettre aux apprenants de compléter ou de vérifier leurs réponses.

- *Écoutez le reportage et complétez vos réponses.*

Mettre en commun. Écrire les réponses au tableau.

Si le niveau de la classe s'y prête, il est possible de proposer une discussion sur le paradoxe soulevé dans la dernière phrase.

Activité 3. Complétez ce résumé avec les termes qui ont été traités dans les 2 activités précédentes. Puis écoutez le reportage pour vérifier vos réponses.

L'art urbain a longtemps été considéré comme un art c_____n et était associé au v_____. Ces dernières années, il s'est d_____é. Résultat : le maire du 13e arrondissement de Paris, a____e de cet art, souhaite partager sa passion tout en valorisant

l'e_____e public. Initialement, ce m_____t artistique avait pour but de déplacer l'objet spécialisé en galerie vers l'environnement urbain, alors qu'aujourd'hui certains artistes désirent voir leurs o_____s dans les musées. Paradoxal ?

Pistes de corrections / Corrigés :

L'art urbain a longtemps été considéré comme un art **clandestin** et était associé au **vandalisme**. Ces dernières années, il s'est **démocratisé**. Résultat : le maire du 13e arrondissement de Paris, **adepte** de cet art, souhaite partager sa passion tout en valorisant l'**espace** public. Initialement, ce **mouvement** artistique avait pour but de déplacer l'objet spécialisé en galerie vers l'environnement urbain, alors qu'aujourd'hui certains artistes désirent voir leurs **œuvres** dans les musées. Paradoxal ?

Activité 4 : Il est préférable de donner cette activité comme devoir afin que les apprenants aient le loisir de choisir une œuvre qui les interpelle. Chacun sélectionne une œuvre qui correspond à la définition de l'art urbain donnée dans l'activité. S'assurer que les apprenants la comprennent.

- *Faites l'activité 4 : choisissez une œuvre qui remplit une des fonctions évoquées.*

En guise de correction, faire travailler les apprenants par petits groupes. Ils présentent leur œuvre respective. Passer dans le groupe pour apporter une aide ponctuelle. Ensuite, chaque groupe devra finalement en sélectionner une qui sera présentée à l'ensemble de la classe. Les membres du groupe justifieront leur choix.

Activité 4. L'art urbain a pour vocation de se réappropriier la ville, de redéfinir l'espace public et de nous sensibiliser. Choisissez une œuvre qui remplit ces fonctions. Présentez-la. Expliquez votre choix.

Pistes de corrections / Corrigés :

Œuvre sélectionnée : graffiti de Banksy sur le mur entre Israël et la Palestine (<http://www.banksy-art.com/artiste-engage.html>).

Banksy a peint neuf œuvres sur ce mur en 2005. J'ai choisi ce graffiti, car le conflit israélo-palestinien m'inquiète. On voit un homme peint en noir et blanc, debout, soulevant un rideau qui laisse apparaître un paysage paradisiaque peint en couleurs. L'homme est probablement un policier (il a une matraque). Le paysage représente une plage de sable fin, des palmiers et une mer bleue. L'œuvre condamne la construction de ce mur qui symbolise l'affrontement entre deux peuples. Pour moi, il veut dire que l'autre côté n'incarne pas l'enfer, qu'il n'est pas peuplé d'ennemis. Etc.

(Tiré d'une fiche du Collège Pytheas de Marseille sur l'histoire des Arts - http://www.clg-pytheas.ac-aix-marseille.fr/spip/IMG/pdf/HDA_Banksy.pdf)

Pour aller plus loin :

Demander aux apprenants ce qu'ils pensent de l'art urbain et s'il est effectif.

Réalisé par Stéphanie Witta, Alliance Française de Bruxelles

4.4.4. Fiche pédagogique (B2). Jeff Koons, art ou business?

Parcours pédagogique

Contenu: Une plongée dans le monde de l'art contemporain pour découvrir Jeff Koons et ses oeuvres. Donner son avis sur le monde de l'art contemporain et son rapport à l'argent.

Thème: Art

Niveau: B2

Accès sur Internet : <http://apprendre.tv5monde.com/fr/apprendre-francais/jeff-koons-art-ou-business-0?exercice=1>

Les étapes du travail:

Avant le visionnement :

1. Mise en route: - Exprimer son opinion.
2. Activité 1: - Faire le portrait d'un artiste.

Pendant le visionnement sans le son :

Activité 2: - Décrire des oeuvres d'art contemporain.

Pendant le visionnement avec le son :

- Activité 3: - Comprendre le reportage en détails.
Activité 4 : - Compléter une interview.

Après le visionnement :

Activité 5 : - Donner son avis sur l'art contemporain.

Suggestions d'activités pour la classe

Mise en route :

Ecrire au tableau la question suivante : « *Pour vous, l'art contemporain c'est quoi?* »

Laisser aux apprenants le temps de la réflexion puis lancer une discussion dans la classe en grand groupe.

Veiller à ce que tous les apprenants prennent la parole.

Pistes de corrections / Corrigés :

Pour moi, l'art contemporain c'est de l'art moderne que je ne comprends pas toujours. Il y a beaucoup d'installations et des artistes peintres, sculpteurs et plasticiens. Souvent, les oeuvres contemporaines sont très colorées et très imposantes, en grand format. Comme artistes, je connais Basquiat, Gilbert and Georges et Jeff Koons.

Activité 1 : Expliquez aux apprenants qu'ils vont devoir prendre des notes. Distribuer la fiche apprenant puis faire écouter le début du reportage, sans les images ; arrêter après «culture populaire ».

Faites l'activité 1 : relevez les informations données sur Jeff Koons puis présentez-le.

Mise en commun à l'oral puis rédaction d'un texte commun au tableau sur propositions des apprenants.

Activité 1. Écoutez le reportage. Relevez les informations données sur Jeff Koons puis présentez-le.

Pistes de corrections / Corrigés :

Jeff Koons est un artiste contemporain qui porte cravate et costume gris. Il a des allures d'homme d'affaires. Il est l'artiste contemporain le plus exposé et le plus cher du monde. Son univers : de monumentales sculptures en acier inoxydable ; son inspiration : la culture populaire.

Activité 2 : Préalablement, rechercher sur Internet les photos des oeuvres présentées lors de l'exposition et les afficher dans la classe. Distribuer aux apprenants des feuilles de format A4 partagées en 3 dans le sens de la longueur. Montrer le reportage sans le son, ni les sous-titres.

A deux. Faites l'activité 2 : décrivez les oeuvres d'art montrées dans la vidéo. Choisissez trois oeuvres et rédigez un court descriptif pour les présenter.

Circuler dans les groupes pour corriger les productions puis proposer aux apprenants d'accrocher leurs fiches sous chacune des photos.

Activité 2. Regardez le reportage. Décrivez les œuvres d'art montrées dans la vidéo.

Pistes de corrections / Corrigez :

La sculpture grand format de Popeye est très colorée et ressemble vraiment au personnage de la bande dessinée. On peut même voir ses tatouages. Jeff Koons regardait aussi ce dessin animé. [...] Les sculptures monumentales sont en acier inoxydable dans des couleurs très franches, très vives. [...]

Activité 3 : Laisser un peu de temps aux apprenants pour lire les questions puis montrer le reportage avec les images et le son, mais sans les sous-titres.

Faites l'activité 3 : répondez aux questions.

Mise en commun à l'oral en grand groupe.

Activité 3. Écoutez le reportage et répondez aux questions.

1. Pourquoi la sculpture de Popeye est-elle associée à « des souvenirs de gamin américain » ?

2. Quelles informations sont données sur la sculpture de Michaël Jackson par le journaliste ?

3. De qui Jeff Koons est-il le chouchou ? Et qui l'adore ?
4. Qu'est-ce qui a été vendu à 58 millions de dollars ?
5. Comment le journaliste explique-t-il l'inflation de la conception des œuvres de Koons ?
6. Que raconte Jeff Koons, l'héritier du pop art, grâce à ses œuvres ?

Pistes de corrections / Corrigés :

1. J. Koons regardait ce dessin animé le matin quand il était enfant. / 2. Cette oeuvre a été vendue en 1999 à la salle des ventes Sotheby's pour plus de 5 millions de dollars. / 3. J. Koons est le chouchou des riches collectionneurs. Le monde de l'art et le public l'adorent. / 4. Son chien en acier inoxydable. / 5. Il explique que J. Koons possède un atelier et une usine et que ce sont les meilleurs artisans qui fabriquent ses oeuvres. / 6. Il raconte l'Amérique de la société de consommation.

Activité 4 : Faire écouter la seconde interview de Jeff Koons afin que les apprenants puissent compléter l'extrait.

Faites l'activité 4 : complétez les propos de Jeff Koons puis comparez vos reponses avec celles de votre voisin(e).

Les apprenants viennent compléter les phrases préalablement recopiées au tableau.

Activité 4. Écoutez le reportage et complétez les propos de Jeff Koons.

« Souvent, _____ se focalisent sur _____ et l'argent a inondé _____ de l'art. _____ ont multiplié _____. C'est fantastique pour toutes les formes de _____, mais la vraie _____ de l'art, c'est _____ à changer _____ des gens. »

Pistes de corrections / Corrigés :

« Souvent, **les gens** se focalisent sur **l'argent** et l'argent a inondé **le monde** de l'art. **Les amateurs** ont multiplié **les collections**. C'est fantastique pour toutes les formes de **créativité**, mais la vraie valeur de **l'art**, c'est **sa capacité** à changer **la vie** des gens. »

Activité 5 : Cette activité peut être faite à l'oral (une discussion libre en grand groupe) ou à l'écrit (une production écrite personnelle à corriger individuellement). Vérifier que les apprenants ont bien compris la consigne de l'activité.

Faites l'activité 5 : l'art contemporain est souvent qualifié d' « art comptant pour rien » par ses détracteurs. Or, dans le reportage, le journaliste dit que business et art sont les deux mamelles de l'oeuvre de Koons. Qu'en pensez-vous ?

Activité 5. L'art contemporain est souvent qualifié d' « art comptant pour rien » par ses détracteurs. Or, dans le reportage, le journaliste dit que business et art sont les deux mamelles de l'oeuvre de Koons. Qu'en pensez-vous ?

Pistes de corrections / Corrigés :

Je trouve que les œuvres de Jeff Koons sont jolies et décalées mais je suis un peu choquée par les prix auxquels elles se vendent en salle des ventes. C'est beaucoup trop cher ! [...]

Fiche réalisée par Murielle Bidault, CAVILAM – Alliance française

Transcription du reportage : Jeff Koons, art ou business ?

Voix off

Parmi ces quatre hommes, devinez qui est l'artiste. Devinez qui est Jeff Koons. Eh bien c'est lui, cravate et costume gris. Une allure d'homme d'affaires. Pourtant, c'est l'artiste contemporain le plus exposé et le plus cher du monde. Son univers : ces monumentales sculptures en acier inoxydable ; son inspiration : c'est la culture populaire. Et quand il nous présente son Popeye grand format, il nous parle de ses souvenirs de gamin américain.

Jeff Koons, artiste

J'ai beaucoup vu le dessin animé ; c'était un incontournable à mon époque. Alors je regardais souvent Popeye le matin et puis ses tatouages étaient si populaires.

Voix off

Une imagerie enfantine, mais des œuvres qui s'envolent aux enchères. Ce jour de 1999 chez Sotheby's... sa sculpture de Michaël Jackson part à plus de cinq millions de dollars. Koons est le chouchou des collectionneurs richissimes. Business et art sont les deux mamelles de son œuvre.

Jeff Koons, artiste

Souvent, les gens se focalisent sur l'argent et l'argent a inondé le monde de l'art. Les amateurs ont multiplié les collections. C'est fantastique pour toutes les formes de créativité, mais la vraie valeur de l'art, c'est sa capacité à changer la vie des gens.

Voix off

Les chiffres s'affolent. Son chien en acier s'est vendu à 58 millions de dollars. L'une des explications de cette inflation : la conception des œuvres. Un atelier à New York, une usine en Californie, les meilleurs artisans fabriquent des Koons. Héritier du pop art, il raconte l'Amérique de la société de consommation. Le marché de l'art l'adore, souvent, le public aussi. Bulle spéculative ou génie du 21e siècle ? En tout cas : Jeff Koons entre au musée.

4.4.5. Fiche pédagogique (C 1 / C2). Histoire des tirailleurs sénégalais.

Pour regarder le reportage *Histoire des tirailleurs sénégalais*, allez sur le site <http://enseigner.tv5monde.com/niveau/c1-experimente>

Concept

Le webdocumentaire *Indépendances africaines*, documentaire conçu spécifiquement pour le web, offre un voyage dans 16 pays d'Afrique devenus indépendants en 1960. Pour découvrir chacune des capitales, l'internaute peut suivre un guide sur une journée et

s'informer auprès de spécialistes en histoire, en économie, en musicologie, etc. (<http://independances.tv5monde.com/>) Ici, nous suivons Moussou, taxi suster à Dakar pour découvrir la capitale de la République du Sénégal.

Parcours pédagogique

Contenu : Les tirailleurs sénégalais ont combattu sous le drapeau français pendant la Seconde Guerre mondiale ; en 1944, ils se rebellent. Savez-vous pourquoi ? Analyser et produire un récit historique.

Thème : histoire

Niveau : C1/ C2

Séquence du webdocumentaire utilisée :

Les tirailleurs : 1944, le massacre de Thiaroye ; vidéo bonus disponible dans la partie « 12 h, place du tirailleur sénégalais » (2'47).

- 00' à 00'58 : évocation des revendications des tirailleurs en Europe (changement de leurs habits de prisonniers allemands, change du numéraire allemand en francs des colonies françaises, paiement du solde de participation à la guerre).

- 00'59 à 1'54 : camp de Thiaroye (réaffirmation des revendications, nouvelles promesses de la France, prise d'otage d'officiers français, encerclement du camp, fusillade).

- 1'55 à 2'20 : refus de reconnaissance de la France.

- 2'21 à 2'46 : combat juridique des tirailleurs.

Note culturelle

En 1895, le Sénégal devient officiellement une colonie française.

Les tirailleurs sénégalais sont un corps de militaires appartenant à l'Armée coloniale constitué au sein de l'Empire colonial français en 1857, principal élément de la « Force noire » et dissous au début des années 1960. Bien que le recrutement de tirailleurs ne se soit pas limité au Sénégal, c'est dans ce pays que s'est formé en 1857 le premier régiment de tirailleurs africains, ces unités d'infanterie désignant rapidement l'ensemble des soldats africains de couleur noire qui se battent sous le drapeau français et qui se différencient ainsi des unités d'Afrique du Nord, tels les tirailleurs algériens.

Source : Wikipédia

Les étapes du travail

Avant le visionnement

1. Générique (Mise en route)

Pendant le visionnement

2. Vue d'ensemble (compréhension globale)
3. Gros plan (compréhension sélective)
4. Zoom (point de langue)

Après le visionnement

5. Réalisation (production)

6. Pour aller plus loin

Liste des activités et objectifs :

• **Générique (mise en route)**

- Analyser des photos.
- Formuler des hypothèses sur le thème et le genre du document.
- Former les champs lexicaux qui renvoient aux domaines de la guerre et de la colonisation.

• **Vue d'ensemble (compréhension globale)**

- Déterminer la chronologie des idées principales contenues dans le document.

• **Gros plan (compréhension sélective)**

- Comprendre les différentes péripéties de l'histoire des tirailleurs sénégalais.

• **Zoom (point de langue)**

- Identifier les caractéristiques énonciatives d'un récit impersonnel.

• **Réalisation (production)**

- Raconter l'histoire des tirailleurs à partir d'un autre point de vue.

• **Pour aller plus loin**

- Découvrir d'autres aspects de l'histoire des tirailleurs sénégalais

1. Générique (mise en route)

Activité 1

Projeter la fiche support (pages 1 et 2) ou distribuer une photocopie des photos 1 et 2 par petits groupes de travail. Observer et décrire la statue de Demba et Dupont.

Accès à la fiche support :

<http://enseigner.tv5monde.com/sites/enseigner.tv5monde.com/files/asset/document/independances-senegal-tirailleurs-support.pdf>

Que voit-on sur cette statue ? À quel type d'événement fait-elle référence ?

À votre avis, quels domaine et sujet pourrait aborder le document télévisuel que l'on va regarder ?

Laisser les apprenants s'exprimer librement et noter les réponses au tableau.

Variante : Faire observer l'image des cimetières du camp de Thiaroye (fiche support, page 3, photo 3).

À votre avis, dans quel lieu se trouve-t-on sur la 2e photo ? Connaissez-vous l'événement historique lié au camp de Thiaroye ? Que vous rappelle-t-il ?

Pistes de correction / Corrigés :

On voit un militaire blanc et un militaire noir. Ce monument a sans doute été construit

pour honorer des soldats. Il s'agit d'une guerre pour laquelle soldats blancs et noirs ont combattu ensemble : c'est donc au moment où certains pays africains étaient des colonies françaises, portugaises, etc.

Le document vidéo peut être un film d'archive sur une guerre.

Variante : on voit un cimetière, le massacre des tirailleurs. Le camp de Thiaroye rappelle l'histoire du massacre des tirailleurs sénégalais.

Note : cette statue se dresse sur la Place des tirailleurs, à Dakar.

La statue « Demba et Dupont » représente côte à côte un Poilu et un tirailleur sénégalais de la guerre 1914-1918. Cette statue symbolise le combat commun et la fraternité d'armes.

Activité 2

Distribuer la fiche apprenant et faire l'activité 2. Mise en commun en vérifiant la bonne compréhension des termes.

Activité 2 : lisez les mots ci-dessous. Répartissez-les dans 2 champs lexicaux : celui de la guerre et celui de la colonisation.

Revendication	balles	soldat
Honneur	troupe	blessés
Équité	otage	colonie
Officier	tirailleur	revendication
Numéraire allemand	administration coloniale	ennemis
Contingent	camp	libération

Pistes de correction / Corrigés :

Champ lexical de la guerre : le contingent, le camp, le prisonnier, le soldat, l'officier (masculin), des blessés (masculin pluriel), le tirailleur, les ennemis (masculin pluriel), l'otage (masculin), la libération.

Champ lexical de la colonisation : la revendication, le numéraire allemand, les colonies françaises (féminin pluriel), l'administration coloniale (féminin).

2. Vue d'ensemble (compréhension globale)

Activité 3

Visionner le document dans son intégralité : retrouvez l'ordre de présentation des idées principales du professeur qui est interviewé. Il parle des « tirailleurs sénégalais », des soldats africains.

Activité 3 : écoutez le document. Numérotez l'ordre de présentation des idées principales du professeur.

- Le combat juridique mené par des tirailleurs :....
- L'évocation des revendications des tirailleurs en Europe :....
- Le refus de reconnaissance de la France :....

- Le passage des tirailleurs au Camp de Thiaroye :....

Pistes de correction / Corrigés :

Chronologie des idées principales : 1. L'évocation des revendications des tirailleurs en Europe ; 2. Le passage des tirailleurs au Camp de Thiaroye ; 3. Le refus de reconnaissance de la France ; 4. Le combat juridique mené par des tirailleurs.

3. Gros plan (compréhension sélective)

Activité 4

Visionner la vidéo : lisez les questions de la fiche puis écoutez attentivement l'interview. Prenez des notes, puis répondez aux questions.

Mise en commun.

Activité 4 : lisez les questions puis écoutez attentivement l'interview. Prenez des notes, puis répondez aux questions.

1. Que nous apprend le professeur sur les tirailleurs ?
.....
2. Pourquoi les tirailleurs n'ont-ils pas bénéficié du même traitement que les soldats européens ?
.....
3. Qu'ont fait les tirailleurs pour obliger les autorités à les payer ?
.....
4. Donnez deux raisons pour lesquelles les tirailleurs sont frustrés.
.....
5. Les tirailleurs ont-ils été régularisés quand ils ont débarqué à Dakar ?
.....
6. Quel est le prétexte des autorités pour tirer sur les tirailleurs ?
.....
7. Que signifie, selon vous, le sourire du professeur vers la fin de la vidéo ?
.....

Pistes de correction / Corrigés :

1. Ce sont des soldats qui ont combattu contre les Allemands aux côtés de Français ; qui ont été prisonniers en Allemagne et, en échange de leur travail, ont gagné de l'argent.
2. Ils sont originaires des colonies qui n'avaient pas le même statut que la métropole.
3. En réaction au non-respect des engagements, les tirailleurs ont décidé de prendre en otage des officiers français.
4. Raison 1 : les tirailleurs sont frustrés parce qu'ils n'ont pas reçu la pension à laquelle ils ont droit pour avoir combattu pendant la Deuxième Guerre.
Raison 2 : les tirailleurs ont travaillé dans les prisons allemandes et leurs rémunérations

en monnaies allemandes n'ont pas été changées en francs des colonies françaises.

5. Les promesses de régularisation, une fois en Afrique, n'ont pas été tenues.

6. Le mouvement d'humeur a été considéré comme une rébellion.

7. Ce sourire exprime un parti pris en faveur des tirailleurs.

4. Zoom (point de langue)

Activité 5

Travail individuel à partir de la fiche apprenant. Lisez les consignes et travaillez individuellement.

Mise en commun : faire découvrir aux apprenants qu'on peut raconter une histoire passée en employant le présent de l'indicatif. Rappeler que l'utilisation des pronoms et tournures impersonnelles permet d'éviter les répétitions.

Activité 5 :

a. *Écoutez l'extrait proposé et complétez les propos du professeur avec les verbes manquants.*

b. *Relisez le texte. Relevez les constructions impersonnelles et les indéfinis qu'on y rencontre.*

c. *Identifiez les pronoms personnels et les mots qu'ils remplacent.*

Et les soldats qui..... au camp de Thiaroye, on leur..... d'abord en Europe que toutes leurs revendications seront satisfaites quand ils seront en Afrique. Arrivés en Afrique et rassemblés à Thiaroye dans la banlieue de Dakar, ils ..... les mêmes revendications. On leur..... quand vous serez dans vos différents territoires, le problème sera réglé. Ils..... qu'on les mène en bateau et que, il n'est pas question de quitter le camp de Thiaroye sans la satisfaction de leurs revendications. Ils..... en otages quelques officiers ce qui met en rage l'administration coloniale et l'administration militaire. À l'aube, le camp est encerclé ; on..... sur ces soldats qui ..... de la guerre et du combat contre les Allemands. C'est les troupes françaises qui ..... contre eux. Officiellement, on ..... qu'il y a eu 35 morts et 35 blessés.

Pistes de correction / Corrigés :

Verbes : Se trouvent- promet – posent – dit – savent – prennent – tire – reviennent – tirent – déclare.

Constructions impersonnelles : On leur promet – Arrivés en Afrique et rassemblés – ils posent les mêmes revendications – on leur dit – ils savent... – il n'est pas question – on tire sur ses soldats – on déclare.

Pronoms personnels :

Leur (promet) : les soldats africains

Ils (seront) : les soldats africains

Ils (posent) : les soldats africains
Leur (dit) : les soldats africains
Ils (savent) : les soldats africains
Les (mène) : les soldats africains
Ils (prennent) : les soldats africains

5. Réalisation (production)

Activité 6

Production écrite individuelle.

Lisez la consigne de rédaction de l'activité 6. Que faut-il faire ?

Activité 6 : *en vous aidant des informations tirées de la vidéo, imaginez le point de vue d'un officier français pendant la révolte du camp de Thiaroye. Rédigez un texte de 10 à 15 lignes en utilisant des constructions impersonnelles et le présent de narration.*

Reformulation à haute voix de la consigne par un apprenant. Rédigez un texte présentant le point de vue d'un officier français en vous plaçant bien dans le contexte de l'époque. Vous le lirez ensuite à haute voix à vos camarades. Révision des textes et lecture à haute voix des différentes productions pour les partager.

Pistes de correction / Corrigés :

Les tirailleurs, au même titre que leurs homologues français, ont droit à une solde réglementaire correspondant à leur statut d'ancien combattant et ex-prisonnier de guerre. Cependant des propagandistes installent un esprit de rébellion dans les rangs. En vain, on leur a expliqué qu'ils seront traités comme des anciens combattants. Mais, à notre grande surprise, ils se mutinent et désobéissent aux ordres. Ils tiennent un officier en otage. Acte répréhensible pour un soldat.

6. Pour aller plus loin

Lisez la lettre du député Léopold Sédar Senghor adressée au Président de la République et de l'Union française et retrouvez des informations complémentaires sur cette histoire des tirailleurs qui ne figurent pas dans la vidéo.

Monsieur le président,

J'ai l'honneur d'appeler, à nouveau, votre bienveillante attention sur les prisonniers sénégalais, condamnés après les incidents de décembre 1944, au camp de Thiaroye. Dix-huit d'entre eux sont encore en prison. Je crois savoir qu'ils sont l'objet d'une proposition pour une grâce amnistiante. Leur cas est d'autant plus pitoyable que ce sont d'anciens prisonniers de guerre qui avaient subi quatre années de captivité et dont un grand nombre s'étaient battus dans le maquis, aux côtés de leurs camarades FFI.

Sans doute, sont-ils coupables d'indiscipline en ayant retenu un général pour appuyer leurs revendications ; mais il y a à leur faute des circonstances atténuantes. Aussi bien leurs

revendications étaient-elles fondées, puisqu'il s'agissait pour eux de se faire donner l'arriéré de leurs soldes et indemnités, avant leur retour au foyer.

Monsieur le Président de la République et de l'Union française, vous avez pu mesurer la force des liens qui unissent les populations de l'Afrique noire à la métropole, je suis sûr que vous comprendrez la nécessité d'être indulgent pour cette conception intégraliste de la justice qui a conduit nos malheureux prisonniers à vouloir se faire justice eux-mêmes. Je suis sûr qu'en leur accordant la grâce amnistiante, vous aurez rendu un grand service à la cause de l'Union française, à laquelle nous restons, nous, élus de l'Afrique noire, si profondément attachés.

Veillez, Monsieur le Président de la République et de l'Union française, agréer l'hommage de mes sentiments très respectueux et dévoués.

Léopold Sédar Senghor, député du Sénégal

*Fiche réalisée par Abdoulaye Diouf, Université Cheikh Anta Diop, Dakar,
et Moussa Kanté, ministère de l'Éducation nationale du Sénégal -*

Transcription du reportage : Les tirailleurs : 1944, le massacre de Thiaroye

Ibrahim Thioup (*professeur d'histoire à l'Université Cheikh Anta Diop de Dakar*)

Quand un contingent est embarqué et rentre à Dakar, on les met au camp de Thiaroye. Mais dès avant leur arrivée en Afrique, ils posent un certain nombre de revendications : qu'on leur change leurs habits parce qu'ils avaient été prisonniers dans les camps allemands et en Allemagne, pour le travail qu'ils y faisaient comme prisonniers de guerre, ils avaient été rémunérés et ils avaient de l'argent allemand, ils demandaient à ce qu'on leur change l'argent, le numéraire allemand en francs des colonies françaises. Également, ils revendiquaient qu'on leur paye leur solde pour avoir participé à la guerre.

Et les soldats qui se trouvent au camp de Thiaroye, on leur promet d'abord en Europe que toutes leurs revendications seront satisfaites quand ils seront en Afrique. Arrivés en Afrique et rassemblés à Thiaroye dans la banlieue de Dakar, ils posent les mêmes revendications. On leur dit quand vous serez dans vos différents territoires, le problème sera réglé. Ils savent qu'on les mène en bateau et que, il n'est pas question de quitter le camp de Thiaroye sans la satisfaction de leurs revendications.

Ils prennent en otages quelques officiers ce qui met en rage l'administration coloniale et l'administration militaire. À l'aube, le camp est encerclé ; on tire sur ces soldats qui reviennent de la guerre et du combat contre les Allemands. C'est les troupes françaises qui tirent contre eux.

Officiellement, on déclare qu'il y a eu 35 morts et 35 blessés.

Thiaroye, c'est vraiment un axe, disons, un nœud du conflit mémoriel entre la France et ses colonies.

La France qui n'a jamais voulu reconnaître, disons, cette participation des tirailleurs sénégalais à sa

libération en 1945, qui leur a octroyé certes les pensions légitimement et légalement dues, mais sans jamais leur verser une pension égale à celle qui était versée à ses propres soldats. Les tirailleurs vont pendant des décennies revendiquer un traitement égal comme cela était le cas devant les balles des forces ennemies.

Mais jamais ils n'ont réussi jusqu'à ce qu'un tirailleur porte plainte contre l'État français et c'est le jour où il remporte la victoire, que la France se décide à le décorer, qu'il fait un pied de nez certainement à la France : il meurt la veille de sa décoration.

Сподіваємось, що використання запропонованих вище завдань допоможе студентам – майбутнім учителям / викладачам французької мови краще орієнтуватися в розмаїтті медіатекстів, правильно їх оцінювати й добирати та раціонально й ефективно використовувати.

Список використаних джерел

1. Виробничі функції типові задачі діяльності та вміння учителя іноземної мови (спеціаліста) / [кол. авторів під керів. С. Ю. Ніколаєвої]. – К. : Ленвіт, 1999. – 96 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук. редактор С. Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003. – 261 с.
3. Федоров А. В. Медиакomпетентность личности: от терминологии к показателям / А. В. Федоров // Инновации в образовании. – 2007. – № 10. – С. 75–108.
4. Федоров А. В. Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакomпетентности / А. В. Федоров. – Таганрог : Изд-во Таганрог. гос. пед. ин-та, 2010. – 64 с.
5. Черниш В. В. Професійно-методична підготовка майбутніх учителів іноземної мови до використання мультимедійних курсів / В. В. Черниш. – Вісник КНЛУ : Педагогіка та психологія. – Вип. 12. – 2007. – С. 165–172.
6. CLEMI : (centre de liaison de l'enseignement et des médias d'information) : Éduquer aux médias, ça s'apprend! – [Ressource électronique] – accessible à: <http://www.cleml.org/fr/se-former/formation-initiale/>.
7. Enseigner le français avec le TV 5 monde – [Ressource électronique] – accessible à: http://www.tv5.org/TV5Site/enseigner-apprendre-francais/accueil_enseigner.php.
8. Le plaisir d'apprendre : le site de ressources du CAVILAM pour les professeurs de Français Langue Étrangère. – [Ressource électronique] – accessible à: <http://www.cavilamenligne.com/58>.
9. Mougin M. et d'autres. Difficultés scolaires : apprendre avec les médias / M. Mougin. – CLEMI de l'Académie de Besançon, 2007. – 28 p

10. Ressources FAIS VOIR (Outils APTE) : 20 fiches d'activités pour mener des actions d'éducation aux médias. – [Ressource électronique] – accessible à : <http://www.apte.asso.fr/sp/FAIS-VOIR.html>.

ПІСЛЯМОВА

Сподіваємось, що, ознайомившись з матеріалами монографії, Ви поглибили й розширили свою методичну компетентність щодо професійно орієнтованого навчання аудіювання, а також формування дотичної медіакомпетентності.

З вдячністю чекаємо на Ваші зауваження, поради і пропозиції за адресою видавництва.

Підписано до друку 25.03. 2015 р. Формат 60x84 1/16
Папір друк. №1 Спосіб друку офсетний. Умовн. друк. арк. 11,94
Умовн. фарбо-відб. 12,05 Обл.-вид. арк. 12,05
Тираж 100. Зам. № 15 -

Видавничий центр КНЛУ
Свідоцтво: серія ДК 1596 від 08.12.2003 р.

ПАТ "ВІПОЛ"
03151, Київ -151, вул. Волинська, 60.